NA CD: TURISTICKÉ MAPY ČR

13/2010

počítač

PRO KAŽDÉHO

7. 6. 2010 • 69,90 Kč • 3,60 €. Pro předplatitele: 39,80 Kč • 3,20 €. Ceny v eurech platí pouze v SR.

PLNÁ VERZE

Plánování domů a bytů ve 3D

TELEVIZE V HD KVALITĚ

- Nalaďte si TV ve vysokém rozlišení
- HD televizory a set-top boxy strana 8

BEZPEČNOSTNÍ PROGRAMY OD A DO Z

Průvodce zabezpečením PC strana 36

NEJLEPŠÍ PRODUKTY

Velké monitory, multifunkční tiskárny, externí pevné disky a kapesní přehrávače videa strana 33

CO KAM PŘIPOJIT

Vyznejte se v kabelech a konektorech strana 38

DO BANKY PŘES INTERNET

Výhody a rizika internetového bankovnictví strana 42

12 STRAN NÁVODŮ JAK NA TO:

- Jak spustit Linux strana 21
- Automatické opravy ve Wordu strana 23
- Začínáme s Excelem strana 25
- 3D model bytu nebo domu strana 27
- Úhledná úprava dokumentů strana 29
- Stahujeme video z YouTube strana 31

PŘEDSTAVUJEME

Duel levných HD kamer strana 14

Trezor na data

strana 12

9 771212 072697 23

Inzerce

OBSAH ▶ PPK 13/10

4 **Co najdete na CD**

6 **Novinky ze světa počítačů**

TÉMA ČÍSLA

8 **Televizní vysílání v nejvyšší kvalitě**
Sledujte televizní vysílání v brilantní HD kvalitě. V tomto článku se dozvíte, co k tomu potřebujete.

PŘEDSTAVUJEME

12 **Trezor na data**

14 **Duel levných full HD kamer**

16 **Data v bezpečí**

JAK NA TO

21 **První spuštění Mandriva Linuxu 2010**
Ukážeme si první spuštění Mandriva Linuxu 2010 po instalaci.

23 **Jak na automatické opravy?**

25 **První kroky s tabulkou**

27 **Jak vybavit byt bez námahy**

29 **Počítačový krasopis**
Přestože by se mohlo zdát, že na počítači se nedá psát lidově řečeno „jako čuně“, opak je pravda. Naštěstí se tomuto problému můžete bez větší námahy vyhnout. Poradíme vám, jak na to.

31 **Stahujeme video z YouTube**
Ukážeme vám, jak video ze serveru YouTube nejen jednoduše stáhnout, ale také jak jej převést do jiného formátu.

RADY A NÁVODY

18 **Tipy redakce**

33 **Rádce kupujícího**
Nejlepší 26- a 27palcové LCD monitory do 13 000 Kč, nejlepší 3,5palcové přenosné pevné disky do 4 500 Kč, nejlepší inkoustové multifunkční tiskárny do 6 500 Kč, nejlepší přenosné videopřehrávače do 10 000 Kč.

36 **Průvodce bezpečnostními programy**

38 **Jak zapojit počítač**

40 **Jak často se mají Windows ptát?**
Windows Vista velmi často zobrazují dotaz, zda opravdu chcete, aby byla daná akce provedena. „Sedmičky“ nabízejí uživateli možnost, aby si sám nastavil, ve kterých případech mají Windows vyžádat souhlas a kdy mohou akci sama povolit.

INTERNET

42 **(Ne)bezpečné internetové bankovnictví**
Je, či není internetové bankovnictví bezpečné? A co z toho pro nás a pro naše chování plyne?

44 **Ukradli mi moje já!**
Krádež identity může mít různou podobu a různé následky, ty jsou ale vždy nepříjemné. Stejně tak příčiny odcizení identity mohou být různé.

46 **Křížovka**
Naše vydavatelství věnuje pěti výhercům set-top box Gogen DVB137TU.

47 **Listárna**

Témata z titulní strany jsou v obsahu vyznačena červeným číslem stránky.

ÚVODNÍK

JEŠTĚ KVALITNĚJŠÍ TELEVIZE

Vážení čtenáři, technický vývoj v oblasti elektronické zábavy jde vpřed stále rychleji. Ještě jsme všichni nestihli přejít z analogového pozemního televizního vysílání na digitální ve standardním rozlišení, a už se zkouší pozemní TV v rozlišení vysokém (HD) a na dveře klepou pořady natočené dokonce stereoskopicky (3D). V tomto vydání najdete článek o tom, jak se na příjem televizního vysílání v HD kvalitě nejlépe připravit.

Přiložené cédéčko vám opět nabízí několik exkluzivních bonusů. Pro turisty jsme připravili soubor digitálních turistických map. Vyberte si oblast, která vás nejvíc zajímá, a příslušnou mapu můžete zdarma bez omezení používat spolu s plnou verzí ovládacího programu. Další mapy pak můžete zakoupit prostřednictvím internetových stránek výrobce programu, tedy společnosti Eaglesoft.

Chystáte-li se stavět či renovovat dům či byt, nebo třeba jen přestavět nábytek, určitě se vám bude hodit plná verze programu Ashampoo Home Designer. V tomto programu snadno vytvoříte trojrozměrný model existujícího či plánovaného domu nebo bytu a ve virtuálním obydlí pak můžete nejenom bez námahy umísťovat a přesouvat nábytek, ale i budovat a bourat příčky nebo posouvat okna a dveře. Podle hesla „dvakrát měř, jednou řež“ se do fyzického budování a stěhování můžete pustit až poté, co váš model získá optimální výslednou podobu.

Přeji vám dobrý obraz, slunný nástup léta a hodně úspěchů při projektování nového bydlení.

Ivan Heisler, šéfredaktor

8 **Co potřebujete ke sledování televize v HD kvalitě.**

16 **Recenze aktuální verze (nejen) zálohovacího programu Acronis.**

OBSAH ▶ CD ČASOPISU PPK

SLEVY NA SOFTWARE!
Ve spolupráci se společností **Miton CZ** (provozovatelem serveru **www.sw.cz**) vám přinášíme další slevy na nákup zajímavých programů. **Více informací naleznete na přiloženém CD.**

Turistické trasy PPK 2010

Plná veze programu Turistické trasy PPK 2010, umístěná na cédéčku, vám umožní vybrat si a neomezeně používat jednu ze 66 dostupných turistických map pro Českou republiku. V mapách najdete kompletní pěší a místní značení turistických tras i naučné stezky. Místopis nabízí informace o zeměpisné poloze a nadmořské výšce, popisy i fotografie. Při plánování výletů můžete využít značené turistické trasy a funkce pro vyhledávání nejkratší cesty nebo cesty s nejmenším stoupáním. Hotový itinerář si můžete uložit nebo vytisknout, pokud se chystáte putovat bez počítače. Turistické trasy potěší i příznivce geocachingu – umožňují totiž import souborů LOC s daty o „keškách".

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

Ashampoo Home Designer

Plná verze programu Ashampoo Home Designer vám pomůže vytvořit 3D model bytu, domu či jakéhokoli dalšího objektu, včetně pokrytí texturami a kompletního vybavení interiéru a exteriéru. V programu jsou připraveny stavební prvky (obvodové zdi, příčky, sloupy, schodiště, balkony aj.) a bohatá databáze objektů pro interiér (nábytek, elektronika, doplňky, květiny aj.) i pro exteriér (zahradní nábytek, rostliny atd.). K dispozici je také rozsáhlá paleta různých typů materiálů a povrchů (dřevo, kámen, sklo, dlažba, textil, kůže aj.) a samozřejmě i rozsáhlá nabídka barev pro vymalování stěn a pro změnu vzhledu nábytku a dalších objektů. Hotový návrh můžete exportovat jako 3D model nebo v podobě obrázků.

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

Dokumentární film Obojživelníci

Proč se stále traduje, že se mloci rodí v ohni? Proč ropucha patří do výbavy každé čarodějnice? Dokumentární film Obojživelníci nabízí unikátní pohled na dvojí život těchto pozoruhodných tvorů. Budeme studovat svět žab, ropuch a salamandrů, jejich vývoj i prostředí a jejich fascinující přeměnu.

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

TagScanner 5.1.563

Program TagScanner přichází s jednoduchou možností organizace a správy hudebních souborů na vašem počítači. Upravuje ID3 tagy (štítky), nesoucí u hudebních souborů zpravidla takové informace, které hudební přehrávač následně používá k identifikaci zpěváka, skupiny či alba. Tyto informace je možné doplnit ručně, to je ale nepraktické, a tak TagScanner nabízí celou řadu možností. Program tyto informace dokáže zjistit z názvu souboru nebo pomocí internetové databáze. Takovou „třešničkou na dortu" je zabudovaný přehrávač, vytváření playlistů a nástroj pro jejich export například do formátu HTML.

rubrika na CD: obsah CD / hudba v počítači

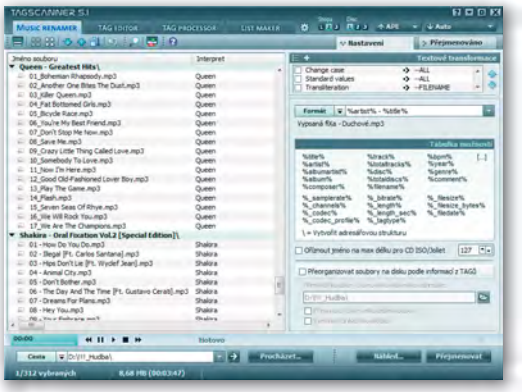

SEZNAM PROGRAMŮ NA CD

BONUSY
Ashampoo Home Designer
Obojživelníci
Turistické trasy PPK 2010

HUDBA V POČÍTAČI
Audacity 1.3.12 Beta
CDex 1.70 beta4
Floola 5.7
GOM Player 2.1
K-Lite Codec Pack 5.9.0 Full
MediaCoder Audio Edition 0.7.3
MediaMonkey Standard 3.2
TagScanner 5.1
The KMPlayer 2.9.4
Winamp 5.57
XMedia Recode 2.2.2.9

NOVINKY
GPU-Z 0.4.3
IrfanView 4.27
Orbit Downloader 3.0.0.5
Pidgin 2.7.0
ProgDVB 6.40.4
Skype 4.2.0.166
Sumatra PDF Viewer 1.1
Windows Live Messenger 14.0

SERVIS
CPU Burn-In 1.01
HD Tune 2.55
MemTest 4.0
Speccy 1.01.132
YouTube Downloader 2.5.5

ZAJÍMAVOSTI
Airytec Switch Off 3.3.0.700
Free Ringtone Maker 2.1.1.2
Inscriptio 1.2.0.0
JumpLaunch 1.1
Stamp ID3 Tag Editor 2.10
Wavosaur 1.0.5.0

Inzerce

NOVINKY

AKTUALITY ZE SVĚTA POČÍTAČŮ A SPOTŘEBNÍ ELEKTRONIKY

EVOLVE EB110 CELL

Čtečka elektronických knih

Společnost Evolve uvádí na český trh čtečku elektronických knih, která váží 228 gramů a je vybavena 6palcovým (15,2cm) monochromatickým displejem. Ten pracuje v rozlišení 800 × 800 bodů. Toto zařízení pracuje s technologií elektronického papíru E-ink, která umožňuje číst elektronické knihy podobně jako tradiční, vytištěné knihy. Když vás čtení přestane bavit, můžete díky vestavěnému přehrávači MP3 poslouchat hudbu, příp. si prohlížet černobílé fotografie. Čtečka nabízí používání záložek a hypertextové prohledávání textu. Je vybavena slotem pro paměťové karty SD nebo SDHC a rozhraním mini-USB 2.0. Integrovaná baterie má kapacitu 1 700 mAh a podle výrobce vystačí na zobrazení až 9 000 stran.

Evolve EB110 Cell
cena s DPH: 7 760 Kč
více info: www.evolve.cz
NÁZOR REDAKCE: Čtečka elektronických knih Evolve EB110 Cell osloví náruživé čtenáře knih, kteří čtou texty v elektronické podobě. Rozměry této čtečky 178 × 128 × 10 mm jsou výborné i pro každodenní přenášení.

TOSHIBA CAMILEO BW10

Odolná videokamera

Společnost Toshiba uvedla na trh novou videokameru Camileo BW10, která pořizuje záznamy v plném HD rozlišení 1 920 × 1 080 bodů a je odolná proti vlivům počasí – snadno odolá sněhu, dešti a prachu. Dokáže natáčet dokonce i pod vodou – vodotěsnost je podle výrobce zajištěna do hloubky 2 m. Tato malá kamera s rozměry 107 × 55 × 22 mm váží i s baterií 114 g a navíc je chráněna gumovým krytem před mechanickými nárazy. Pro zachycení kvalitních záběrů je vybavena 5Mpx snímačem a stabilizací obrazu. K dispozici je 10násobný digitální zoom a jako záznamové médium se používá paměťová karta SD, SDHC nebo SDXC. V zadní části kamery je 2palcový (5,1cm) displej. Pro připojení k počítači slouží port USB a díky videovýstupu HDMI není problém ani připojení k modernímu televizoru.

Toshiba Camileo BW10
cena s DPH: 3 690 Kč
více info: www.toshiba.cz
NÁZOR REDAKCE: Toshiba Camileo BW10 je malá a levná videokamera, která snímá video v plné HD kvalitě. Díky tomu, že je vodotěsná, je vhodná pro aktivně sportující lidi i pro cestovatele, kteří ocení natáčení videa i v náročnějších podmínkách.

KONFERENCE O BEZPEČNĚJŠÍM INTERNETU

Bezpečnost pro děti

Senát Parlamentu ČR a Národní centrum bezpečnějšího internetu uspořádají **17. června** odbornou konferenci pro pracovníky v oblasti vzdělávání ICT, pro školské ICT metodiky, krajské a policejní preventisty, odborníky z řad neziskových organizací, kteří se věnují prevenci a ochraně dětí před kriminogenními jevy, ale také pro média. Na konferenci, jejímiž aktivními účastníky budou také děti, se bude diskutovat o ochraně osobních údajů a prevenci internetové kriminality ohrožující děti, o vzdělávání, o prevenci on-line kriminality a o pohledu dětí na projevy on-line kriminality. Zájemci o účast se mohou zaregistrovat na adrese *http://conference.saferinternet.cz/registrace.*
více info: www.saferinternet.cz
NÁZOR REDAKCE: Zapojení dětí do diskuse nám připadá jako dobrý nápad a mohlo by přinést nový pohled na problematiku.

SOFTWARE

T-MOBILE NABÍZÍ ZDARMA ZÁLOHU KONTAKTŮ
T-Mobile přináší novou bezplatnou službu – Zálohu kontaktů. Ta umožňuje prostřednictvím GPRS, EDGE nebo 3G bezpečně uchovávat osobní data z mobilního telefonu, a to nejen až 2 000 kontaktů, ale také kalendář, úkoly a poznámky. Služba je provázána s adresáři sociálních sítí Facebook a Twitter, v nichž dochází například k synchronizaci profilových fotografií kontaktů. Aktivace služby i její používání jsou v České republice poskytovány zdarma. K používání v zahraničí je třeba ji v menu manuálně aktivovat. Za synchronizaci v roamingu se pak účtuje standardní přenos dat pro danou zahraniční oblast. Pro zajištění hladkého průběhu synchronizace všech dat je doporučeno uložit všechny kontakty umístěné na SIM kartě i do paměti telefonu. Službu Záloha kontaktů v současné době podporuje přes dvě stě telefonů a počet podporujících telefonů dále roste. Jejich kompletní seznam je k dispozici na *www.t-mobile.cz/zalohakontaktu.*
www.t-mobile.cz

KONČÍ PRODEJ NĚKTERÝCH LEGALIZAČNÍCH SAD WINDOWS
Společnost Microsoft ukončí dne 30. června 2010 prodej legalizačních licencí Get Genuine Kit (GGK) pro Windows XP Professional, pro Windows Vista Business a pro Windows Vista Home Basic. Současně bude ukončena dostupnost on-line řešení pro legalizaci Windows XP a Windows Vista, tedy takzvané sady WGA Kit. Uživatelé, kteří nemají správně licencovaný operační systém Windows, tak mají jednu z posledních možností tyto starší verze anonymně legalizovat. Pro všechny zájemce zůstává i nadále k dispozici legalizační sada GGK pro Windows 7 Professional nebo legalizační sada GGK pro Windows 7 Home Premium a on-line legalizace Get Genuine Online Kit (GGKO) pro systém Windows 7. Více informací o těchto programech naleznete na adrese *www.legalniwindows.cz.* Zákazníci se mohou rovněž obrátit na zákaznické centrum – *www.microsoft.com/cze/mscorp* – nebo na partnery společnosti Microsoft, jejichž seznam je dostupný na *www.microsoft.cz/prodejci.*
www.microsoft.cz

GENIUS SP-HF1201A

Dřevěné reproduktory

Stereofonní reproduktory Genius SP-HF1201A jsou vestavěny do dřevěných bedýnek s černým povrchem. Mají rozměry 145 × 265 × 154 mm, váží cca 4,2 kg, nabízejí celkový výkon 30 W a pracují v kmitočtovém rozsahu 50 Hz až 20 kHz. Tyto reproduktory můžete prostřednictvím vstupu RCA připojit k PC, k televizoru či k herní konzoli. Díky linkovému vstupu na předním panelu lze k nim snadno připojit i přenosný přehrávač. Najdete zde i ovladače hlasitosti, basů a výšek a také výstup pro sluchátka.

Genius SP-HF1201A
cena s DPH: 1 029 Kč
více info: www.geniusnet.cz
NÁZOR REDAKCE: Reproduktory Genius SP-HF1201A mají univerzální využití, takže najdou uplatnění u každého PC nebo notebooku při poslechu hudby, při hraní her nebo při sledování filmů.

BENQ C1250

Levný digitální fotoaparát

Společnost BenQ uvedla za velmi lákavou cenu (2 398 Kč) na trh nový digitální fotoaparát C1250 s 12megapixelovým CCD snímačem, 3× optickým zoomem a 2,7palcovým (6,9cm) displejem. Tento displej je podsvícen dvěma LED moduly, takže by měl být dostatečně jasný i za přímého slunečního světla. Uživatelé, kteří se vydávají na výlety mimo dosah elektrické energie, ocení, že napájení je zajištěno prostřednictvím dvou tužkových baterií typu AA. V tomto modelu je použita technologie Detekce scény, která optimalizuje jas, kontrast, ostření i celkové barevné vyznění snímku. Při fotografování osob pak přijde vhod technologie automatického vyhledání tváří, technologie zachycení úsměvů a detekce mrknutí.

BenQ C1250
cena s DPH: 2 398 Kč
více info: www.benq.cz
NÁZOR REDAKCE: Fotoaparát BenQ C1250 zaujme nejen nízkou cenou, ale i pestrou nabídkou funkcí – k nim patří např. i funkce „Beauty Enhancer", která vylepšuje vzhled pokožky fotografované osoby a zbavuje ji např. vrásek.

SOFTWARE

3G SÍŤ OD O2 SE ROZRŮSTÁ DO DALŠÍCH ŠESTI MĚST

Telefónica O2 rozšiřuje 3G síť do dalšího krajského města a začíná s pokrýváním okresních měst. Síť s technologií UMTS/HSDPA, která umožňuje mobilní datové přenosy, je nově dostupná obyvatelům Jihlavy, Kladna, Rokycan, Žďáru nad Sázavou, Frýdku-Místku a Berouna.

NABÍDKA PRO POSTIŽENÉ ŽIVELNÍ KATASTROFOU

Oba největší mobilní operátoři připravili nabídku pro zákazníky postižené povodní. Zákazníci T-Mobile, kteří byli postiženi povodní, mohou od 21. 5. 2010 požádat o několik typů úlev, které jim pomohou při řešení obtížné životní situace. Zákazníci mohou získat na počkání novou SIM kartu se stávajícím číslem zdarma, slevu 500 Kč na nový telefon, telefon Samsung E1170 za 1 Kč, možnost předčasného prodloužení smlouvy a posun splatnosti posledního vyúčtování, popř. si mohou domluvit splátkový kalendář.
Výhody lze vzájemně kombinovat. Všechny zmíněné výhody lze získat ve značkových prodejnách a většinu i prostřednictvím zákaznického centra (na čísle 4603 – volání ze sítě T-Mobile zdarma; z ostatních sítí na čísle 603 603 603). Navíc T-Mobile poskytne několik tisíc dobíjecích kuponů Twist v hodnotě 100 Kč, které budou v postižených oblastech distribuovány za pomoci humanitární organizace ADRA. Tato nabídka platí od 21. 5. 2010 do 31. 8. 2010.
Společnost Telefónica O2 Czech Republic připravila pro obyvatele zasažené povodní speciální programy, které jim nabídnou okamžité řešení nastalé situace. V prvé řadě je to možnost bezplatného vydání nové SIM karty, a to i se stejným telefonním číslem, dále sleva ve výši až 1 000 Kč na nákup nového mobilního či fixního telefonu a pořízeníADSL, ISDN modemu či set-top boxu pro O2 TV.
www.t-mobile.cz, www.cz.o2.com

INZERCE

Televizní vysílání v nejvyšší kvalitě

Sledujte televizní vysílání v brilantní HD kvalitě. V tomto článku se dozvíte, co k tomu potřebujete, a potěšitelné je, že toto vysílání je šířeno i bezplatně.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- co je to HDTV
- jaké vybavení potřebujete pro příjem HDTV
- kdo vysílá TV vysílání v HD kvalitě
- jaké televizory jsou vhodné pro filmy v HD kvalitě

Výhodou televizního vysílání ve vysokém rozlišení (HDTV) oproti standardní kvalitě televizního vysílání (SD) je podstatně ostřejší obraz a zobrazení většího množství detailů. Na obrazu v HD kvalitě například při sledování fotbalového utkání rozpoznáte obličeje hráčů a nebudete při jejich identifikaci závislí na zaostřování zraku na čísla na jejich dresech.

I když se televizní přenosy z letošního mistrovství světa ve fotbale budou vyrábět v plné HD kvalitě, Česká televize jej bude kvůli vyšší finanční náročnosti vysílat pouze v kvalitě standardní. Nebudeme tak mít na této stanici k dispozici tak kvalitní obraz jako při sledování přenosů ze zimní olympiády ve Vancouveru, které ČT vysílala v plné HD kvalitě.

Pokojová anténa pro příjem pozemního TV vysílání.

VÝBAVA PRO HDTV

Pro sledování televizního vysílání v HD kvalitě potřebujete televizor, který je pro zobrazování takového obrazu připraven – pracuje tedy v rozlišení 1 280 × 720 bodů, nebo ještě lépe v plném HD rozlišení (1 920 × 1 080 bodů). Pokud však přijímáte obraz šířený prostřednictvím pozemních vysílačů (DVB-T), většinou budete mít k dispozici jen programy ve standardní kvalitě. Možnosti příjmu programů v HD kvalitě ale existují.

V ČR můžete televizní signál ve vysokém rozlišení získat prostřednictvím pozemního, satelitního, kabelového i internetového vysílání. Možnost příjmu pomocí pozemního vysílání je ale dost omezená. Podstatně lepší situace je u kabelových televizí, které nabízejí široký výběr HD stanic. Pro příjem televizního vysílání je však podle našeho názoru nejlepší vysílání satelitní – je zde velmi bohatý výběr mezi placenými HD kanály. Pokud vám stačí ČT HD a Nova HD, pak budete mít tyto stanice k dispozici zdarma.

POZEMNÍ VYSÍLÁNÍ

Pro příjem pozemního televizního vysílání (DVB-T) potřebujete anténu a televizor s tunerem DVB-T. Pokud vlastníte televizor bez tohoto tuneru, využijete pro naladění digitálního TV vysílání set-top box. Naprostá většina digitálních přijímačů v České republice je schopna přijímat jen pozemní digitální vysílání ve formátu MPEG-2 (tedy pouze ve standardní kvalitě). TV vysílání v HD kvalitě je šířeno ve formátu MPEG-4, a přístroje konstruované pro příjem vysílání ve standardu MPEG-2 nejsou tedy HD vysílání schopny přijímat.

Set-top box Evolve Scorpio DT-3010HD si poradí i s TV vysíláním v plné HD kvalitě.

HDTV

HDTV je zkratka ze slov High Definition Television (televize s vysokým rozlišením obrazu).

Parabola a přijímač pro příjem satelitního vysílání.

Pro příjem HD vysílání tak potřebujete příslušný set-top box nebo televizi s tunerem, který si s HD formátem poradí. Takovým set-top boxem je např. model Evolve Scorpio DT-3010HD, který jsme testovali v PPK 10, nebo model Porte DTT-6720. Tyto přístroje hlásají svou připravenost na příjem obrazu v HD kvalitě označením „DVB-T (MPEG-4)“, „DVB-T HDTV“, případně „DVB-T2“. Set-top boxy nebo televizory, které dokáží přijímat obraz ve vysoké kvalitě, samozřejmě zvládají i starší formát MPEG-2.

STANDARDNÍ A HD KVALITA TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ

Současné televizní vysílání je šířeno ve standardním rozlišení SD (Standard Definition), které obraz zobrazuje v 576 řádcích. Obraz se skládá ze dvou proložených půlsnímků, kterých se za sekundu zobrazí padesát. Celková snímková frekvence je tedy 25 Hz – 25 snímků za sekundu a skládá se z 50 půlsnímků. Tento formát je proto také označován jako 576i25: Obraz se skládá z 576 řádků, písmeno „i“ je zkratkou ze slova „interlaced“, což znamená „proložený“, a snímková frekvence je 25 Hz.

Při sledování TV vysílání v plné HD (High Definition) kvalitě se obraz vykresluje v 1 080 řádcích. Na každém řádku se zobrazuje 1 920 bodů, takže obraz v plné HD kvalitě je k dispozici v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů, což odpovídá poměru stran 16 : 9. Pro přenos takto velkého počtu bodů se používá podobně jako u standardního TV vysílání prokládané řádkování se dvěma půlsnímky při snímkové frekvenci 25 Hz – tento formát se tedy označuje jako 1080i25.

U televizní techniky se setkáte i s označením HD ready. Takové televizory zobrazují obraz také s poměrem stran 16 : 9, ale v rozlišení 1 280 × 720 bodů (obraz je tedy složen ze 720 řádků a na každém řádku se zobrazuje 1 280 bodů). Obraz se v tomto rozlišení zobrazuje postupně (bez prokládání půlsnímků) při snímkové frekvenci 50 Hz. Tento formát nese označení 720p50 (písmenko „p“ je zkratkou ze slova „progressive“, tedy „postupný“).

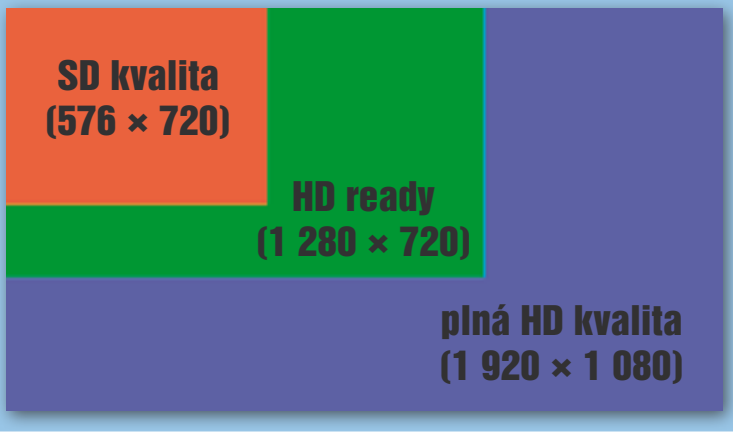

INZERCE

Televizní vysílání v HD kvalitě šířené pomocí pozemních vysílačů je však na našem území zatím v plenkách. K dispozici je pouze zkušební vysílání v HD kvalitě, které je šířeno v rámci multiplexu 4, jejž provozuje společnost Telefónica O2. Signál pokrývá pouze Prahu, Brno a Ostravu.

V HD kvalitě vysílá některé pořady Česká televize a Nova (ČT HD a Nova HD). Např. vysílání České televize ve vysokém rozlišení začalo zkušebním provozem v srpnu 2009 a v HD kvalitě byly vysílány i přenosy ze zimních olympijských her ve Vancouveru. Po skončení olympiády ČT HD zahájila pravidelné přepínání mezi programy ČT1 a ČT2.

Také televize Prima již spustila testovací šíření signálu svého vysílání v HD kvalitě. V tomto případě se však jedná o tzv. upscale – programy pro vysílání jsou do vysokého rozlišení přepočítány z toho klasického.

SATELITNÍ VYSÍLÁNÍ

Pravděpodobně nejlepší cestou pro příjem televizních pořadů ve vysoké kvalitě je vysílání satelitní. Pokud vlastníte satelitní parabolu, která není starší než deset let, zpravidla ji můžete pro příjem HDTV použít. Pak již stačí inovovat satelitní přijímač – modely, které jsou schopny přijímat obraz ve vysokém rozlišení, jsou označeny jako HDTV, případně jako DVB-S2. Jejich cena se dnes pohybuje kolem 5 000 Kč. Pro připojení k televizoru používají videovýstup HDMI, přes který proudí HD obraz i zvuk v nejlepší kvalitě.

Satelitní operátoři Skylink a CS Link vysílají HD stanice Nova HD a ČT HD bez poplatků.

Pokud máte zájem o více stanic ve vysokém rozlišení, můžete např. u Skylinku za 350 Kč měsíčně zvolit nabídku „HD Plus“, ve které jsou obsaženy TV stanice Eurosport HD, Nova Sport HD, Filmbox HD, History Channel HD, Discovery HD a Brava HDTV.

KABELOVÁ TELEVIZE

Jedinou kabelovou společností v ČR, která nabízí DVB-C celostátně, je UPC. Ta nabízí jak televizní stanice šířené analogově (nabídky Mini a Klasik), tak i digitálně (nabídky Starter, Standard a Supreme). Rozdíl mezi vysíláním analogovým a digitálním po kabelu je stejný jako u televizního vysílání pozemního.

Analogové vysílání má omezený prostor (kabelová televize proto nabízí menší počet televizních programů šířených analogově), u digitální kabelové televize může být nabídka mnohem širší.

Od února 2008 společnost UPC nabízí navíc několik kanálů vysílaných v HD kvalitě. Potřebujete k tomu samozřejmě digitální kabelový přijímač DVB-C pro vysílání ve vysokém rozlišení, který se u UPC nazývá HD box. V nabídce této společnosti jsou HD stanice Nova HD, Nova Sport HD, HBO HD, FilmBox HD, National Geographic Channel

DVB-T

Zkratka ze slov Digital Video Broadcasting – Terrestrial čili digitální pozemní televizní vysílání. Televizní vysílání ve standardní kvalitě je přenášeno ve formátu MPEG-2, pro TV vysílání ve vysokém rozlišení se používá formát MPEG-4.

CO JE MULTIPLEX?

Multiplex (také vysílací síť) je soubor televizních a rozhlasových stanic, které lze díky digitální technologii vysílat na jedné frekvenci, na níž se při analogovém přenosu signálu vysílal pouze jeden televizní program. Místo jednoho televizního programu jsou tak např. v multiplexu 1 šířeny čtyři stanice televizní a sedm stanic rozhlasových.

Nejlepší televizory pro HD

LG 37SL8000

Díky 200Hz technice produkuje tento LCD televizor s 37palcovým displejem velmi ostrý obraz v plné HD kvalitě.

Cena s DPH: 18 500 Kč

HODNOCENÍ:

+ 200Hz technika, ostrý obraz, výborná výbava

− ovládací prvky by mohly být lepší

Sony Bravia KDL-40Z5800

Tento model zobrazuje na displeji s úhlopříčkou dlouhou 40 palců výborný obraz v plném HD rozlišení. Jen málokteré televizory nabízejí srovnatelnou kvalitu.

Cena s DPH: 30 000 Kč

HODNOCENÍ:

+ bezvadná kvalita obrazu, dobrá výbava

− relativně vyšší spotřeba energie

Philips 42PFL9664H

Tento televizor se 42palcovým displejem nabízí výborný obraz se sytými barvami. Jeho zlatým hřebem je integrovaný internetový prohlížeč.

Cena s DPH: 35 000 Kč

HODNOCENÍ:

+ výborná kvalita obrazu, integrovaný webový prohlížeč

− horší šachovnicový kontrast

HD, Eurosport HD, Barrandov HD a History HD.

HDTV PŘES INTERNET

Televizní vysílání můžete sledovat i prostřednictvím internetového připojení. Jedinou digitální televizi šířenou prostřednictvím internetu, která má celostátní pokrytí, je O2 TV od společnosti Telefónica O2. V její nabídce jsou v HD kvalitě k dispozici čtyři televizní kanály: ČT1, ČT2, ČT4 Sport a Nova HD.
Společnost Telefónica O2 však není jediná, která nabízí televizní vysílání po internetu. Např. společnost Rio Media má ve svém portfoliu HD stanic kanály ČT HD, Nova HD, Nova Sport HD a HBO HD. Nabídku HD stanic najdete i u společnosti Smart Comp, která provozuje telekomunikační síť Netbox. V nabídce TV kanálů figurují stanice Discovery HD, Eurosport HD, History HD, Nova Sport HD a HBO HD.

HDTV V POČÍTAČI

Pro mnohé uživatele počítačů se otevírá ještě další zdroj videa v plné HD kvalitě: klasický internet. Výměnné burzy P2P praskají ve švech pod náporem filmů a videí, v jejichž názvech se objevuje označení „1.080p“ nebo „720p“. Tyto materiály však většinou pocházejí z nelegálních zdrojů. Vedle toho stále více webových stránek přichází i s legálními nabídkami videa v HD kvalitě.
Například společnost Apple už několik let umožňuje sledování nejnovějších filmových ukázek v kvalitě 1.080p. Pro jejich přehrávání slouží přehrávač QuickTime Player. Také hudební stanice jako MTV nebo Geffen nabízejí své hudební klipy v HD kvalitě. A obrazový materiál v HD kvalitě můžete sledovat i na oblíbeném serveru YouTube.

Martin Semrád

DOSTUPNÉ DVB-T VYSÍLÁNÍ

Vysílací síť 1 (tzv. veřejnoprávní multiplex)
TV stanice: ČT 1, ČT 2, ČT 24, ČT 4 Sport.
Rozhlasové stanice: ČRo 1 – Radiožurnál, ČRo 2 – Praha, ČRo 3 – Vltava, ČRo – Rádio Wave, ČRo D-dur, ČRo Leonardo a ČRo Rádio Česko.

Vysílací síť 2
TV stanice: Barrandov TV, Nova, Nova Cinema, Prima, Prima Cool.

Vysílací síť 3
TV stanice: Noe TV, Public TV, Z1.
Rozhlasové stanice: Rádio Proglas.

Vysílací síť 4 (zkušební vysílání)
TV stanice: ČT HD, Nova HD, Prima HD, Óčko

Toshiba 46SV685D

Nejlepší obraz mezi LCD televizory se 46palcovým displejem nabízí Toshiba 46SV685D. Je navíc vhodná i pro sportovní přenosy.
Cena s DPH: 45 000 Kč

HODNOCENÍ:
+ výborná kvalita obrazu, bohatá výbava
− vyvedení menu není optimální

Panasonic TX-P46S20E

Také 46palcový plazmový televizor Panasonic se díky rychlému překreslování obrazu výborně hodí pro sledování sportovních přenosů. Potěší rovněž jeho nízká cena.
Cena s DPH: 23 500 Kč

HODNOCENÍ:
+ čistý obraz ve sportovních scénách
− vysoká spotřeba energie

INZERCE

IRONKEY S200 PERSONAL: šifrovaný USB flash disk

Trezor na data

USB flash disk Ironkey s odolnou konstrukcí a vestavěným šifrovacím čipem je určen hlavně pro citlivá data velkých firem a bezpečnostních organizací. Zabezpečení dat a ochranu soukromí však ocení i běžný domácí uživatel.

IRONKEY S200
cena s DPH: 1 890 Kč (za 1GB verzi)
poskytl: Datasys, s. r. o.
více info: www.datasys.cz, www.ironkey.com

Data uložená na tomto disku jsou opravdu v bezpečí. Jsou totiž automaticky hardwarově šifrována. 256bitové šifrování AES provádí vestavěný kryptovací čip a uživatel nemá možnost šifrování vypnout. Zařízení se pyšní certifikáty fyzické odolnosti a bezpečnosti dat pro použití ve vládních organizacích i v armádě USA. Disk velký 75 × 19 × 9 mm je k dostání v kapacitě od 1 GB do 16 GB. Zápis ani čtení dat nejsou šifrováním nijak ovlivněny – naměřené rychlosti patří spíše k těm vyšším.

BYTELNÁ KONSTRUKCE

Kovový plášť vyplněný epoxidovou pryskyřicí chrání flash disk velmi spolehlivě. Disk je nejen vodotěsný (vydržel dvouhodinové mytí v myčce nádobí i praní s prádlem v automatické pračce), ale přežil i pád z výšky 18 metrů na dlažbu a fungoval i po přejetí automobilem. Z těchto testů si odnesl jen pár šrámů na hliníkovém těle.

BEZ HESLA ANI RÁNU

Během prvního připojování disku k počítači je třeba zvolit heslo. Zadáním tohoto hesla je pak podmíněn jakýkoli přístup k datům, která na disk uložíte. Po připojení disku k počítači se vždy zobrazí pouze úvodní okno – diskový oddíl s uloženými daty se připojí až po zadání správného hesla. Disk je dokonce nastaven tak, aby veškerá data zničil, jestliže se desetkrát za sebou pokusíte zadat nesprávné heslo. Destrukce šifrovacích klíčů uložených v čipu se aktivuje i tehdy, když se někdo pokusí disk rozebrat, aby vyjmul paměťový modul a pokusil se data přečíst přímo z něj.

Úvodní obrazovka. Nezadáte-li správné heslo, dál se nedostanete. Můžete sem umístit i vzkaz s prosbou o navrácení nalezeného disku majiteli.

Všechen potřebný software je nainstalován přímo na disku a spouští se z něj, takže do počítače nemusíte nic instalovat. Chcete-li disk ochránit před škodlivým softwarem, můžete jej k počítači připojit v režimu „jen pro čtení".

MOZILLA FIREFOX A SECURE SESSIONS

Na disku je nainstalována „přenosná" verze webového prohlížeče Mozilla Firefox 3. Na kterémkoli počítači připojeném k internetu pak můžete bezpečně používat vlastní prohlížeč včetně všech nastavení a oblíbených záložek. Ironkey nabízí i funkci nazvanou Secure Sessions. Jestliže ji zapnete, přesměruje se váš prohlížeč na server výrobce disku (s ním komunikuje šifrovaně) a teprve jeho prostřednictvím se hlásí k požadovaným WWW stránkám. Vaše identita a vaše internetové aktivity tím pádem zůstanou skryty a nelze je vystopovat.
Samozřejmě že můžete na disk nainstalovat i další přenosné programy a mít tak v kapse „celou kancelář".

SPRÁVA HESEL

Vestavěný nástroj Identity Manager slouží k uchování a automatickému zadávání vašich přihlašovacích údajů k různým internetovým službám. V kombinaci s výše zmíněným zabezpečeným webovým prohlížečem tak máte k dispozici velmi důkladnou ochranu svého soukromí a nemusíte se například bát přistupovat ke svým účtům z cizího počítače, o němž nevíte, zda není monitorován.

VIRTUÁLNÍ KLÁVESNICE

Jedním z nástrojů na disku nainstalovaných je Virtual Keyboard. Kliknutím na jeho ikonku (nebo stiskem klávesové zkratky) zobrazíte malou klávesnici a hesla můžete zadávat klikáním myší na její „klávesy". Tento způsob zadávání hesla vás ochrání v případě, že je na počítači spuštěn tzv. keylogger – špionský program, který zaznamenává pořadí kláves stisknutých na klávesnici.

ZÁLOHY DAT I HESEL

Pro případ, že byste přístupové heslo k disku zapomněli, je můžete uložit na serveru výrobce (na adrese https://my.ironkey.com) a v případě potřeby ztracené heslo obnovit. Takto můžete zálohovat i přístupové údaje k internetovým službám, uložené v aplikaci Identity Manager.
Neméně důležitá je možnost zálohovat obsah disku na pevný disk počítače. Tato záloha je uložena v šifrované podobě (soubory vidíte, ale jejich obsah je nečitelný). Data ze zálohy lze obnovit buď na původní disk Ironkey, nebo na nový disk Ironkey (jestliže jste o ten původní přišli). V každém případě však k obnově dat musíte znát heslo k původnímu disku Ironkey.

HODNOCENÍ:

+ vysoká odolnost a úroveň zabezpečení, možnost zálohovat hesla on-line u výrobce
− ovládací program je jen v anglické verzi

Ivan Heisler

Inzerce

PANASONIC SD60 A SONY CX115: digitální videokamery

Duel levných full HD kamer

Foto: Fotolia

Spolu s klesajícími cenami digitálních kamer se standardním rozlišením, které se už delší dobu prodávají za cenu pod deset tisíc korun, klesají i ceny kamer s rozlišením plně vysokým. Mezi takové kamery patří i PANASONIC SD60 a SONY CX115, které zmiňovanou hranici překračují o pár tisícikorun a jsou tak dostupné pro většinu zájemců.

Digitální kameru se standardním rozlišením a se záznamem na pásku bylo dříve možné si pořídit za víc než dvacet tisíc korun. V dnešní době za poloviční cenu seženete kameru s plně vysokým rozlišením a se záznamem na paměťovou kartu. K takovým kamerám se řadí i modely z dnešního duelu – Panasonic HDC-SD60 a Sony Handycam HDR-CX115.

> „Panasonic HDC-SD60 a Sony Handycam CX115 jsou kamery s plně vysokým rozlišením a je možné je zakoupit za zajímavé ceny.“

DROBNÉ ROZMĚRY

Oba modely mají díky nahrávání na paměťovou kartu drobné rozměry, ale při porovnání je menší Sony CX115 s lesklým tělem, na kterém jsou hned vidět otisky prstů. Lehce větší Panasonic SD60 má pravou stranu ze strukturovaného plastu: Na něm otisky vidět nejsou, ale v horní části, kde se kamery dotýkáte konečky prstů, se s otisky také musíte smířit. Jinak jsou obě těla kromě hlavní barvy doplněna částmi a ovládacími prvky v chromovaném provedení.

OBJEKTIV S OCHRANNÝMI LAMELAMI

Vepředu mají oba modely objektiv s lamelami. Ty u Panasonicu se otevírají automaticky, kamera Sony má pro uvolnění lamel po straně páčku. Pod objektivem je v obou případech stereomikrofon. Panasonic má pak vepředu navíc vedle mikrofonu diodové světlo pro osvětlení za špatných světelných podmínek a nad objektivem blesk pro fotografie.

PÁČKY PRO UVOLNĚNÍ AKUMULÁTORŮ

Na spodní části obou kamer najdeme kovový stativový závit a páčku pro uvolnění akumulátoru, model CX115 má dole navíc kryt slotu pro paměťovou kartu. Do něj je možné osadit nejen pro Sony typickou kartu Memory Stick Duo, ale nově také běžnější a levnější typ SD/SDHC.

POUTKO PRO ZASUNUTÍ RUKY

Na pravé straně má model CX115 kromě zmiňované páčky pro uvolnění lamel také kryt konektorů pro napájení a pro audio/video. SD60 má na stejné straně gumový kryt napájení. U obou nechybí poutko pro zasunutí ruky.

VYKLÁPĚCÍ DOTYKOVÝ DISPLEJ

Na levé straně mají obě kamery vyklápěcí dotykový displej. V případě modelu Sony na něm nenajdeme žádná tlačítka, veškeré ovládání i nastavení tak probíhá jen prostřednictvím

	PANASONIC HDC-SD60	SONY HANDYCAM CX115
Doporučená cena s DPH	12 995 Kč	13 890 Kč
Internetová cena s DPH	12 000 Kč	12 200 Kč
Poskytl	Panasonic Czech Republic, s. r. o. www.panasonic.cz	Sony Czech, s. r. o www.sony.cz
SNÍMAČ		
Velikost	CMOS 1/4,1"	CMOS 1/4"
Efektivní rozlišení video/foto	2,11 / 2,32 Mpx	2,07 / 3 Mpx
Rozlišení videa	1 920 × 1 080	1 920 × 1 080, 1 440 × 1 080
Max. rozlišení snímků	2 592 × 1 944	2 048 × 1 536
OPTIKA A LCD		
Objektiv	Panasonic 3,02–75,5 (35,7–893) mm	Carl Zeiss 2,5–62,5 (39–975) mm
Optický / digitální zoom	25×/60× nebo 1 500×	25×/300×
Světelnost objektivu – clona	F1,8–3,3	F1,8–2,2
Stabilizátor	optický	optický
Možnost použít filtry	–	30 mm
Velikost a rozlišení LCD	2,7" / 230 400 bodů	2,7" / 230 400 bodů
Hledáček	ne	ne
DALŠÍ VÝBAVA		
Audio	stereo Dolby Digital	stereo Dolby Digital
Rychlost závěrky	2 s – 1/2 000 s	1/6 – 1/10 000 s
Blesk	ano	ne
Minimální osvětlení	1 lx	3 lx
Paměťové médium	karty SD/SDHC/SDXC	karty SD/SDHC, MMS
Napájení, výdrž	Li-Ion akumulátor	Li-Ion akumulátor, 125 minut
Vstupy, výstupy	USB2, AV, komponentní, HDMI	USB2, AV, komponentní, HDMI, S-Video
Rozměry (š × v × h)	52 × 66 × 112 mm	56 × 50 × 106 mm
Hmotnost	255 g	210 g
Provedení	černé, červené, stříbrné	černé, červené, modré
CELKOVÉ HODNOCENÍ	**********	**********

dotykového displeje. Model Panasonic má vespod displeje následující tlačítka: pro nahrávání, pro ovládání zoomu, pro vstup do menu, pro zapnutí diodového světla a tlačítko koše.

REPRODUKTOR PO VYKLOPENÍ DISPLEJE

Na těle kamery SD60 najdeme po vyklopení displeje reproduktor, tlačítko pro zapnutí a vypnutí, tři konektory (HDMI, USB, multifunkční audiovideokonektor) a kryt slotu pro paměťovou kartu. Do něj je možné osadit nejen dnes běžnou kartu SD nebo SDHC, ale také nový standard SDXC, který nabízí větší kapacitu i přenosovou rychlost. CX115 má na těle kryt konektoru HDMI, reproduktor a čtyři tlačítka – pro přehrávání, pro přímé vypálení, pro aktivaci inteligentní automatiky a pro zapnutí a vypnutí.

TLAČÍTKO SPOUŠTĚ ZÁVĚRKY

Sony má nahoře páčku pro ovládání zoomu, tlačítko pro pořízení statických snímků a tlačítko Mode pro přepínání mezi režimem nahrávání videa a režimem pro fotografování. U Panasonicu najdeme nahoře kromě páčky pro ovládání zoomu a tlačítka spouště závěrky také tlačítko pro přepínání mezi inteligentní automatikou a manuálním režimem a tlačítko pro aktivaci optické stabilizace.

VOLBA REŽIMU

Model SD60 má vzadu nad baterií přepínač režimů mezi přehráváním, nahráváním videa a fotografováním a napravo od akumulátoru tlačítko, jímž se spouští nahrávání videa. Model CX115 má nad baterií grafické zobrazení zvoleného režimu a napravo od baterie, podobně jako SD60, tlačítko pro nahrávání videa.

DROBNÉ ROZDÍLY

U modelu CX115 jsou menší tlačítka na dotykovém displeji, což může při ovládání kamery činit problémy především mužům s velkými prsty. Na druhou stranu můžete objektiv osadit filtrem. Model SD60 neumožňuje použít filtry, ale zase disponuje bleskem pro statické snímky a vystačí si se světlem v hodnotě jen 1 luxu a především je osazen širokoúhlejším objektivem. U obou kamer najdeme optický stabilizátor obrazu. Ten je možné využít při 25násobném optickém přiblížení a při pořizování fotografií. Obě kamery pořizují snímky s rozlišením větším než 2 miliony bodů, ale i tak jde spíš o nouzové řešení, když nemáte po ruce fotoaparát a kromě pohyblivé scény potřebujete zachytit i statický snímek. Při fotografování dosahují obě kamery solidních výsledků především za jasného počasí, ale Panasonic nabízí lepší barevné podání. Šum se u obou kamer projevuje za zhoršených světelných podmínek, tedy i při fotografování v interiéru.

TĚŽKÉ ROZHODOVÁNÍ

Oba modely mají obdobné možnosti a funkce a je možné je zakoupit za podobnou částku. Liší se jen v drobných detailech, které mohou každého zákazníka při konečném rozhodování ovlivnit. Do výběru je možné zahrnout kamery s plně vysokým rozlišením v podobné cenové relaci, o kterých jsme psali v číslech PPK 7/2010 a 8/2010.

David Dee Nesiba

Panasonic HDC-SD60. Vespod displeje má následující tlačítka: pro nahrávání, pro ovládání zoomu, pro vstup do menu, pro zapnutí diodového světla a tlačítko koše.

Sony Handycam HDR-CX115 je nabízen v černé, červené a modré barvě.

ACRONIS TRUE IMAGE HOME 2010: zálohovací program

Data v bezpečí

počítač PRO KAŽDÉHO TIP REDAKCE

Firma Acronis je známa především jako výrobce zálohovacích programů. Ale program Acronis True Image Home 2010 toho umí daleko víc. Dá se říci, že za „ty peníze" je to program, který se vyplatí.

Program je důsledně lokalizován a disponuje kvalitním nápovědným systémem, který vám v okamžiku, kdy si nevíte rady, vyjde účinně vstříc. Úvodní obrazovka nabízí spoustu možností. Informuje o tom, zda je váš počítač chráněn, láká vás na zálohování i obnovu dat, vpravo dole se skromně krčí možnosti klonování disku, vytvoření záchranného média a nastavení nonstop (průběžného) zálohování. Zbytečná skromnost, jsou to totiž zatraceně silné nástroje.

KLONOVÁNÍ DISKU A OCHRANA POČÍTAČE

Program vám nabízí možnost dát si vytvořit tzv. záchranný disk. Jestliže systém havaruje a nelze ho spustit, musíte – pokud nemáte vytvořen záchranný disk – vložit originální instalační disk Windows a z něj spustit instalační program. Po jeho naběhnutí zadáte opravu systému. Ale ne všechny počítače jsou dodávány s instalačním diskem (Windows jsou většinou už předinstalována), a proto si záchranný disk co nejdříve vytvořte. Zapnete-li ochranu systému pomocí True Image, pak se po zapnutí počítače a po podržení klávesy F11 objeví manažer, který vám pomůže vyřešit problémy.

Klonování disku využijete tehdy, když si koupíte větší disk a chcete na něj přenést všechna data a nastavení. Po přenosu dat na nový disk a po jeho výměně za starý je v počítači vše připraveno ke spuštění. Nic se nezmění.

ZÁLOHOVÁNÍ

S tak snadným nastavením a spuštěním zálohování (včetně automatického) se hned tak nesetkáte. Zvládne ho i úplný laik. Během zálohování jsou ale „uzamykány" části disku, nebo dokonce celý disk. Jestliže v době, kdy chcete pracovat s nějakým souborem, je tento soubor při tvorbě zálohy „uzamčen", počkáte si na něj o chvíli déle než obvykle.

BEZPEČNÉ POKUSY

O možnostech programu jsme hovořili v superlativech, ale funkce Try&Decide vás už položí na lopatky. Pokud rádi zkoušíte nové programy a váš počítač se tu a tam nakazí virem, můžete si dát vytvořit „zkušební akvárium", virtuální disk, na který pak programy nainstalujete. Nemůže se pak nic stát ani v případě, že programy nefungují nebo jsou nakaženy. Try&Decide jim zatrhne tipec, znemožní jim fungování a vše vrátí tam, kde to bylo před instalací. Tato funkce chrání i při návštěvách nebezpečných webových stránek a ochraňuje i e-mailovou komunikaci, používáte-li v počítači e-mailového klienta, a ne webové rozhraní (nesmíte ale používat protokol POP3, ten nevratně stahuje zprávy z poštovního serveru). Try&Decide vám umožní nový program vyzkoušet, a je-li vše v pořádku, pak můžete povolit přenesení změn do počítače mimo „akvárium" a začít vše používat naostro.

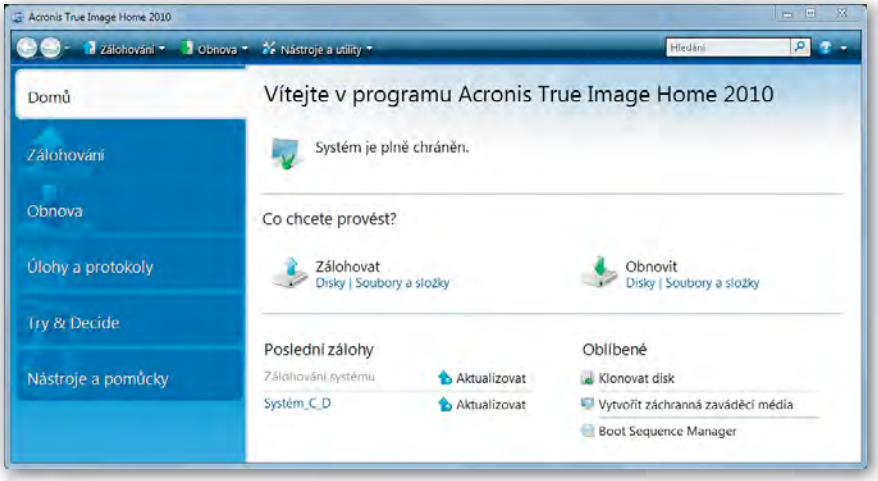

Už úvodní obrazovka naznačuje, že program Acronis True Image Home 2010 je snadno a lehce ovladatelný. Jeho sílu ale poznáte až po delší době.

ACRONIS TRUE IMAGE HOME 2010
cena s DPH: 1 360 Kč
jazyk: čeština
poskytl: Zebra systems, s. r. o.
více info: www.acronis.cz

NÁSTROJE A POMŮCKY

Zde například můžete přidat nový disk do systému, vyčistit disk, aby na něm nezůstala žádná data, vytvářet obrazy disku, vytvořit na disku bezpečný prostor, do kterého bude True Image umisťovat záložní soubory – je toho opravdu dost.

True Image Home 2010 nejen zálohuje vaše data, ale také pomáhá v neobvyklých situacích (výměna disku, oprava systému). Jeho cena není tak vysoká vzhledem k tomu, o jaké hodnoty můžete přijít, když ztratíte svá data. Ta jsou na počítači to nejcennější a Acronis True Image Home 2010 je pomáhá účinně (za)chránit.

HODNOCENÍ:

+ snadná obsluha, nápovědný systém, klonování disku a ochrana systému
− pár gramatických chyb v systému nápovědy, dlouhé licenční číslo (62 znaků)

Milan Loucký

Inzerce

VYBRALI JSME PRO VÁS: produkty, které zaujaly redaktory PPK

ASUS EEE PC T101MT

Netbook s dotykovým displejem

Zajímavou novinkou na trhu je mobilní tablet Asus Eee PC T101MT s dotykovým displejem s úhlopříčkou dlouhou 10,1 palce (25,7 cm). Ten má lesklý povrch, je podsvícen LED diodami a pracuje v rozlišení 1 024 × 600 bodů. Tento přístroj, který má rozměry 264 × 181 × 31 mm a váží pouze 1,3 kg, lze využít jako netbook nebo jako čtečku elektronických knih. Jeho chod lze ovládat velmi intuitivně, a to tak, že se dotýkáte prsty displeje. Model Eee PC T101MT je poháněn procesorem Intel Atom 450, je vybaven 2 GB paměti a pevným diskem s kapacitou 320 GB a pracuje pod operačním systémem Windows 7 Home Premium. Ve výbavě nechybějí tři porty USB, výstup na monitor, čtečka paměťových karet, webová kamera ani bezdrátová rozhraní Wi-Fi (standardu 802.11n) a Bluetooth. Podle údajů výrobce vydrží netbook při napájení z baterie pracovat po dobu 6 ½ hodiny.

Tip Martina Semráda
Asus Eee PC T101MT
cena s DPH: 11 999 Kč
info: www.asus.cz

PŘEDPLACENÝ MOBILNÍ INTERNET OD O_2

Mobilní internet bez závazků

Společnost Telefónica O_2 nabízí od 1. června 2010 mobilní internetové připojení ve formě předplaceného kreditu. Služba **O_2 Předplacený mobilní internet** je dostupná ve dvou variantách. Za 995 Kč lze koupit „Mobilní internetovou sadu O_2“, kterou tvoří předplacená SIM karta, zahrnující prvních pět týdnů internetového připojení zdarma, a USB modem Huawei E1750. Samostatná předplacená datová SIM karta stojí 95 Kč a v této ceně je zahrnut kredit 50 Kč (stačí na jeden den připojení). Cena za připojení je 30 až 50 Kč s DPH na 24 hodin, podle počtu zakoupených 24hodinových bloků. Kartu lze dobíjet prostřednictvím bankomatů, internetového bankovnictví nebo terminálů Sazky. Po prvním dobití lze na kartě zpřístupnit také hlasové služby.

Tip Ivana Heislera
O2 Předplacený mobilní internet
cena s DPH: 995 Kč za modem, 30–50 Kč za den
více info: www.cz.o2.com

PANEL AVG TOOLBAR PRO INTERNETOVÉ PROHLÍŽEČE

Vylepšený AVG Security Toolbar

Společnost AVG Technologies přidala na svůj vyhledávací panel pro internetové prohlížeče nástroje pro zajištění bezpečného přístupu na populární sociální síť Facebook, pro využití služeb komunikačního programu Skype nebo pro zobrazení aktuálního stavu počasí ve vybraném místě. Panel funguje jako bezpečný portál, jehož prostřednictvím lze zasílat upozornění, žádosti o přátelství a pozvánky na akce nebo aktualizovat statusy. Vlastní Facebook Notifier může být nakonfigurován tak, že bude upozorňovat jen na výstrahy, které uživatelé požadují. Stávající zákazníci AVG získají tuto aplikaci s příští pravidelnou aktualizací. Uživatelé, kteří bezpečnostní panel nástrojů AVG již mají nainstalován, budou vyzváni k jeho aktualizaci. Noví zákazníci mohou aplikaci získat po stažení jakéhokoli bezpečnostního softwaru AVG, určeného jak k domácímu, tak ke komerčnímu užití.

Tip Jana Jírovce
AVG Security Toolbar
cena s DPH: zdarma, **více info:** free.avg.cz

PATRIOT A I-TEC

USB3 řadiče pro notebooky

Chtěli byste ke svému přenosnému počítači zakoupit externí pevný disk nebo flash disk s podporou pro USB3, ale pro využití maximální přenosové rychlosti tohoto rozhraní vás brzdí váš notebook disponující pouze konektory standardu USB2? Pokud je notebook vybaven rozšiřovacím rozhraním ExpressCard, můžete tento problém snadno vyřešit dokoupením řadiče, který rozhraní USB3 nabízí. Mezi takové řadiče patří Patriot PCUSB3EXP a i-Tec Express Card 2× USB3.0 SuperSpeed, z nichž každý nabízí dva konektory USB3 s přenosovou rychlostí až 5 gigabitů za sekundu. Řadič i-Tec navíc nabízí i přídavné napájení. Řadiče je možné díky podpoře pro HotSwap připojovat a odpojovat za chodu počítače. Podporován je operační systém Windows XP, Windows Vista a Windows 7, a to včetně 64bitových verzí.

Tip Davida Dee Nesiby
Patriot PCUSB3EXP
cena s DPH: 850 Kč
více info: www.patriotmem.com
i-Tec Express Card 2× USB3.0 SuperSpeed
cena s DPH: 700 Kč
více info: www.i-tec.cz

SOFTWARE A SLUŽBY ZDARMA

Co nabízí Microsoft bezplatně

Společnost Microsoft představila internetový portál s názvem Microsoftzdarma.cz, který poskytuje informace o bezplatných produktech a službách této společnosti. V současné době je k dispozici přes 150 programů, nástrojů a služeb ke stažení zdarma. Na titulní stránce najdete mimo jiné i základní skupiny uživatelů. Po výběru typu uživatele a příslušného produktu se zobrazí buď další informace, nebo stránka s odkazem ke stažení. Některé z těchto stránek jsou v angličtině.

Tip Miroslava Zieglera

Microsoftzdarma.cz
cena s DPH: zdarma
více info: www.microsoftzdarma.cz

Inzerce

Inzerce

První spuštění Mandriva Linuxu 2010

V minulých dílech grafického návodu jsme si ukázali, jak se Mandriva Linux 2010 instaluje a co se provádí po skončení instalace. A v dnešním dílu si ukážeme první spuštění systému po instalaci.

EXTRA
PŘÍLOHA DO VAŠÍ SBÍRKY
V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:

str. 21 • První spuštění Mandriva Linuxu 2010
str. 23 • Jak na automatické opravy?
str. 25 • První kroky s tabulkou
str. 27 • Jak vybavit byt bez námahy
str. 29 • Počítačový krasopis
str. 31 - Stahujeme video z YouTube

MANDRIVA LINUX 2010

jazyk: čeština
cena: zdarma na wiki.mandrivalinux.cz/2010.0_download nebo za 600 Kč zakoupením knihy Mandriva Linux 2010 CZ, která obsahuje 4 DVD
info: www.mandrivalinux.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak zavést systém po instalaci
- jak se zaregistrovat
- jak vyplnit dotazník
- jak odeslat informace o hardwaru
- jak se poprvé přihlásit

stupeň obtížnosti: obtížnější

ZAVÁDĚNÍ SYSTÉMU

1. ZAVÁDĚČ SYSTÉMU. Po nastavení a restartu počítače se objeví zaváděč systému. Nabídka se liší podle počtu operačních systémů nainstalovaných v počítači. Volbu je možné klávesou Enter potvrdit nebo počkat deset vteřin, než se automaticky spustí najíždění systému.

2. GRAFICKÉ ZAVÁDĚNÍ SYSTÉMU. Grafické zobrazení najíždění systému je možné změnit na režim s výpisy, který textově zobrazuje, co přesně se spouští. Pokud vás tedy zajímají podrobnosti, které služby v který moment počítač spouští, stačí přepnout klávesou Esc.

REGISTRACE

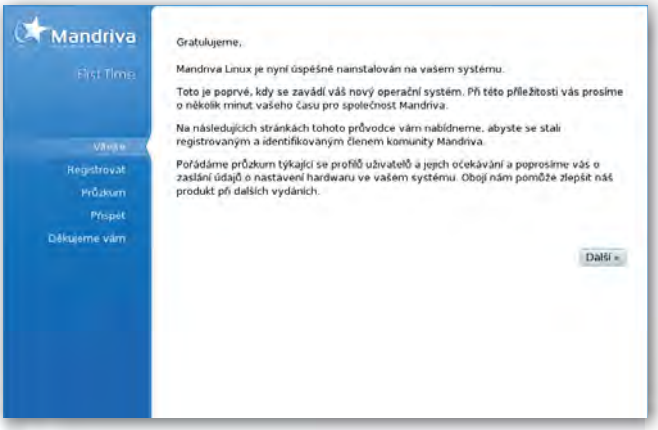

3. UVÍTACÍ OBRAZOVKA. Při prvním spuštění je vám nabídnuta možnost registrace, jste požádání o několik informací a odešle se vaše hardwarová konfigurace. To vše by mělo dopomoci zlepšit příští verze operačního systému. Na další obrazovku pokračujete kliknutím na tlačítko Další.

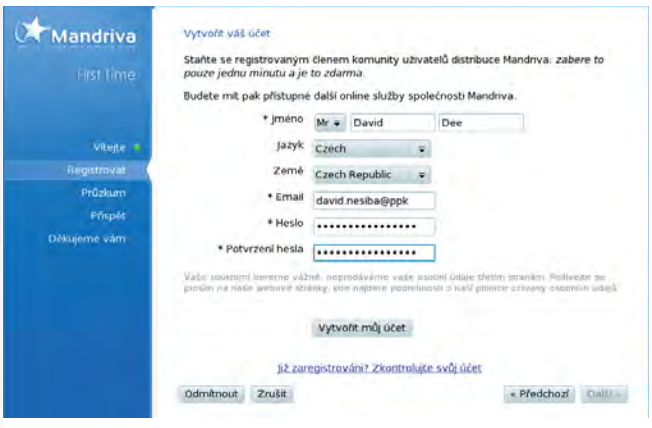

4. REGISTRACE. Pokud se registrovat nechcete, stačí kliknout na tlačítko Odmítnout. Jestliže se chcete registrovat, stačí zadat jméno, jazyk, zemi, e-mailovou adresu a dvakrát heslo. Registraci potvrdíte kliknutím na tlačítko Vytvořit můj účet. K dalšímu kroku se dostanete kliknutím na tlačítko Další.

Příloha JAK NA TO k vyjmutí. 12 stran návodů do vaší sbírky

DOTAZNÍK A INFORMACE O SYSTÉMU

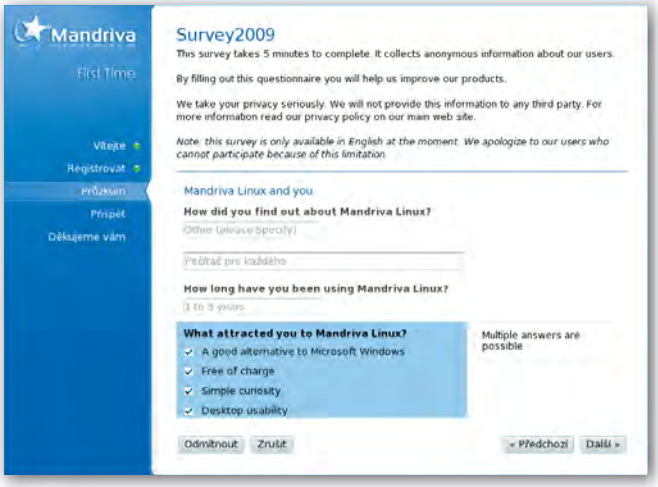

5. DOTAZNÍK. V dotazníku je třeba odpovědět na tři jednoduché otázky. Komplikací je bohužel absence češtiny, ale i uživatelé ovládající pouze základy angličtiny snadno pochopí, že se dotazy týkají toho, odkud se uživatel o Mandriva Linuxu dozvěděl, jak dlouho jej používá, a toho, čím je pro něj Mandriva Linux atraktivní. Pokud dotazník nechcete vyplňovat, stačí kliknout na tlačítko Odmítnout.

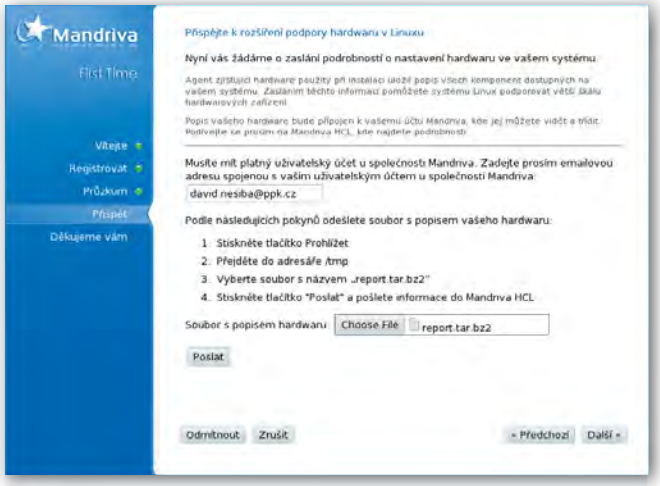

6. INFORMACE O SYSTÉMU. I bez vyplněného dotazníku můžete odeslat informace o své hardwarové konfiguraci. Tentokrát je postup v češtině a zvládne ho každý. Stačí zadat e-mailovou adresu, kterou jste uvedli při registraci, a kliknout na tlačítko Choose File (Prohlížet). Tím se dostanete do adresářové struktury, v jejímž adresáři tmp najdete soubor report.tar.bz2. Ten pak kliknutím na Poslat odešlete. I tento krok je možné přeskočit kliknutím na tlačítko Odmítnout.

PODĚKOVÁNÍ A PŘIHLÁŠENÍ

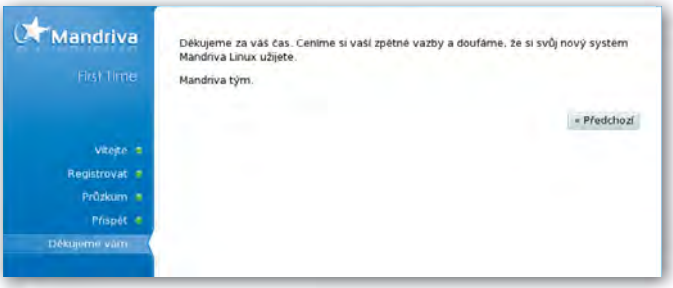

7. PODĚKOVÁNÍ. Posledním krokem průvodce při prvním spuštění je poděkování za provedené úkony. Po kliknutí na tlačítko Zavřít se objeví přihlašovací obrazovka.

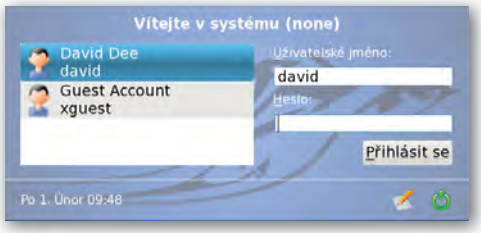

8. PŘIHLAŠOVACÍ OBRAZOVKA. V Mandriva Linuxu 2010 se kromě uživatelského účtu už v základu objevuje také uživatel xguest (host). Této možnosti mohou uživatelé využít – i bez znalosti hesla – pro omezenou práci na počítači. Majitel uživatelského účtu klikne na své jméno (nebo zapíše jeho počáteční písmena) a zadá heslo.

PLOCHA PO PRVNÍM SPUŠTĚNÍ

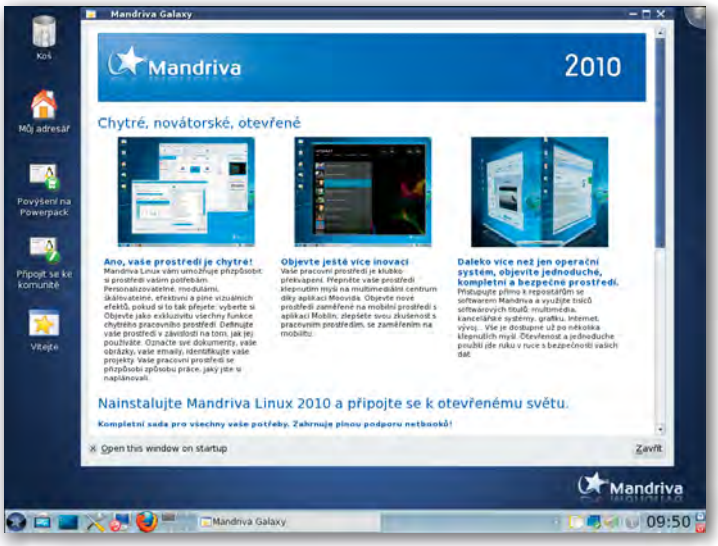

9. ZÁKLADNÍ PŘEHLED. Při prvním spuštění se objeví i okno se základním přehledem. Pokud si informace přečtete nebo nechcete, aby se okno po startu objevovalo, odznačíte křížek v levém dolním rohu u Open this window on startup.

10. MENU SE STANDARDNÍ NABÍDKOU. Po základní instalaci a prvním spuštění obsahuje menu standardní zobrazení nabídky programů a služeb.

David Dee Nesiba

MS WORD 2007

Součást MS Office 2007

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak vrátit nevyžádanou opravu textu
- jak zabránit nevyžádaným záměnám slov
- jak si usnadnit práci

stupeň obtížnosti: snadné

Jak na automatické opravy?

Zdá se vám někdy, že vás MS Word během psaní zlobí? Může se totiž stát, že napíšete slovo a po zadání mezery nebo po zápisu čárky či tečky se slovo nahradí slovem jiným. Nebo jindy se místo malého písmene objeví písmeno velké.

JAK RYCHLE VRÁTIT NEVHODNOU OPRAVU?

Takové nečekané úpravy (obr. 1) mohou způsobit nevhodně nastavené automatické opravy. Podívejme se na to, jak je nastavit tak, aby vás automatické opravy nezlobily, ale naopak byly pro vaši práci užitečné.

Jestliže k takové záměně už dojde, můžete ji rychle snadno napravit, a to tak, že hned kliknete na ikonu **Zpět** (obr. 2) nebo stisknete klávesovou zkratku **Ctrl+Z**. Tímto způsobem se a kce automatické opravy vrátí zpět a text získá původní tvar.

Pokud máte zapnuté zobrazení tlačítka automatických oprav (standardně je zapnuto), pak při každé provedené automatické opravě se po přiblížení kurzoru myši zobrazí u slova malá modrá čárka (obr. 3). Jestliže na ni ukážete, změní se v ikonu se šipkou. V nabídce ikony pak můžete automatickou opravu snadno vrátit zpět.

OBR. 1

Po zadání mezery za slovo Word slovo sám od sebe změnil.

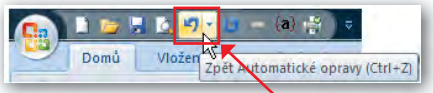

OBR. 2

Nástroj pro vrácení nechtěné opravy.

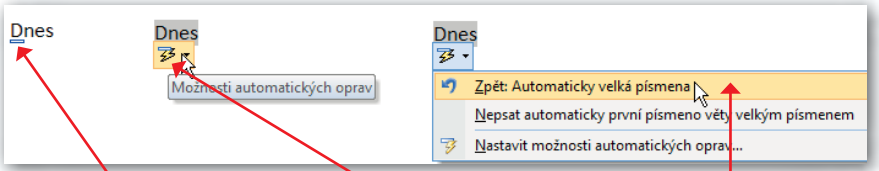

OBR. 3

Modrá čárka automatických oprav.

Zobrazená ikona automatických oprav.

Vrácení automatické opravy.

KDE ZMĚNIT NASTAVENÍ AUTOMATICKÝCH OPRAV?

Automatické opravy jsou schovány mezi jinými nastaveními programu MS Word. To znamená, že musíte kliknout na tlačítko **Office** a potom v zobrazené nabídce dole na tlačítko **Možnosti aplikace Word**.

Tím se zobrazí dialogové okno **Možnosti aplikace Word**. V jeho levé části klikněte na položku **Kontrola pravopisu a mluvnice**. Pravá část okna se změní tak, že se zde objeví volby pro práci a nastavení slovníku a možnosti nastavení kontroly pravopisu a gramatiky. Uvidíte zde však také tlačítko **Možnosti automatických oprav**. Na toto tlačítko klikněte, a zobrazí se dialogové okno (obr. 4) pro nastavení automatických oprav. Toto dialogové okno má několik karet, ale pro běžné psaní je asi nejdůležitější hned první karta s názvem **Automatické opravy**, na které můžete určit právě to, co chcete změnit.

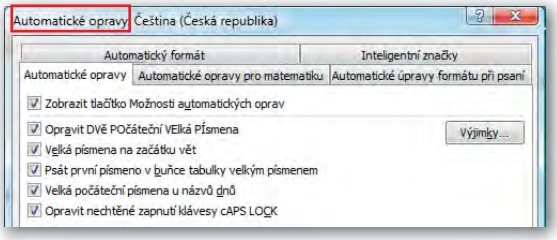

OBR. 4

JAK VYPNOUT NEVHODNÉ ZÁMĚNY?

Na začátku jsme uvedli, že MS Word někdy nahradí vámi napsané slovo slovem jiným.

Pokud se vám to nelíbí, je třeba v dialogovém okně **Možnosti automatických oprav** na kartě **Automatické opravy** vypnout úplně dole volbu **Automaticky použít návrhy kontroly pravopisu** (obr. 5). Pak se již nebude provádět automatická oprava na základě slovníku a slova špatně napsaná si z návrhů budete vybírat sami.

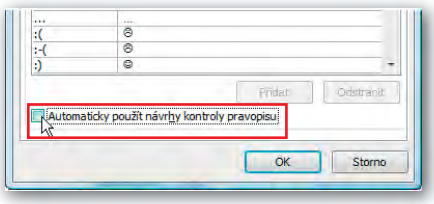

OBR. 5 Vypnutí nechtěných záměn.

JAK OPRAVIT VELKÉ PÍSMENO NA ZAČÁTKU SLOVA?

V horní části dialogového okna **Automatické opravy** je několik možností, které můžete pro psaní textu vypnout či ponechat zapnuté.

Nyní se podívejme na volbu **Velká písmena** (obr. 6). Asi se vám už někdy

stalo, že jste napsali slovo s počátečním malým písmenem, ale po stisku mezerníku nebo klávesy **Enter** se toto písmeno změnilo na velké. Pokud volbu **Velká písmena** vypnete, MS Word vám už nebude velké písmeno na začátku slova vnucovat. Na druhé straně si musíte pohlídat to, aby se velké písmeno zapisovalo na začátku věty.

Podobný význam má také volba **Psát první písmeno v buňce tabulky velkým písmenem**. Jestliže ji vypnete, nebude se v prvním slově v buňkách tabulky zapisovat velké počáteční písmeno.

Užitečné je naopak ponechat například volbu **Opravit nechtěné zapnutí klávesy cAPS LOCK** nebo **Opravit DVě POčáteční VElká PÍsmena**.

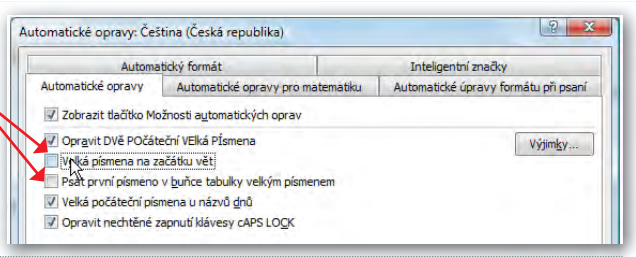

OBR. 6

CO ZNAMENÁ ČÁST NAHRAZOVAT TEXT BĚHEM PSANÍ?

Při prohlížení dialogového okna automatických oprav nezapomeňte na část **Nahrazovat text během psaní**. Nachází se zde totiž položky pro náhradu některých překlepů nebo slov, ve kterých se při psaní často chybuje (obr. 7). Standardně je zde již hodně položek předpřipravených hned po instalaci MS Office. Tento seznam však můžete upravovat.

To znamená, že jednotlivé položky můžete přidat i odstranit. Jestliže položku, která vám nevyhovuje, chcete odstranit, v seznamu ji vyhledejte, označte a klikněte na tlačítko **Odstranit**.

Jestliže chcete naopak některou položku přidat, například slovo, ve kterém často děláte během psaní chybu, slovo chybně zapsané zapište do políčka **Nahrazovat** a jeho správnou podobu pak do políčka **Za** (obr. 8).

Klikněte na tlačítko **Přidat** a dialogové okno ukončete. Potom si vše vyzkoušejte. Do textu zapište slovo „tamnější“ a udělejte mezeru. Slovo by se hned mělo samo opravit.

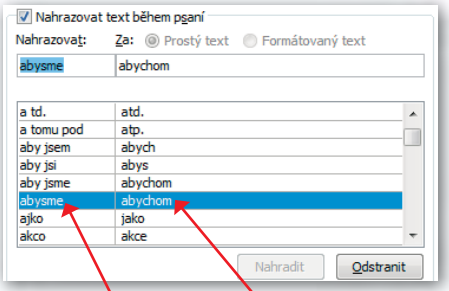

OBR. 7

Slovo s chybou.

Stejné slovo zapsané správně.

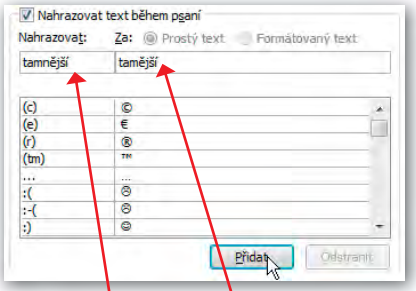

OBR. 8

Dané slovo s chybou.

Slovo zapsané správně.

JAK VYUŽÍT AUTOMATICKÉ OPRAVY PRO USNADNĚNÍ PRÁCE?

Automatické opravy mohou mít význam také tehdy, když často používáte určitou frázi, větu, adresu apod. Uvedená slova totiž můžete uložit pod určitou zkratku (jde např. o skupinu písmen, která netvoří samostatné české slovo).

Například do políčka **Nahrazovat** zapište text **ffm** (obr. 9) a pak do políčka **Za** zapište **Firma Ferda Mravenec, práce všeho druhu** (zde může být až 256 znaků).

Potom klikněte na tlačítko **Přidat** a dialogové okno uzavřete. Jakmile pak zapíšete uvedenou zkratku, po zadání mezery, čárky či tečky za tuto zkratku se daná zkratka nahradí celou takto uloženou frází. Vložený text se formátováním vždy přizpůsobí okolnímu textu v daném místě dokumentu.

Toho pak můžete využít nejenom v daném dokumentu, ale v jakémkoliv dokumentu, se kterým pracujete. Tuto nadefinovanou zkratku dokonce převezmou v automatických opravách i jiné programy MS Office, to znamená MS Excel a MS PowerPoint – v těchto programech ji můžete během práce také využít.

Pokud byste potřebovali používat text formátovaný, můžete ho v rámci automatických oprav také vytvořit. Je ale důležité, aby daná fráze byla v nějakém dokumentu už zapsána, tedy i vhodně naformátována. Je-li tomu tak, tuto frázi označte a teprve potom zobrazte dialogové okno pro automatické opravy. Označený text se přímo zobrazí v políčku **Za** (je širší než obvykle) a zároveň se označí volba **Formátovaný text** (obr. 10)

Volbu ponechte označenou a do políčka **Nahrazovat** dopište nějakou zkratku či seskupení písmen. Důležité je, že do políčka **Za** se v tomto případě nic nepíše, označený text se sem vlastně sám přenese z dokumentu. Nakonec klikněte na tlačítko **Přidat** a tím se nová položka uloží mezi ostatní s hvězdičkami. A pak se již používá jako položky ostatní, jen vložený text bude vždy stejně naformátovaný a nebude se podřizovat formátování daného místa.

Marie Franců, francu@atlas.cz

Sem zapište zkratku.

Sem zapište větu, kterou chcete používat.

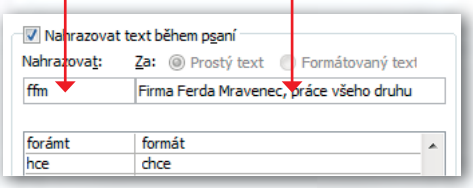

OBR. 9

Označený text je z dokumentu automaticky přenesen do políčka.

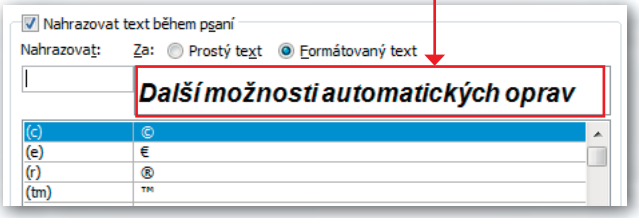

OBR. 10

První kroky s tabulkou

MS EXCEL 2007

součást MS Office 2007
jazyk: čeština
info: www.microsoft.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak spustit Excel
- jak zadat hodnotu do buňky
- jak v buňce hodnotu upravit
- jak vytvořit jednoduchý vzorec

stupeň obtížnosti: snadné

Tabulkové procesory mohou být velmi dobrými pomocníky v případě, že vytváříte tabulky. A jejich ovládání není tak složité, jak se může na první pohled zdát.

SEZNAMTE SE

Podíváte-li se na okno Excelu (obr. 1), uvidíte, že jeho horní část zabírají nástroje pro ovládání a zbývající část okna je vyplněna tabulkou. V pravém horním rohu okna je kulaté tlačítko **Office**, které nabízí položky pro práci se souborem. Vedle tohoto tlačítka je panel **Rychlý přístup**. Obsah tohoto panelu můžete měnit a přidávat na něj ty nástroje, které chcete mít rychle po ruce. Původní nabídku příkazů nahradil **pás karet**. Ten má v horní části tematicky zaměřené záložky. Po kliknutí na některou ze záložek se na pásu zobrazí karty s nástroji. Některé karty mají v pravém dolním rohu malou šipku – po kliknutí na tuto šipku se zobrazí dialogové okno, které se vztahuje ke stejnému tématu jako karta.

Excel umožňuje pracovat s několika dokumenty najednou. Každý dokument má své okno. Pokud je okno dokumentu maximalizované (obr. 1), vyplňuje celou plochu určenou pro data. Tlačítka pro ovládání tohoto okna jsou umístěna hned pod tlačítky pro ovládání okna Excelu.

INFO

K ČEMU JE EXCEL DOBRÝ? • Takovou otázku si pokládá většina z nás předtím, než se začne novým programem zabývat. Hlavním posláním Excelu (a tabulkových procesorů obecně) je vytvářet tabulky, které automaticky přepočítávají vložené hodnoty a zobrazují výsledky. Pro vytváření vzorců nabízí Excel řadu funkcí pro usnadnění výpočtů. Aby byly tabulky přehledné, můžete upravit jejich vzhled – tabulku můžete naformátovat. Číselné hodnoty v tabulce je možné zobrazit formou grafů.

SPUŠTĚNÍ EXCELU • Klikněte na tlačítko Start a v jeho nabídce na položku Všechny programy. V nabídce programů vyhledejte složku Microsoft Office a klikněte na ni. Ze seznamu nabízených programů vyberte položku Microsoft Office Excel 2007 a klikněte na ni.

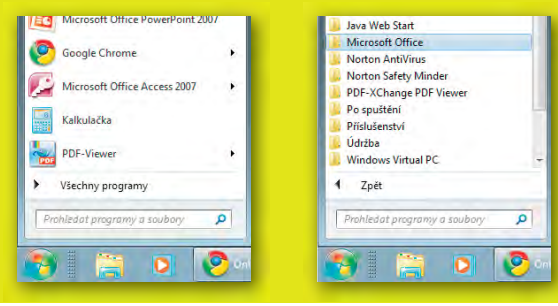

Jestliže je v okně s dokumentem nastavena obecná velikost (obr. 2), tlačítka pro ovládání jsou umístěna klasicky v pravém horním rohu okna.

Dokumenty Excelu se označují jako **sešity**. Podívejte se na dolní část obrázku 1: Jsou tam záložky s názvy **List 1**, **List 2** a **List 3**. Po kliknutí na záložku se zobrazí příslušný list. Standardní nastavení Exelu je takové, že každý nový sešit se otevírá se třemi listy, ale toto nastavení lze změnit.

Kromě toho můžete listy do sešitu podle potřeby přidávat nebo je z něj odebírat. Rozsáhlejší tabulky se někdy nevejdou do okna programu celé – pro zobrazení dat skrytých za okrajem okna slouží svislý a vodorovný posuvník.

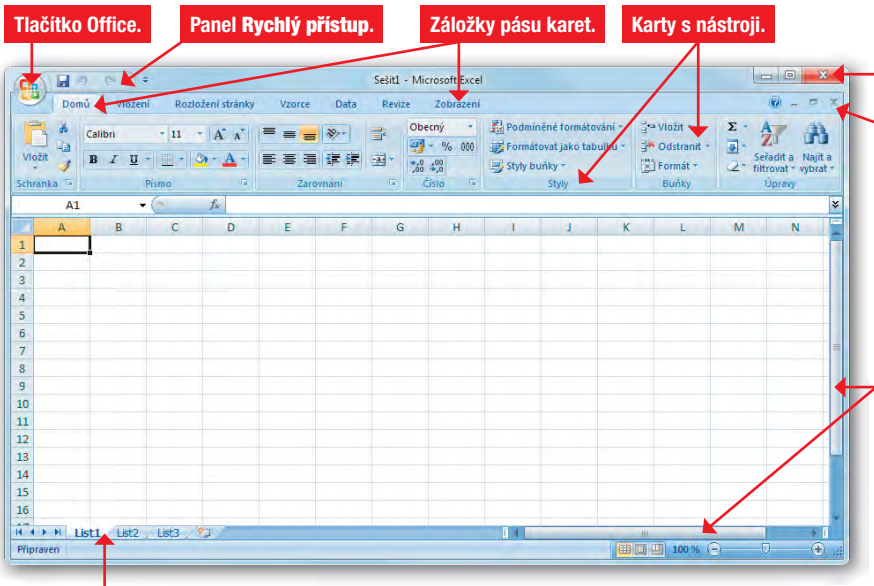

OBR. 1

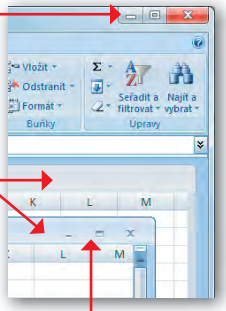

OBR. 2

ZÁKLADY PRÁCE S TABULKOU

Každá tabulka Excelu se skládá z jednotlivých buněk a každá buňka je přesně určena svou **adresou**. Adresa buňky se skládá z označení sloupce a řádku, ve kterých se nachází. V horní části tabulky je řádek s písmeny, která označují jednotlivé sloupce. Označení sloupců může být jedno- nebo dvoupísmenné (obr. 3). Adresa buňky může být např. **A87** nebo **BC295**. Pozor: V adrese nesmí být mezera!

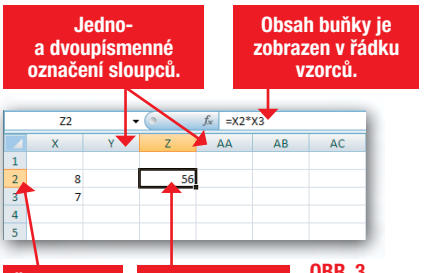

OBR. 3

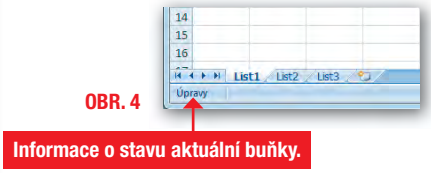

OBR. 4

Buňka, se kterou pracujete, se nazývá **aktuální** a je ohraničena silnou čárou. Skutečný obsah aktuální buňky vidíte v **řádku vzorců**. Obsahuje-li buňka vzorec, zobrazuje se v buňce výsledek výpočtu a v řádku vzorců zadání vzorce.

Editace obsahu buňky má svá pravidla. Editovat můžete pouze aktuální buňku – proto nejprve klikněte do té buňky, jejíž obsah chcete upravit.

Aktuální buňka se může nacházet ve třech různých stavech: Jde o stav **připraven**, **zadání** a **úpravy**. To, ve kterém stavu buňka právě je, vidíte v levém dolním rohu okna Excelu (obr. 4). Co jednotlivé stavy znamenají? **Připraven** – aktuální buňka byla označena, ale její obsah se doposud nezměnil. **Zadání** – do buňky byla vložena nová hodnota. Pro přechod do tohoto stavu stačí zapsat jeden nový znak. Původní obsah buňky je smazán a nahrazen obsahem novým. Pozor: Stisknete-li libovolnou klávesu pro posun kurzoru, Excel uloží do aktuální buňky zapsanou hodnotu a označení aktuální buňky posune do buňky sousední. Tato možnost usnadňuje zápis více hodnot do sousedních buněk. Kromě kláves pro posun kurzoru ukončíte editaci také stiskem klávesy **Enter** (nová hodnota bude v buňce uložena) nebo stiskem klávesy **Esc** (v buňce zůstane původní hodnota). **Úpravy** – hodnotu v buňce lze editovat; pomocí kurzorových kláves můžete v řádku vzorců přesouvat textový kurzor na místo, na kterém chcete v obsahu buňky udělat změnu. Editaci ukončete stiskem klávesy **Enter** (zadané změny budou platit) nebo stiskem klávesy **Esc** (zadané změny budou zrušeny a v buňce zůstane původní hodnota). Chcete-li, aby buňka přešla do stavu úpravy, máte dvě možnosti: Buď stiskněte klávesu **F2**, nebo klikněte do obsahu buňky, který je zobrazen v řádku vzorců.

INFO

ADRESY BUNĚK • Excel používá dva druhy adresace buněk. Kromě popsaného způsobu (písmeno sloupce a číslo řádku) používá také adresaci R1C1: U řádku i u sloupce udává jejich pořadové číslo. Toto označení se ale běžně nepoužívá. R1C1 vychází ze slov row (řádek) a column (sloupec).

ZAČÍNÁME SE VZORCI

Vzorce jsou základním stavebním kamenem tabulek v Excelu. Aby Excel poznal, že se jedná o vzorec, zápis musí začínat znakem = (rovná se). Do vzorce můžete zapsat text, číselné hodnoty nebo odkazy na jiné buňky. Excel používá tato základní matematická znaménka (operátory):

+ sčítání
- odčítání
* násobení
/ dělení
^ mocnina
& spojování textů

Je-li součástí vzorce text, je třeba jej uzavřít do uvozovek.

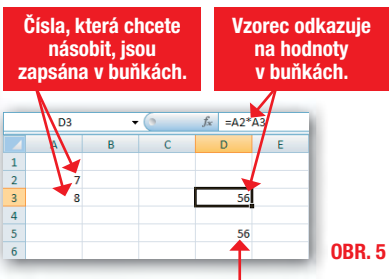

OBR. 5

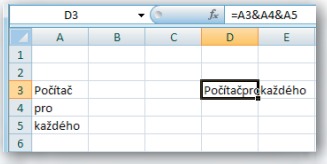

OBR. 6

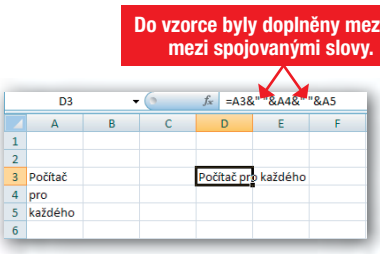

OBR. 7 **Části názvu byly do buněk zapsány bez mezer na konci.**

Příklady vzorců: **=7*8, =10+5, ="Počítač "&"pro "&"každého", = A5*B9/3.**

Zapisovat konkrétní hodnoty do vzorců je možné, ale není to výhodné. Daleko lepší je zapsat všechny hodnoty do jednotlivých buněk tabulky a na tyto buňky pak odkázat ve vzorci. Příčina je jednoduchá: Postačí totiž změnit hodnotu v libovolné buňce, a Excel okamžitě přepočítá celý vzorec a aktualizuje výsledek. Obě možnosti ukazuje obrázek 5.

V příkladu spojování textových řetězců složíme název našeho časopisu. Dejte pozor na jednu věc: Operátor & pro spojování textů nedodává mezery, proto je třeba zapsat do buňky slovo a za ním oddělovací mezeru (má-li v textu být). Obrázek 6 ukazuje výsledek, kdy do buněk ve sloupci A byla zapsána slova bez mezer na konci.

Jednu z možných oprav ukazuje obrázek 7: Do vzorce jsou doplněny mezery uzavřené do uvozovek. Všimněte si, že operátory pro spojení textu jsou mezi všemi texty, které se spojují.

Miroslav Ziegler

INFO

ULOŽENÍ TABULKY • Aby bylo možné používat tabulku opakovaně, je třeba ji uložit na disk do souboru. Souboru s tabulkou Excelu se často říká sešit. Je-li na panelu Rychlý přístup nástroj Uložit (modrá disketa), pak na tento nástroj klikněte. Není-li nástroj na panelu k dispozici, klikněte na tlačítko Office (obr. 1) a z jeho nabídky vyberte příkaz Uložit.

V dialogovém okně Uložit jako zapište do editačního pole Název souboru název svého sešitu a klikněte na tlačítko Uložit v pravém dolním rohu okna.

Tímto způsobem uložíte sešit do složky Dokumenty.

Potřebujete-li sešit znovu otevřít, máte několik možností:

• Otevřete složku Dokumenty. V okně této složky dvojitě klikněte na název toho sešitu, který chcete otevřít.

• Klikněte na tlačítko Office a podívejte se, zda je v pravé části jeho nabídky uveden název požadovaného sešitu. Pokud ano, klikněte na něj.

• V nabídce tlačítka Office klikněte na příkaz Otevřít. V dialogovém okně vyhledejte požadovaný sešit, označte jej a klikněte na tlačítko Otevřít.

Jak vybavit byt bez námahy

Plánujete generální přestavbu svého bytu? Nabízíme vám možnost, jak si práci ulehčit. Díky programu Ashampoo Home Designer totiž můžete vybavit byt nanečisto! Program najdete na našem redakčním CD a je k dispozici zdarma, stačí se zaregistrovat.

Program najdete na PPK CD 13/10

ASHAMPOO HOME DESIGNER

jazyk: angličtina
cena: zdarma pro čtenáře PPK
rubrika na CD: Obsah CD / Bonusy
info: www.ashampoo.com

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak nastavit rozměry objektu
- jak určit barvu zdí
- jak vybavit místnost
- jak projekt uložit

stupeň obtížnosti: obtížnější

UDÁNÍ ROZMĚRŮ

Nejprve je třeba, abyste znali skutečné rozměry svého bytu. Nahlédněte tedy do plánů anebo rozměry změřte metrem. Prvním krokem je tedy zadání rozměrů objektu. Při spuštění programu se zobrazí pracovní plocha včetně okna **Planning Area** (obr. 1). V tomto okně je možné zadat půdorys místnosti – zadejte tedy délku (**Length**) a šířku (**Width**). Dále je třeba zadat obvodové zdi – k tomu slouží tlačítko **Floor Plans** v nástrojové liště. Klikněte na šipku u tohoto tlačítka, a tlačítko se rozbalí. Pak si můžete vybrat z několika různých podob zdi. Po zvolení konkrétního typu se zobrazí okno **Room dimensions**, ve kterém se nastavují rozměry pokoje, tloušťka zdí (**Wall thickness**) a výška místnosti (**Room height**).

OBR. 1

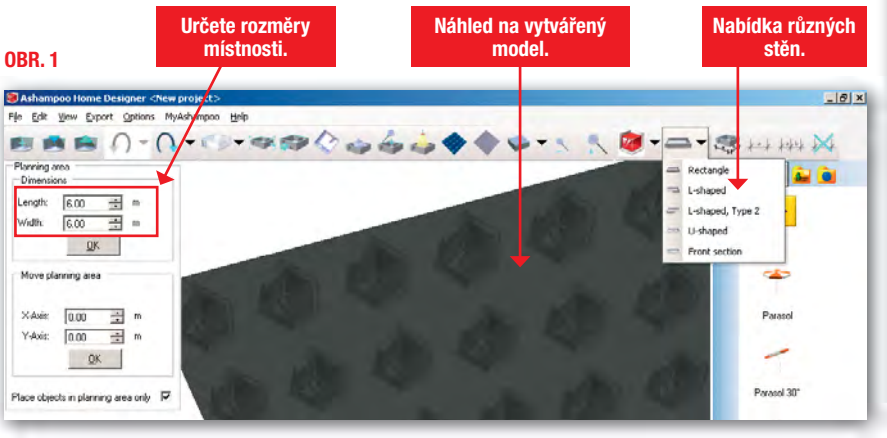

JAK SI PROHLÉDNOUT NÁHLED POKOJE

Na pracovní ploše se zobrazí náhled vytvářeného pokoje. Prohlédnout si můžete jeho trojrozměrný model. Pokud na něj kliknete a zároveň podržíte levé tlačítko myši, můžete objektem libovolně otáčet. K prohlížení objektu slouží další skupina tlačítek, která vyvoláte kliknutím na šipku na dolním okraji okna (obr. 2). Zobrazí se další šipky, které slouží k posunu objektu nahoru a dolů, dále lze objekt oddálit a přiblížit, posunout jím doprava nebo doleva a celým objektem otáčet. Pro zmenšování a zvětšování měřítka slouží lupa v horní nástrojové liště. Ke změně zobrazení vytvářeného objektu jsou určena další tlačítka v nástrojové liště. Ta obsahuje také tlačítko pro zobrazení místnosti s umělým osvětlením (**Internal lights**).

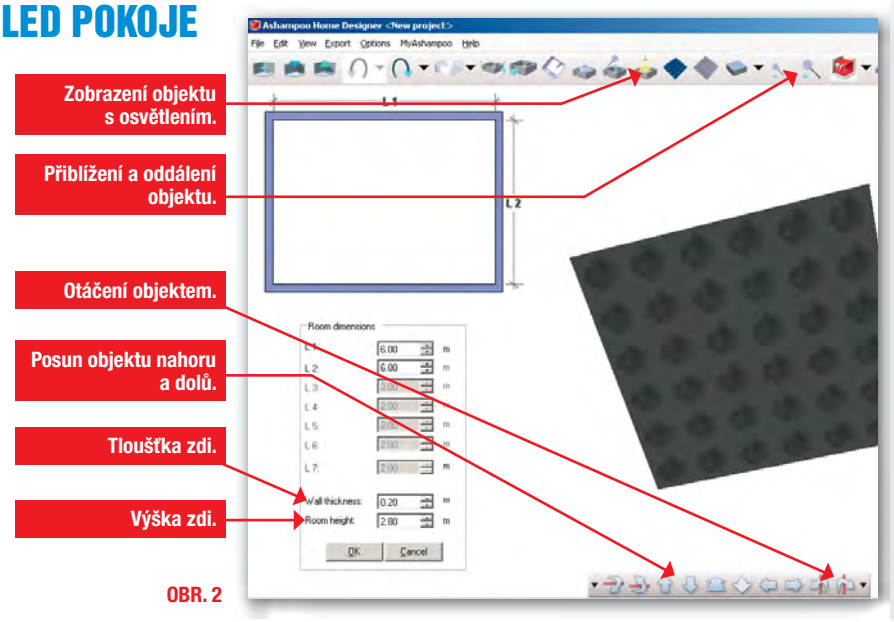

OBR. 2

JAK UMÍSTIT DO OBJEKTU DVEŘE A OKNA

Nyní je třeba do objektu umístit dveře a okna. Ty najdete v pravém sloupci v okně programu. V záhlaví najdete několik tlačítek. Klikněte na tlačítko **Construction Elements** se symbolem složky, a zobrazí se nabídka na vložení dveří (**Doors**) a oken (**Windows**). Na vybrané tlačítko klikněte, a pod ním se zobrazí jeho obsah (obr. 3). Zvolte ten model, který je nejblíž tomu, jejž chcete použít. Nyní se současně stisknutým levým tlačítkem myši přetáhněte objekt do náhledu místnosti a umístěte jej na zeď. Když na objekt kliknete, v poli vlevo nahoře se zobrazí informace o rozměrech a umístění objektu. Potom můžete změnit rozměry objektu (**Dimensions**) a nastavit jeho výšku (**Height**) a šířku

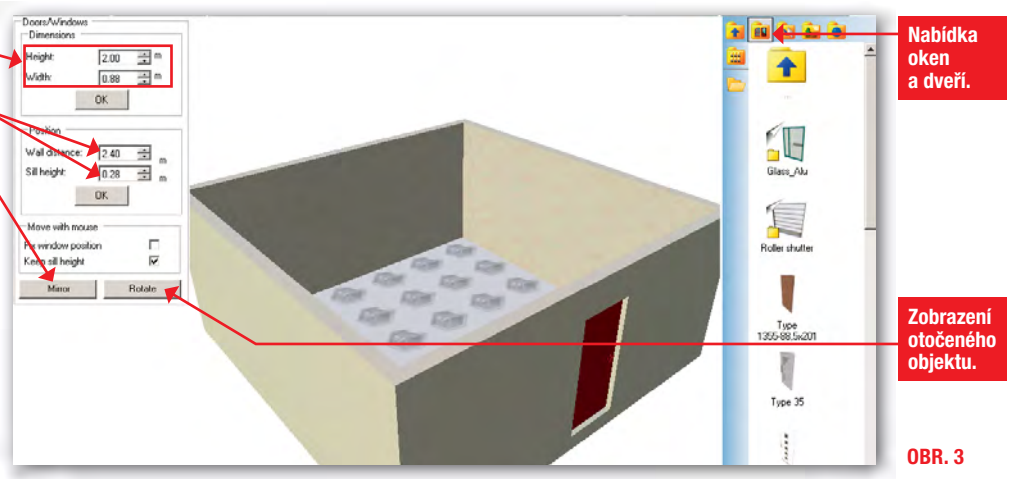

OBR. 3

(**Width**), nastavit jeho pozici na stěně – vzdálenost od bočních stěn (**Wall distance**) a od země (**Sill height**) – a určit, že pozice **objektu** bude napevno (**Fix ... position**). Objekt lze také otočit (**Rotate**) a zrcadlově převrátit (**Mirror**).

JAK NASTAVIT BARVY A MATERIÁL ZDÍ

Dalším krokem je vybarvení zdí. Můžete určit, jaké budou barvy zdí nebo jaká bude textura tapety. Tuto nabídku najdete pod tlačítky **Textures** a **Materials** v záhlaví sloupce vpravo (obr. 4). Tyto nabídky zahrnují další podnabídky – z nich si vyberete barvu interiéru, materiál apod. Rozbalte vždy nabídku až na její obsah, na konkrétní možnost klikněte a se současně stisknutým levým tlačítkem myši ji přetáhněte na tu část, na které ji chcete použít, tedy na zdi, stěny, podlahy apod.

OBR. 4

JAK ZAŘÍDIT MÍSTNOST

Nyní se pustíme do vybavení místnosti. V pravém sloupci v záhlaví klikněte na tlačítko **Objects** (obr. 5). To se rozbalí a vy si vyberete, zda chcete vybavení pro interiér, nebo pro exteriér, dále konstrukční doplňky (**Constructional Elements**), lidské postavy (**People**) nebo i různé další prvky (**Misc.**). Když rozbalíte nabídku prvků pro interiér, můžete si vybrat, zda chcete zařízení pro kuchyni (**Kitchen**), nebo pro koupelnu (**Bath**), anebo pro jinou místnost. Rozbalte opět nabídku až do nejspodnější úrovně, a zobrazí se konkrétní předměty, které můžete do místnosti umístit. Nyní na vybraný objekt klikněte a se současně stisknutým levým tlačítkem myši ho opět přidejte do místnosti. V levém horním rohu se zobrazí pole **Objects**, ve kterém lze vkládaný objekt opět nastavit. Je možné určit polohu tohoto objektu vůči osám (**Move objects**) nebo velikost objektu (**Scale objects**). Dále je možné objektem otáčet (**Floating**) nebo jej otočit vždy o 90°.

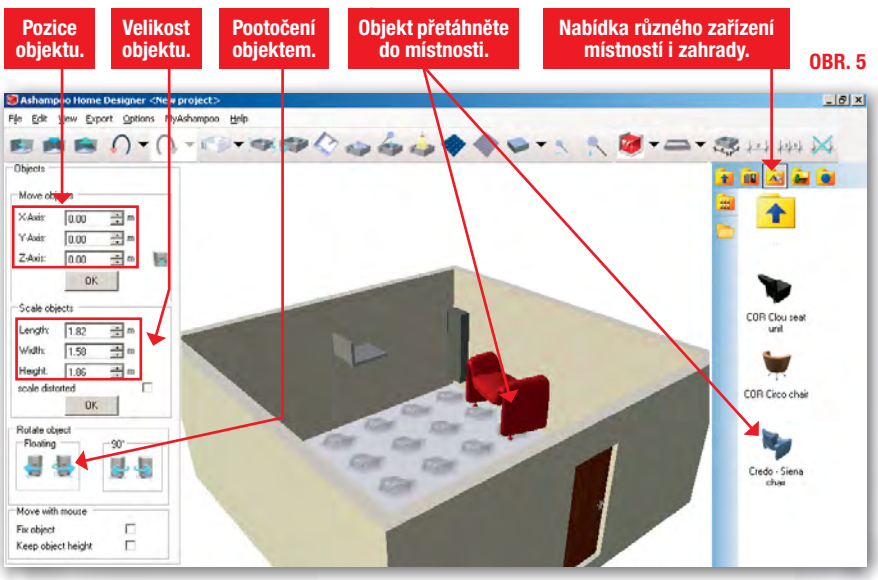

OBR. 5

JAK NÁKRES ULOŽIT

Vytvořený model místnosti je možné uložit, a to do různých formátů. Pokud chcete model uložit jako projekt a v programu Ashampoo Home Designer jej dále upravovat a zobrazovat, vyberte z nabídky **File** příkaz **Save** (obr. 6). Otevře se okno. Projekt pojmenujte a zvolte místo, kde bude uložen. Chcete-li uložit projekt do jiného formátu, použijte hlavní nabídku **Export** a nabídku **Start Export** a zvolte formát (RTF, HTML, PDF apod.). Dále lze projekt uložit jako obrázek. Z nabídky **Export** vyberte položku **Images**, a otevře se stejnojmenné okno. Nejprve zvolte kvalitu obrázku a jeho velikost. V části **Save options** zvolte, zda chcete uložit obrázek půdorysu (**Floor plane**), nebo zda chcete obrázek uložit v té podobě, jak jej právě vidíte (**Current view**), anebo zda chcete uložit perspektivu (**Perspective**). Vyberte složku, do které má být obrázek uložen, zaškrtněte položku **Create pictures now** a klikněte na tlačítko **OK**.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

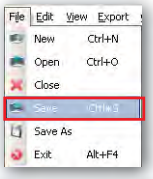

OBR. 6 Uložení objektu jako projektu, aby jej bylo možné upravovat.

Počítačový krasopis

Přestože by se mohlo zdát, že na počítači se nedá psát lidově řečeno „jako čuně“, opak je pravda. Stačí nedodržet pár elementárních zásad, a libovolný dokument se snadno stane nečitelným. Naštěstí se tomuto problému můžete bez větší námahy vyhnout. Poradíme vám, jak na to.

ZÁKLADY TYPOGRAFIE

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- o důležitých pravidlech pro zápis textu
- o rozdílech mezi jednotlivými způsoby zápisu
- o nejčastějších chybách
- jak psát méně obvyklé znaky
- jak správně zvýrazňovat texty

stupeň obtížnosti: snadné

ČESKÉ ZNAKY

Pokud nepatříte k té menšině lidí, která komunikuje rodnou řečí s někým v dálné cizině, kde by mohl být s českými (slovenskými) znaky problém, není důvod psát „bez hacku a carek“. V neformální internetové komunikaci (rychlé zprávy, e-maily, chaty apod.) lze něco takového ještě pominout – byť to čitelnost textu velmi zhoršuje –, ale v jiných dokumentech byste se měli takového přístupu vyvarovat.

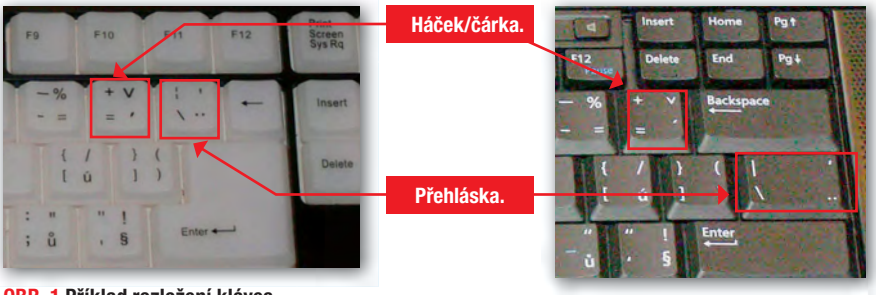

OBR. 1 Příklad rozložení kláves.

OBR. 2 Příklad rozložení kláves.

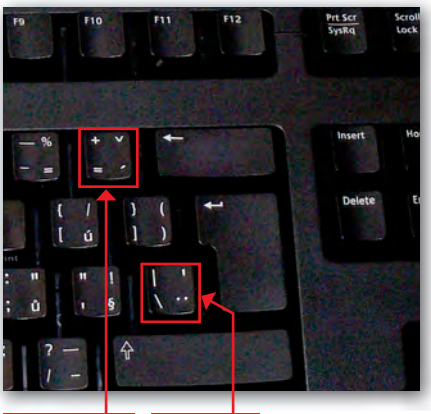

OBR. 3 Příklad rozložení kláves.

INFO

PŘEHLÁSKA • Přestože přehláska není českým znakem, často se s ní setkáte a pro mnohé uživatele představuje opravdu tuhý oříšek. Přehlasovaná písmena (ä, ö aj.) zapíšete podobně jaké písmena s háčkem či čárkou – stiskněte klávesu pro přehlásku a poté odpovídající písmeno. Problém však je, že klávesa pro přehlásku je na různých klávesnicích umístěna různě. Je to buď vlevo od klávesy Backspace (obr. 1), nebo pod ní (obr. 2), anebo mezi klávesami Shift a Enter (obr. 3).

INFO

TYPOGRAFIE • Typografie je obor zabývající se písmem a jeho sazbou. Přestože některé zde uvedené zásady mají možná blíže ke gramatice, zpravidla se zahrnují do „typografického minima“, tedy do zásad, jež by měl znát a ctít i běžný uživatel.

Ta písmena, která nejsou přímo na klávesnici (například „ň“ nebo velká písmena s čárkou nebo háčkem), zapíšete pomocí klávesy **háček/čárka**. Tuto klávesu naleznete v pravém horním rohu té části klávesnice, na níž se píší písmena. Konkrétně je tato klávesa vlevo od klávesy *Backspace* (to je ta na mazání předcházejících znaků). Na některých klávesnicích však může být mezi klávesou *Backspace* a *háčkem/čárkou* ještě klávesa pro přehlásku (příklady viz obr. 1 až obr. 3).

Princip zápisu je přitom prostý: Chcete-li zapsat znak s čárkou, stiskněte klávesu s čárkou a háčkem a potom patřičné písmeno (má-li být písmeno velké, pak při zápisu písmene podržte klávesu **Shift**). Chcete-li zapsat znak s háčkem, podržte klávesu **Shift**, stiskněte klávesu s čárkou a háčkem (uvolněte klávesu **Shift**) a písmeno zapište (má-li být písmeno velké, opět při jeho zápisu podržte klávesu **Shift**).

INTERPUNKCE

Jedním z největších typografických prohřešků, které můžete v textech psaných na počítači pohříchu často vidět, je nevhodné používání mezer u interpunkčních znamének – tedy u tečky, čárky, středníku, vykřičníku, otazníku, dvojtečky aj. Zlaté pravidlo zní: Před tyto znaky mezera nepatří, za nimi však už být musí (obr. 4). Koneckonců toto pravidlo každý víceméně dodržuje i při psaní rukou. Výjimkou z uvedeného pravidla je otevírací závorka a úvodní uvozovka. Mezery u těchto znaků se přirozeně píší opačně, tedy mezera se píše před znakem, ne za ním. (Závorka či úvodní uvozovka tedy těsně přiléhají k textu a mezera je před nimi.)

Speciálním případem je lomítko, které má vlastní pravidlo zápisu. Obepínají-li jej pouze dvě slova (např. „barva: černá/

Pokud nepatříte k té menšině lidí ,která komunikuje rodnou řečí s někým v dálné cizině ,kde by mohl být s českými (slovenskými) znaky problém,není důvod psát,bez hacku a carek ".V neformální internetové komunikaci (rychlé zprávy,e-maily, chaty ...)lze něco takového ještě pominout–byť to čitelnost textu velmi zhoršuje– ,ale v jiných dokumentech byste se měli takovému přístupu vyvarovat.

Pokud nepatříte k té menšině lidí, která komunikuje rodnou řečí s někým v dálné cizině, kde by mohl být s českými (slovenskými) znaky problém, není důvod psát „bez hacku a carek“. V neformální internetové komunikaci (rychlé zprávy, e-maily, chaty…) lze něco takového ještě pominout – byť to čitelnost textu velmi zhoršuje –, ale v jiných dokumentech byste se měli takovému přístupu vyvarovat.

Obr. 4 Část tohoto článku, v níž nejsou dodržena pravidla týkající se mezer kolem interpunkčních znamének (hnědá část), a tentýž, ovšem správně zapsaný text. Můžete vidět, že taková banalita, jako je správné použití mezer, text výrazně zpřehledňuje.

/bílá“), pak mezery kolem lomítka nepíšeme žádné. Je-li alespoň z jedné strany lomítka víceslovný výraz (např. „moji mazlíčci: akvarijní rybičky / papoušek“), pak je mezera z obou stran tohoto znaménka.

Jako oříšek na závěr jsem si nechal „vícetečky“. Potřebujete-li použít více teček (neplynulý text, nevyřčená myšlenka aj.), používejte vždy tři. Jiný počet teček není přípustný, vyjma speciálních případů (například když počet teček reprezentuje počet znaků neuvedeného slova). Za „trojtečkou“ (mluvíme o tzv. výpustce) se nepíše další tečka. Tři tečky bývají spojeny i s jiným interpunkčním znaménkem, v žádném případě však s další tečkou.

ZVÝRAZNĚNÍ

Textové editory nabízí tři základní typy zvýraznění: **tučné písmo** (tzv. bold), *kurzivu* (tzv. italic) a podtržení.
Podtržení je přežitek z dob psacích strojů (kde jinak zvýrazňovat nebylo možné), toto zvýraznění je lepší nepoužívat vůbec. Například ke zvýraznění nadpisů je lepší použít většího písma než v běžném textu.
Tučné písmo slouží ke zdůraznění důležitých údajů a ke zvýraznění (mezi)nadpisů. Neměli byste jej však používat na souvislejší oblast textu (maximálně na jednu či dvě věty).
Kurziva naopak slouží k označení méně důležitých údajů, popřípadě k odlišení převzatých částí, citací a podobně (obr. 5). Proto ji lze použít i na souvislejší oblast textu. Kurziva by ovšem neměla sloužit ke klasickému zvýraznění, k tomu je vhodné použít tučné písmo.
Textové editory standardně nabízí také použití tučného písma a kurzivy současně. Mnohý čtenář ale z výše uvedeného již pochopil, že „tučná kurziva“ je z hlediska správného zápisu textu nesmysl (těžko něco může být důležité a méně důležité zároveň), a neměla by se tedy používat.
Mimochodem: Ke zvýraznění by neměl sloužit ani zápis velkými písmeny („zaplať to IHNED“), a už vůbec ne zápis velkými písmeny prokládaný mezerami („sídlo firmy je v ulici J E R O N Ý M O V A“), což je také přežitek z dob mechanických psacích strojů.

OBR. 5 Správné použití tučného písma a kurzivy.

Můj oblíbený spisovatel **J. R. R. Tolkien**, v jednom svém díle napsal: „*Ne každé zlato třpytívá se.*“ Na tento citát, přesněji řečeno útržek básně, si vzpomenu velmi často.

OBR. 6 Příklady nevhodného zvýraznění.

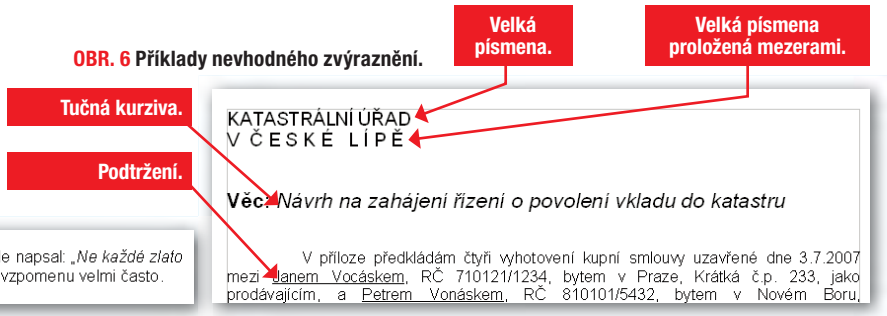

KONCE ŘÁDKŮ

Na konci řádků by se nikdy neměla objevit jednopísmenná slova – tedy předložky jako např. v, s, z ani spojky a, i. Podobně není vhodné dělit na konci řádku jména osob, data, zápis jednotek ani – pokud je to možné – internetové adresy. Jestliže textový editor automaticky zalomí řádek v nějakém podobném nevhodném místě, pomůže vložení tzv. tvrdé mezery. Jde o znak, který se zobrazuje jako mezera, ale editor nemůže v tomto místě zalomit řádek. Tvrdou mezeru zapíšete ve většině textových editorů klávesovou zkratkou **Ctrl+mezera** nebo **Shift+mezera**.

ČÍSLOVKY, DATA, ČASY

Několik základních důležitých pravidel se týká také číslovek. Nízká čísla je lepší psát slovem („kup dva rohlíky“), pokud není potřeba uvést jednotku – s jednotkou je číslo nezbytné („rychlost disku je 2 MB/s“).
Když už mluvíme o psaní jednotek, což se týká třeba i procent, je třeba připomenout pravidlo ohledně mezery před jednotkou. Je možné sice psát číslo a jednotku s mezerou i bez ní, ale obě varianty mají odlišný význam. S mezerou zapisujeme jednotku, je-li podstatným jménem (např. čtyřicet procent – „vodka má 40 % alkoholu“), bez mezery, je-li jménem přídavným (např. čtyřicetiprocentní – „40% vodka“). Abychom se od alkoholu vrátili zpět k počítačům, můžeme například napsat že „320GB disk má kapacitu 320 GB“.
Podobné pravidlo se váže také k tečce za číslovkou. Jde-li o číslovku základní, tečku nepíšeme („kniha má 328 stran“). Tečka se píše pouze u číslovek řadových, tedy těch, které označují nějaké pořadí („konec knihy je na 328. straně“). Další často opomíjená pravidla se váží k zápisu dat a času. U data je třeba si uvědomit, že každé číslo je zvláštním slovem, a tak první dvě číslovky (první/druhý… den v měsíci, první/druhý… měsíc v roce) jsou řadové, kdežto rok je číslovka základní (není to „dvoutisícídesátý rok“, ale „rok dva tisíce deset“). Správný zápis data je tedy *číslo s tečkou, mezera, číslo s tečkou, mezera, číslo bez tečky* („PPK 13/2010 vychází 7. 6. 2010“).
Co se času týče, hodiny a minuty oddělujeme tečkou („časové znamení oznámilo 12.00 hodin“), minuty a sekundy dvojtečkou („Petr dosáhl času 3:45“), sekundy a setiny sekundy čárkou („Petr dosáhl času 3:45,26“). Je-li potřeba zapsat hodiny, minuty i sekundy, používáme i k oddělení hodin a minut dvojtečku („kritický okamžik závodu nastal v čase 1:25:18“).

Aleš Havlas

INFO

SPRÁVNÉ ZNAKY • Pro dobrou čitelnost textu je třeba zapisovat všechny znaky správně, nepomáhat si tedy různými berličkami, tedy např. nahrazovat zavináč písmenem „a“ apod. Pokud nevíte, jak některé znaky napsat, pročtěte si článek „Neobvyklé znaky“ v PPK 9/2009 (je k dispozici zdarma na adrese *http://odkaz.ppk.cz/NeobvykleZnaky*). Zvídavějším čtenářům bych pak doporučil ještě dva články od internetové agentury Symbio (*http://odkaz.ppk.cz/Typografie01* a *http://odkaz.ppk.cz/Typografie02*), v nichž se srozumitelnou formou dozvíte další užitečné tipy a triky. Články jsou sice určeny především autorům webových stránek, ale lze je s úspěchem použít i při psaní textových dokumentů.

Stahujeme video z YouTube

Program najdete na PPK CD 13/10

YOUTUBE DOWNLOADER

výrobce: Biennesoft
cena: zdarma
jazyk: angličtina
rubrika na CD: Obsah CD / Servis
info: youtubedownload.altervista.org

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak program nainstalovat
- jak stáhnout video z YouTube
- jak video převést do jiného formátu

stupeň obtížnosti: snadné

Pokud se čas od času podíváte na internetu na video, s největší pravděpodobností je uloženo na videoportálu YouTube. Jenže co když si toto video chcete uschovat nebo přehrát na počítači/přehrávači bez připojení k internetu? V tomto návodu se proto dozvíte, jak video ze serveru YouTube nejen jednoduše stáhnout, ale také jak jej převést do jiného formátu (například pro přehrání v mobilním telefonu).

VÝBĚR VIDEA KE STAŽENÍ

Ať již zajímavé video naleznete sami, nebo dostanete odkaz od někoho známého, někdy byste si jej rádi stáhli do počítače (na flash disk aj.). Služba YouTube z pochopitelných důvodů tuto možnost nenabízí. Její provozovatelé jsou samozřejmě radši, když zavítáte na stránky znovu a třeba vám u toho vnutí i nějakou tu reklamu… A tak ke stažení je třeba použít program třetí strany.

Ať již budete ke stahování videa z YouTube používat jakýkoliv program, musíte mu vždy dát vědět, které video chcete stáhnout. K tomuto účelu se používá adresa videa, kterou naleznete v adresním řádku internetového prohlížeče (obr. 1). Adresa vypadá zhruba následovně: *http://www.youtube.com/watch?v=CxgCJBRlayA*, přičemž sekvence znaků za znaménkem „rovná se“ (v našem příkladu tedy sekvence *CxgCJBRlayA*) je jednoznačným identifikátorem videa. Někdy na konci adresy ještě naleznete další text, například *&feature=related*. To je pouze marketingová informace o tom, odkud jste se na toto video dostali. (Zde konkrétně jde o kliknutí na vpravo nabízenou možnost „Podobná videa“.) Pro stahování je ale tato koncovka zbytečná.

INFO

CO JE TO YOUTUBE?
• YouTube (*www.youtube.com*) je největší internetovou službou určenou ke sdílení videa. Můžete na ni tedy nahrát své video a podělit se o něj s ostatními nebo dlouhé hodiny prohlížet zajímavá videa jiných uživatelů. Od roku 2008 je YouTube k dispozici také v českém jazyce, což usnadňuje jeho používání.

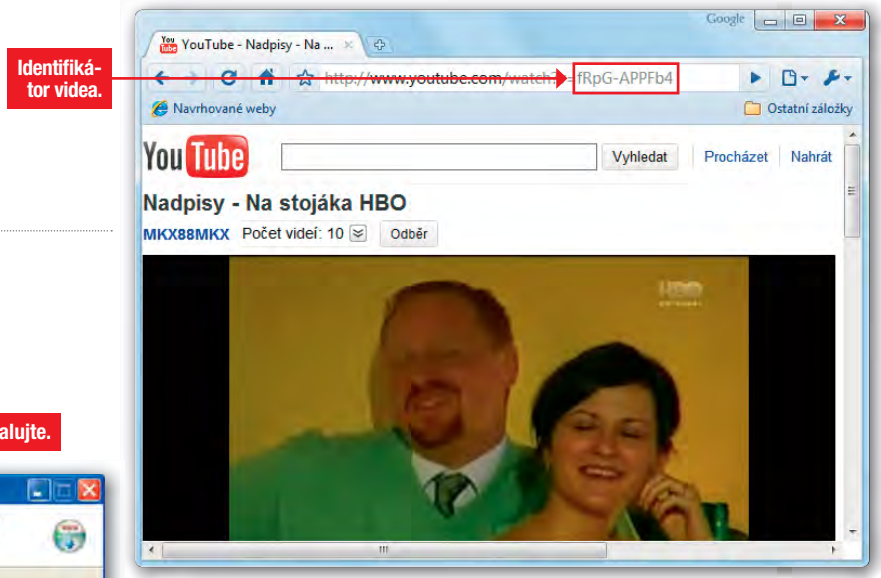

OBR. 1 Adresa videa na YouTube.

INSTALACE PROGRAMU

Programů ke stahování videí existuje více, v tomto článku popíšeme návod na ovládání bezplatného a šikovného programu **YouTube Downloader**. Program získáte na stránkách jeho výrobce (viz adresa v rámečku „info“ v záhlaví článku) nebo na přiloženém CD v rubrice **Obsah CD / Servis**.

Instalace programu je velmi jednoduchá. Jediným problémem – ovšem ne s tímto návodem – je to, že instalace i program sám komunikují pouze anglicky. V prvním okně vás instalační průvodce pouze přivítá. Klikněte na tlačítko **Next**. Ve druhém okně se zobrazí licenční ujednání (nic důležitého neobsahuje, program je zdarma), které odsouhlasíte kliknutím na tlačítko **I agree** (souhlasím). Třetí okno stačí opět pouze odkliknout

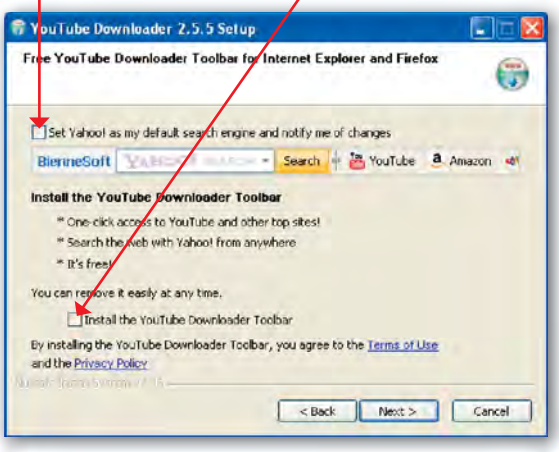

OBR. 2 Instalace programu.

tlačítkem **Next**, neboť v něm můžete jen měnit složku, do které se program YouTube Downloader nainstaluje. (A není důvod něco takového činit.)
Následující okno je však stěžejní (obr. 2). Zrušte v něm označení obou zaškrtávacích políček. Tím zabráníte instalaci zbytečné lišty do internetového prohlížeče a nastavení portálu Yahoo! jako standardního vyhledávače. Nejde v podstatě o nic jiného než o jakési zpoplatnění programu reklamou – tedy alespoň pro nepozorné uživatele.
V dalším okně program zkoumá spuštěné programy, a pokud nelze pokračovat v instalaci při současném běhu některého z programů, informuje o tom. V opačném případě se zobrazí nápis **No programs that have to be closed are running** (nejsou spuštěny žádné programy, které by bylo nutné ukončit) a také tlačítko **Install**, kterým zahájíte samu instalaci programu. Po jejím dokončení se ještě zobrazí zaškrtávací políčko **Start YouTube Downloader now**, tedy okamžité spuštění programu ihned po ukončení instalačního průvodce.

STAŽENÍ VIDEA Z YOUTUBE

Po spuštění programu YouTube Downloader se ujistěte, že je zvolena možnost **Download video from YouTube**, do řádku **Enter video URL** vložte adresu požadovaného videa a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 3). Program se zeptá, kam chcete soubor s videem uložit. Jako jméno souboru přitom automaticky zvolí popis videa ze serveru YouTube (samozřejmě to můžete změnit prostým přepsáním názvu). Když stahování skončí, můžete okno skrýt kliknutím na tlačítko **Zavřít**.

OBR. 3 Stahování videí.

PŘEVEDENÍ VIDEA DO JINÉHO FORMÁTU

Nyní máte na disku soubour ve formátu MP4. Tento formát bez problémů přehrajete, máte-li nainstalován příslušný kodek, případně balík kodeků, jako je například K-Lite Codec Pack (viz návod z PPK 5/2008: *http://odkaz.ppk.cz/K-LiteCodecPack*). Sám program YouTube Downloader však umožňuje stažené video převést do některého z běžných formátů, čímž vám ušetří mnoho starostí.

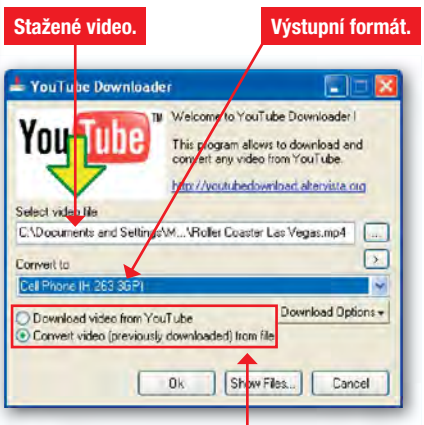

OBR. 4 Převod videí.

V programu zvolte možnost **Convert video (previously downloaded) from file** (převést dříve stažené video). Poté se první řádek změní na **Select video file**, tedy na výběr staženého souboru. Za pomoci tlačítka se třemi tečkami zvolte soubor, který jste v minulém kroku stáhli (obr. 4).
Následně vyhledejte v roletovém menu **Convert to** možnost, do kterého formátu chcete video převést. Na výběr zde máte video pro iPod (**Ipod Video**), video pro iPhone (**Iphone video**), video pro PlayStation Portable (**PSP Video**), video pro mobilní telefon (**Cell Phone**), běžné formáty videa (**WMV**, **AVI**), případně pouze zvukovou stopu (**MP3**). Po volbě formátu již můžete směle kliknout na tlačítko **OK**, čímž zahájíte převod. Poznámka: Podle zvoleného formátu se vás program ještě může zeptat na některé volby převodu (obr. 5). V takovém případě máte na výběr kvalitu výsledného videa, která však ovlivňuje i výslednou velikost souboru. Můžete zvolit nízkou kvalitu (**Low**), prostřední (**Medium**), optimální (**Optimal**) nebo nejvyšší (**High**). Také zde můžete upravit výstupní úroveň zvuku a zvuk ztlumit, nebo naopak zesílit.

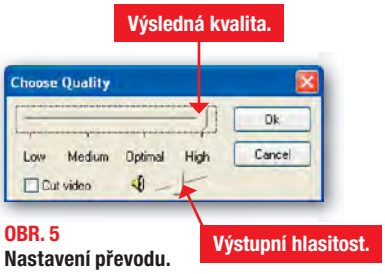

OBR. 5 Nastavení převodu.

Dialogové okno s ozubenými koly vás pak informuje o tom, že převod souboru právě probíhá. Po dokončení se zobrazí informační hláška **Conversion of video file successful** (konverze byla úspěšně dokončena). Převedený soubor najdete ve stejné složce jako stažený soubor původní, takže nezbývá než jej vyzkoušet, případně – nebudete-li úplně spokojeni s výsledkem – změnit parametry konverze a spustit převod znovu.

Martin Taneček, martin@tanecek.eu

INFO

NEJEN YOUTUBE • Program YouTube Downloader není – ač by to člověk podle jeho názvu neřekl – omezen pouze na videoportál YouTube. Program zvládá stahovat (a následně převádět) i videa z dalších podobných videoportálů. Které to jsou? Například:

- **Blip.tv**
- **Bofunk.com**
- **CollegeHumor.com**
- **DailyHaHa.com**
- **EbaumsWorld.com**
- **Filecabi.net**
- **Guba.com**
- **Raajje.tv**
- **Revver.com**
- **Stickam.com**
- **Streetfire.net**
- **Tontuyau.com**
- **VideoClipsDump.com**
- **Videu.de**
- **Vimeo.com**
- **Video.Yahoo.com**

Úplný seznam podporovaných služeb je dispozici na oficiálních stránkách programu (*youtubedownload.altervista.org/websites.htm*). Pokud by stahování nefungovalo (přestalo fungovat), stáhněte si nejnovější verzi programu!

NEJLEPŠÍ 26- A 27PALCOVÉ LCD MONITORY DO 13 000 KČ

	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Kvalita obrazu	Výbava	Spotřeba energie	Jas (cd/m²)	Šachovnicový kontrast	Doba odezvy (ms)	Úhlopříčka displeje (palce)	Rozlišení (body)
1 **BenQ M2700HD**	8 500 Kč	**93,2**	89	98	91	327	**173 : 1**	9	27	1 920 × 1 080
2 **NEC MultiSync EA261WM**	11 800 Kč	90,3	93	83	47	**414**	159 : 1	24	26	1 920 × 1 200
3 **Samsung SyncMaster T260HD**	13 000 Kč	82,2	88	**100**	97	203	126 : 1	13	26	1 920 × 1 080
4 **Fujitsu Amilo SL3260W**	7 600 Kč	80,0	**95**	58	95	259	77 : 1	5	26	1 920 × 1 200
5 **LG M2794D**	8 300 Kč	79,8	94	82	40	413	118 : 1	9	27	1 920 × 1 080
6 **Asus VW266H**	8 200 Kč	79,8	91	71	47	264	160 : 1	**4**	26	1 920 × 1 200
7 **iiyama ProLite E2607WS-1**	9 200 Kč	79,1	91	57	95	252	156 : 1	6	26	1 920 × 1 200
8 **iiyama ProLite B2712HDS**	9 800 Kč	78,9	80	64	**100**	393	162 : 1	14	27	1 920 × 1 080

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

BenQ M2700HD

Monitor BenQ nabízí na 27palcovém displeji přesvědčivou kvalitu obrazu: Naměřili jsme vysoký šachovnicový kontrast a relativně velký barevný prostor. Tento model se hodí i pro hraní her. Disponuje mnoha obrazovými vstupy, čtyřmi porty USB a je dodáván s dálkovým ovladačem. Podstavec je stabilní, ale není výškově nastavitelný.

HODNOCENÍ:

+ stabilní podstavec, mnoho vstupů, vysoký šachovnicový kontrast

– menší zorné úhly

Fujitsu Amilo SL3260W

Monitor Fujitsu Amilo SL3260W se prezentuje velmi kvalitním obrazem a také velmi krátkou dobou odezvy (5 ms). Navíc je z monitorů v našem přehledu dostupný za nejnižší cenu a stává se tak novým držitelem ocenění Cenový tip. Kladně hodnotíme i nízkou spotřebu elektrické energie. Ve výbavě figuruje port D-Sub a dva videovstupy HDMI.

HODNOCENÍ:

+ velmi dobrá kvalita obrazu, krátká doba odezvy, nízká spotřeba energie, nízká cena

– menší šachovnicový kontrast

NEJLEPŠÍ 3,5PALCOVÉ PŘENOSNÉ PEVNÉ DISKY DO 4 500 KČ

	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Výkon	Hlučnost	Výbava	Kapacita (GB)	Rozhraní	Max. rychlost čtení/zápisu (MB/s)
1 **Buffalo DriveStation Combo 4 (HD-HS1.0TQ)**	4 100 Kč	**78,3**	76	**100**	**87**	1 000	USB, FireWire, eSATA	86,5 / 81,4
2 **IOCell Netdisk 351UNE**	4 200 Kč	77,0	74	86	**87**	1 000	USB, eSATA, LAN	84,7 / 84,7
3 **Buffalo DriveStation USB 3.0**	3 300 Kč	75,6	**100**	89	40	1 000	USB 3.0, USB	**116,1 / 109,0**
4 **Western Digital My Book 3.0**	3 800 Kč	71,0	86	81	53	1 000	USB 3.0, USB	102,4 / 79,5
5 **Buffalo DriveStation Combo 4 (HD-HS500Q)**	2 200 Kč	69,9	58	89	**87**	500	USB, FireWire, eSATA	63,2 / 62,4
6 **Freecom XS**	3 200 Kč	63,4	37	**100**	40	**1 500**	USB	39,5 / 32,5

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Buffalo DriveStation Combo 4

Disková jednotka Buffalo s kapacitou 1 TB uspěla v testu lépe než verze 500GB – ta se umístila na 5. místě. Přenosové rychlosti 1TB varianty jsou zřetelně vyšší a při měření rychlosti čtení dat i rychlosti zápisu dat překročil tento model hodnotu 80 MB/s. Navíc tento disk pracuje velmi tiše – jako maximální hlučnost jsme naměřili hodnotu 1 sonu.

HODNOCENÍ:

+ vysoké přenosové rychlosti, nabídka rozhraní, nízká hlučnost

– vyšší spotřeba energie

Freecom XS

1,5TB disk Freecom zaujme především velmi nízkou cenou za 1 GB: 1 GB úložného prostoru vyjde cca na 2,13 Kč. Navíc je tento 3,5palcový disk s hlučností 1 sonu při provozu velmi tichý. Přenosová rychlost 36,5 MB/s při čtení a 32,5 MB/s při zápisu jsou na rozhraní USB velmi dobré, ale chybí rychlé rozhraní eSATA.

HODNOCENÍ:

+ velká kapacita, nízká cena za 1 GB, nízká hlučnost

– absence rozhraní eSATA

NEJLEPŠÍ INKOUSTOVÉ MULTIFUNKČNÍ TISKÁRNY DO 6 500 KČ

	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Kvalita tisku	Náklady na tisk	Rychlost tisku: 5 str. textu / foto A4 (min.)	Rychlost kopírování: text / foto A4 (min.)	Rozlišení (dpi)	Rozhraní
1 Epson Stylus Photo PX710W	4 200 Kč	**79,9**	80	52	0:40/**1:08**	0:11/3:04	5 760 × 1 440	USB 2.0, LAN, Wi-Fi, PictBridge
2 Lexmark Prevail Pro705	4 300 Kč	76,7	85	62	0:48/1:43	0:17/**1:44**	4 800 × 1 200	USB 2.0, LAN, Wi-Fi, PictBridge
3 HP Photosmart Premium C309a	6 200 Kč	76,2	84	61	0:45/3:02	0:14/3:04	9 600 × 2 400	USB 2.0, LAN, Wi-Fi, PictBridge
4 Epson Stylus Photo PX650	3 200 Kč	76,1	85	55	1:07/2:20	0:15/5:20	5 760 × 1 440	USB 2.0, PictBridge
5 Canon Pixma MP630	3 500 Kč	76,0	89	46	0:49/2:58	0:16/2:22	9 600 × 2 400	USB 2.0, PictBridge
6 Epson Stylus SX515W	2 600 Kč	75,5	79	52	**0:30**/3:20	**0:07**/3:36	5 760 × 1 440	USB 2.0, LAN, Wi-Fi, PictBridge
7 HP Photosmart Plus B209a	2 400 Kč	74,4	**93**	71	0:45/3:29	0:15/3:03	4 800 × 1 200	USB 2.0, Wi-Fi, PictBridge
8 HP OfficeJet 6500 Wireless	4 500 Kč	73,6	74	**87**	0:49/3:29	0:11/5:12	4 800 × 1 200	USB 2.0, LAN, Wi-Fi
9 Lexmark Prospect Pro205	3 400 Kč	72,8	80	62	0:54/1:41	0:19/1:51	4 800 × 1 200	USB 2.0, Wi-Fi, PictBridge

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Epson Stylus Photo PX710W

Multifunkční tiskárna Epson obsadila při hodnocení rychlosti tisku přední příčky – fotografie a texty tiskne rychle a také kopírování probíhá ve svižném tempu. Kvalita tisku fotografií je velmi dobrá, u textů jsou dobře vykresleny okraje znaků. Při tisku textu zaujmou nízké náklady, při tisku fotografií jsou náklady spíše vyšší. Výbava zahrnuje i dotykový displej, Wi-Fi a LAN.

HODNOCENÍ:

+ vysoké pracovní tempo, dobrá kvalita tisku, dotykový displej, Wi-Fi

– dražší tisk fotografií

HP Photosmart Plus B209a

U tiskárny B209a se snoubí nízká pořizovací cena s nízkými tiskovými náklady: Ceny za výtisky textů i fotografií jsou nižší, než je průměr. Tisková kvalita je velmi dobrá a také kopie se daří této tiskárně pořizovat velmi dobře. V tiskárně je integrován bezdrátový adaptér Wi-Fi, není však vybavena ethernetovou síťovou kartou (LAN) ani faxovací částí.

HODNOCENÍ:

+ nízké pořizovací náklady, dobrá kvalita tisku

– chybí LAN a faxovací část

NEJLEPŠÍ PŘENOSNÉ VIDEOPŘEHRÁVAČE DO 10 000 KČ

	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Kvalita displeje	Mobilita	Výbava	Kvalita signálu	Doba přehrávání videa/zvuku (hod.)	Hmotnost (g)
1 Cowon iAudio S9 (32 GB)	6 500 Kč	**91,3**	91	98	81	79	5:10/36:05	**77**
2 Archos 5 (250 GB)	6 400 Kč	91,1	**100**	72	**100**	91	4:55/23:10	305
3 Cowon iAudio S9 (8 GB)	5 700 Kč	88,6	91	98	65	79	5:10/36:05	**77**
4 iRiver P7 (16 GB)	3 600 Kč	86,9	70	98	76	98	6:55/**37:50**	173
5 iRiver P7 (8 GB)	2 700 Kč	86,2	70	98	72	98	6:55/**37:50**	173
6 Apple iPod touch 3G (64 GB)	10 000 Kč	84,9	72	99	81	**100**	5:25/35:20	107
7 Samsung YP-P3 JC (8 GB)	2 900 Kč	84,2	65	**100**	67	**100**	5:55/29:50	96
8 Cowon O2P MP (32 GB)	7 500 Kč	84,1	77	84	71	90	**7:05**/19:40	202

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Cowon iAudio S9

Přehrávač Cowon S9 se díky dotykovému displeji snadno ovládá: Nabízí přehledné menu a může se používat v horizontální i ve vertikální poloze. Na displeji tohoto přístroje se zobrazuje jasný a čistý obraz, navíc tento model vydrží dlouho v provozu. Zvuk je dobrý, ale mohl by být hlasitější.

HODNOCENÍ:

+ snadné ovládání, dobrý zvuk, dlouhý provoz na baterii, kontrastní displej

– nízká hlasitost, horší odstup signálu od šumu

iRiver P7

U přehrávače iRiver P7 se nám líbilo snadno ovladatelné menu a výdrž akumulátoru. Výborná je kvalita zvuku: Frekvenční rozsah a odstup signálu od šumu jsou na špičkové úrovni. Na dotykovém displeji s lesklým povrchem jsou sice patrné odlesky, avšak displej zůstává dobře čitelný i na slunci.

HODNOCENÍ:

+ velmi dobrý zvuk, doba přehrávání, snadné ovládání

– lesklý displej

V příštím vydání PPK: notebooky s 15,6" displejem, 32" LCD televizory, automobilové navigace, kompaktní fotoaparáty

Inzerce

eset chráníme vaše digitální světy SPONZOR RUBRIKY BEZPEČNOST

Průvodce bezpečnostními programy

Oblast počítačové bezpečnosti je opravdová džungle. Nejenže se každý den objevují nové hrozby a útočníci rychle mění své techniky i triky, ale ani v „opozičních silách“ nemá běžný uživatel téměř šanci se už vyznat. Co všechno z těch antivirů, antispywarů, antirootkitů, antikeyloggerů a dalších antiprogramů skutečně potřebujete? To se dozvíte v tomto článku.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak fungují bezpečnostní programy
- které bezpečnostní programy opravdu potřebujete
- na co si dát při jejich výběru a instalaci pozor
- o spolehlivosti bezpečnostních programů

Bezpečnostní programy můžeme z pohledu uživatele rozdělit na „strážníky“ a „požárníky“. „Strážníci“ jsou neustále spuštěné programy, které monitorují dění na počítači a zabraňují útočníkům dosáhnout jejich cíle. „Požárníci“ jsou naproti tomu programy, které ničemu nezabrání, ale dokáží vyřešit již existující problém (situaci, kdy útočník uspěl).

> „Pokud si nainstalujete příliš mnoho „strážníků“, nezískáte počítač dokonale zabezpečený, ale počítač nefunkční.“

DŮLEŽITÁ JE PREVENCE

Spoléhat se pouze na kategorii „požárníků“, a přistoupit tedy na politiku „problém budu řešit, až vznikne“ není rozumné, a to ze dvou hlavních důvodů. Za prvé to, že jste se stali obětí útoku, nemusíte vůbec zjistit. Počítač může být nakažen a sloužit pochybným účelům, odesílat citlivé informace a podobně, aniž byste o tom vůbec věděli. Za druhé může být problém zpětně neřešitelný – pokud například útočník zcizí nějaké přístupové údaje a pomocí nich napáchá škodu (získá citlivá data, elektronicky odcizí peníze aj.), pak už vám nebude moc platné, že bezpečnostní riziko posléze odstraníte. Je to jako s povodní – po velké vodě můžete uklidit, ale vzniklou škodu už zpátky nevezmete. Na ochranu je nutné myslet předem.

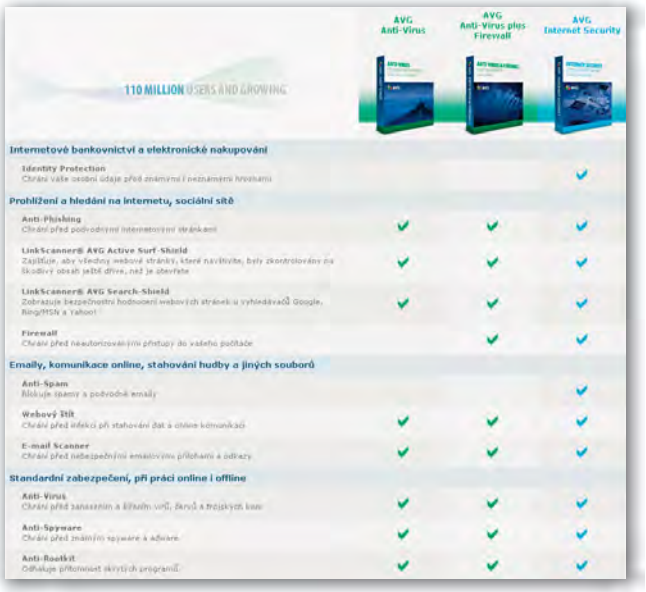

Antivirové programy dnes už chrání proti širokému spektru hrozeb, nejen proti virům.

Na druhou stranu musíme však varovat před přílišnou paranoiou. Pokud si nainstalujete příliš mnoho „strážníků“, nezískáte počítač dokonale zabezpečený, ale velmi pravděpodobně počítač nefunkční. „Strážníci“ se totiž začnou mezi sebou hádat, kdo koho hlídá, a křižovatku datových přenosů dokonale zablokují.

KOHO NAJMOUT

Z bezpečnostních programů by v počítači neměl rozhodně chybět firewall. To je nástroj podobný celnici. Hlídá přístupovou cestu do počítače a rovnou odráží všechny „podivné cizince“ – tedy pokusy o přístupy, které se vymykají běžné komunikaci. Pokud náhodou budete potřebovat využít nestandardní službu, není problém nějakému programu nebo počítači „z venku“ udělit „vízum“, aby „celnicí“ bez problému prošly. Ale mít hranici, přes kterou se útočníci nedostanou, to je základ.

Na druhou stranu je pro plynulost komunikace nutné mít „celnici“ právě jednu – více firewallů nedělá dobrotu. Mluvíme ovšem o firewallech softwarových, tedy o programech v počítači. Pokud máte firewall zabudován například v modemu (zařízení pro připojení k internetu), pak ten druhý nevadí. Právě jen jeden firewall musí

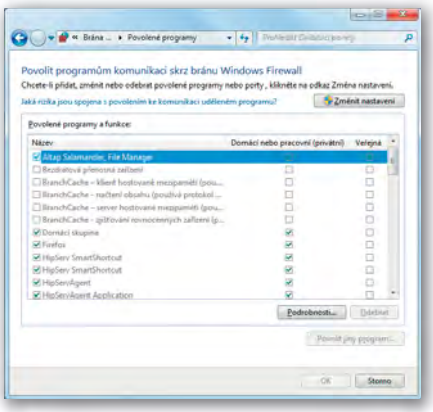

V nastavení firewallu není problém kdykoliv udělit speciální „propustku“ pro méně obvyklou službu.

AKTUALIZUJTE!

Aby bezpečnostní programy měly nějaký smysl, musí být neustále aktualizované. Starý program není k ničemu, neboť útočníci mají už obrovský náskok. To samé platí také o operačním systému. Neaktualizovaný systém má spoustu „děr“, kterými mohou útočníci proniknout bez ohledu na kvalitu ochrany.

NEINSTALUJTE NIC NEZNÁMÉHO

Některé útočné programy mají tu drzost, že se maskují jako bezpečnostní. Proto do počítače neinstalujte žádný bezpečnostní nástroj doporučovaný někde na internetu, byť by na první pohled fungoval skvěle (už to je koneckonců podezřelé). Nechte si vždy poradit od nějakého důvěryhodného zdroje – odborného časopisu, specializovaných internetových stránek, poskytovatele připojení k internetu či jiného odborníka. (Mimochodem: Odborníkem nemusí být kamarád Pepa, který to o sobě tvrdí.)

být v počítači; kolik jich je na cestě k němu, to takovou roli nehraje.

Kromě ochrany příchozí komunikace je však třeba bdít i nad děním uvnitř počítače. Útočník si totiž samozřejmě může najít „pašeráckou stezku“ ko-

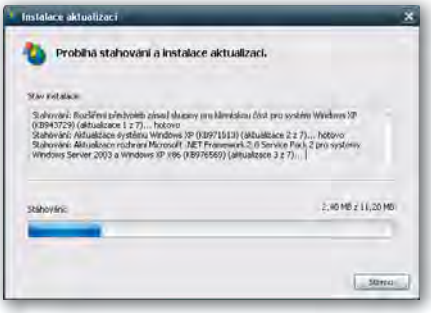

Velmi důležité jsou také aktualizace – nejen programů, ale i operačního systému.

lem „celnice“. Uvnitř počítače by tedy měla působit další stráž. Optimální kombinací je dvojice „antivirový program a antispywarový program“ s nepřetržitou ochranou (pozor, existují i pouhé vyhledávače nákazy, které nehlídají, ale pouze najdou existující problém). U některých pokročilejších programů už naleznete oba nástroje – nástroj antivirový i antispywarový – v jednom balíku, a někdy je zde dokonce i firewall. To, zda zvolíte tři samostatné programy, nebo jeden velký balík, anebo dva v balíku a jeden samostatný, je vcelku lhostejné. Důležité je, abyste měli v počítači nainstalován právě jeden nástroj od každé z těchto tří kategorií.

CO TY OSTATNÍ?

Kromě klasických virů, což jsou malé programy většinou nějakým způsobem poškozující počítač, resp. data na něm uložená, a spywaru, což jsou nástroje k zjištění citlivých údajů (zejména přístupových jmen a hesel), existuje ještě řada dalších hrozeb. Pravděpodobně jste slyšeli o trojských koních (programky otevírající zadní vrátka počítače jiným útokům), červech (speciální záškodníci se schopností rychle se šířit v síti/internetu), adwaru (nástroje zobrazující reklamu) a jiných. Jak se bránit proti nim? Opět trojlístkem antivirový program + antispywarový program + firewall, protože moderní bezpečnostní programy zvládají bojovat s daleko více typy hrozeb, než udává jejich název, vzniklý historickým vývojem (klasické viry byly první z kategorie záškodnických programů). Stručně řečeno, není tedy nutné mít antiprogram na všechny typy hrozeb – zmíněný trojlístek bezpečnostních programů stačí na všechno.

> „100% zabezpečený počítač je takový, který leží v pancéřovém trezoru na dně oceánu.“

„POŽÁRNÍCI“ AŽ NA ZAVOLÁNÍ

Programy určené k odstranění nákaz neinstalujte do počítače předem, ale povolejte je do akce až ve chvíli, kdy si „strážníci“ s nějakým problémem neporadí. Nemá smysl mít v počítači nástroj na zničení něčeho, co se do něj téměř jistě nedostane.

Jedinou výjimkou z této kategorie může být antispamový program – tedy nástroj určený k potírání nevyžádaných e-mailových zpráv (spamu). Prevence v tomto případě leží mimo počítač (v opatrném nakládání s e-mailovou adresou), takže ve chvíli, kdy nevyžádaná pošta začne přicházet, klidně si můžete pořídit „požárníka“ na její odstraňování. Koneckonců podobný nástroj je už součástí mnoha programů pro práci s elektronickou poštou, případně pokročilejších bezpečnostních balíků.

Na závěr se ještě sluší podotknout, že na rozdíl od „strážníků“, nevadí v počítači přítomnost více podobných „požárníků“. Dokonce mohou ve větším počtu dosáhnout lepšího výsledku. Ale i tak postupujte střídmě.

SPOLEHLIVOST PROGRAMŮ

Klasik by řekl, že 100% zabezpečený počítač je takový, který leží v pancéřovém trezoru na dně oceánu. Je třeba si uvědomit, že veškeré bezpečnostní programy chrání proti známým schématům útoků a předpovídat nové varianty by bylo sázkou do loterie. Útočníci mohou přijít s něčím opravdu originálním, co existující bezpečnostní programy obelstí, a tím pádem mohou teoreticky napadnout i počítače dobře zabezpečené.

Na druhou stranu stejně jako šelmy loví slabé kusy ze stád antilop, i elektroničtí útočníci se zpravidla spokojí s těmi mraky nezabezpečených počítačů a dobře chráněné uživatele nechají na pokoji. Už jen proto, že mají-li investovat mnoho námahy do prolomení dobré ochrany, budou tak činit u významného cíle – státní instituce, velké firmy, banky a podobně. Zabezpečené počítače domácích uživatelů jsou příliš obtížné sousto, z něhož kouká jen velmi malý užitek.

Budete-li tedy používat popsaný trojlístek programů, a to od renomovaných výrobců, nemusíte si s kvalitou zabezpečení lámat hlavu. Z hlediska bezpečnosti přitom nehraje roli, o který konkrétní produkt půjde. Jejich účinnost je – ač se různé grafy v reklamních materiálech snaží tvrdit něco jiného – v podstatě stejná. Ani různé „nezávislé testy“ účinnosti nejsou v tomto případě měřítkem, jejich výsledky jsou velmi ovlivněny tím, co si o problematice myslí jejich tvůrce a co vlastně testuje. Jednoduchý a trans-

Některé záškodnické programy se „tváří“ jako bezpečnostní.

parentní způsob ověření kvality bezpečnostního nástroje neexistuje.

Bezpečnostní program si tedy vyberte podle toho, jestli vám vyhovuje – jestli se snadno ovládá, komunikuje česky, rozumíte mu, neobtěžuje, nezatěžuje počítač, kolik stojí a podobně. Jen při testování jednotlivých nástrojů nezapomeňte na zlaté pravidlo „od každého jen jeden“. Instalujete-li nový antiprogram (byť jen na zkoušku), nezapomeňte ten starý odinstalovat, nebo alespoň vypnout. Jinak hrozí konflikt obou nástrojů.

Aleš Havlas

KTERÉ PROGRAMY POUŽÍT?

Tipy na konkrétní programy přinášíme pravidelně na stránkách PPK i na našich přílohách v podobě CD/DVD. Naposledy jsme rubriku „Bezpečnostní programy“ přinesli na PPK CD 11/2010 (viz obsah CD na našem webu – *http://odkaz.ppk.cz/PPK-CD-11-2010*).

Jak zapojit počítač

Stolní počítače jsou i v době velké obliby notebooků pro mnoho domácích uživatelů stále vhodnou volbou. Stolní počítač navíc nemusí být ukryt ve velké skříni, která na výšku měří přes 40 cm a do hloubky má půl metru – prodávají se i minipočítače, které na stole zaberou málo místa.

U stolního počítače je většina portů situována v jeho zadní části. Do těchto portů se zapojují kabely od zařízení, která k počítači připojujete – pro provozování počítače jsou nezbytné klávesnice a myš a také monitor. Dalšími často používanými zařízeními jsou reproduktory, tiskárna, skener, USB flash disk, WWW kamera, MP3 přehrávač a k počítači můžete připojit i moderní televizor. Pokud si nejste jisti, do kterých portů v počítači se zmíněné přístroje zapojují, pak je tento článek určen právě pro vás. Předkládáme vám v něm přehled důležitých portů a popisujeme jejich použití.

LCD MONITOR

Monitor se k počítači připojuje prostřednictvím analogového rozhraní

DVI (vlevo) a D-Sub (vpravo)

D-Sub nebo prostřednictvím modernějšího rozhraní digitálního – **DVI**. Analogové rozhraní **D-Sub** používaly staré CRT monitory, je však součástí i moderních LCD monitorů. Pokud počítač nebo monitor nabízí pouze rozhraní **DVI** a vy potřebujete použít kabel s koncovkou **D-Sub**, využijete pro propojení počítače s monitorem redukci z **DVI** na **D-Sub**.

Redukce z DVI na D-Sub

KLÁVESNICE A MYŠ

Starší klávesnice a myši se k počítači připojují do portů **PS/2**. Aby nedošlo k záměně, jsou koncovky kabelů i konektory v zadní části počítače barevně odlišeny – klávesnice se zapojuje do portu modrofialové barvy a myš do portu **PS/2** zelené barvy. Novější klávesnice a myši používají pro připojení k počítači rozhraní **USB**. Pokud používáte sadu bezdrátové klávesnice a myši, tato zařízení komunikují s počítačem prostřednictvím bezdrátového přijímače, který se zapojuje do rozhraní **USB**.

PS/2

TISKÁRNA A SKENER

Rozhraní **USB** je u počítačů nejčastěji používaným rozhraním pro připojení externích zařízení. Do tohoto portu se zapojují i tiskárny a multifunkční tiskárny. I když je skenovací část součástí multifunkčních tiskáren, když vám záleží na co nejlepší kvalitě skenů, vyplatí se vám používat samostatný skener. Některé skenery jsou navíc vybaveny nástavcem pro skenování vyvolaných 35mm filmů a diapozitivů. Také skenery se k počítači připojují do portu **USB**.

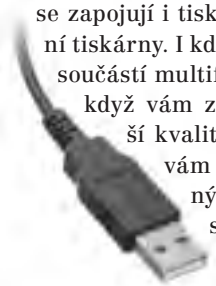

Rozhraní USB

USB FLASH DISK

Pro přenášení dat mezi počítači se dnes nejčastěji používají USB flash disky. Připojují se prostřednictvím rozhraní **USB** a v tomto případě se velmi hodí to, že rozhraní USB umožňuje k počítači připojovat a odpojovat od něj zařízení za jeho chodu.

MP3 PŘEHRÁVAČ

Používáte-li pro poslech hudby nebo pro sledování videa přenosný přehrávač, využijete pro připojení k počítači rozhraní **USB**. Přenosová rychlost rozhraní **USB 2.0** (maximem je 480 Mb/s) je dostatečná nejen pro kopírování hudby, ale i pro kopírování videosouborů.

WWW KAMERA

Dalším zařízením, které se k PC připojuje přes rozhraní **USB**, je webová kamera. Tu využijete při videohovorech přes internet.

REPRODUKTORY

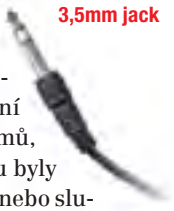

3,5mm jack

Abyste mohli počítač používat pro poslech hudby, pro hraní her či pro sledování filmů, je zapotřebí, aby k němu byly připojeny reproduktory nebo sluchátka. Některé reproduktory a sluchátka používají rozhraní **USB**, jiné se k počítači připojují prostřednictvím kabelu s **3,5mm konektorem jack**. Kabel vedoucí od sluchátek nebo od stereofonních reproduktorů se zapojuje do zelené zdířky v počítači. Pokud vlastníte reproduktorovou soustavu s digitálním dekodérem, pak využijete digitální zvukový výstup **SPDIF**, a to koaxiální nebo optický. Pomocí jednoho kabelu můžete tímto způsobem vést zvuk do vícereproduktorové zvukové aparatury.

Optický SPDIF

PŘENOSNÝ PEVNÝ DISK

Přenosné pevné disky využívají pro připojení k počítači nejčastěji rozhraní **USB**, ale pokud při kopírování většího objemu dat požadujete vyšší rychlost, je vhodnější volbou externí disk s rozhraním **eSATA** – jeho maximální přenosová rychlost je 3 Gb/s.

TELEVIZOR

Mnohé grafické karty nabízejí kromě výstupů **D-Sub** a **DVI** také videovýstup **HDMI**, který je určen pro připojení televizoru. Prostřednictvím kabelu **HDMI** se do televizoru kromě obrazu přenáší i zvuk.

HDMI

Martin Semrád

Jak zapojit počítač

Stolní počítače jsou i v době velké obliby notebooků pro mnoho domácích uživatelů stále vhodnou volbou. Stolní počítač navíc nemusí být ukryt ve velké skříni, která na výšku měří přes 40 cm a do hloubky má půl metru – prodávají se i minipočítače, které na stole zaberou málo místa.

U stolního počítače je většina portů situována v jeho zadní části. Do těchto portů se zapojují kabely od zařízení, která k počítači připojujete – pro provozování počítače jsou nezbytné klávesnice a myš a také monitor. Dalšími často používanými zařízeními jsou reproduktory, tiskárna, skener, USB flash disk, WWW kamera, MP3 přehrávač a k počítači můžete připojit i moderní televizor. Pokud si nejste jisti, do kterých portů v počítači se zmíněné přístroje zapojují, pak je tento článek určen právě pro vás. Předkládáme vám v něm přehled důležitých portů a popisujeme jejich použití.

LCD MONITOR

Monitor se k počítači připojuje prostřednictvím analogového rozhraní

DVI (vlevo) a D-Sub (vpravo)

D-Sub nebo prostřednictvím modernějšího rozhraní digitálního – **DVI**. Analogové rozhraní **D-Sub** používaly staré CRT monitory, je však součástí i moderních LCD monitorů. Pokud počítač nebo monitor nabízí pouze rozhraní **DVI** a vy potřebujete použít kabel s koncovkou **D-Sub**, využijete pro propojení počítače s monitorem redukci z **DVI** na **D-Sub**.

Redukce z DVI na D-Sub

KLÁVESNICE A MYŠ

Starší klávesnice a myši se k počítači připojují do portů **PS/2**. Aby nedošlo k záměně, jsou koncovky kabelů i konektory v zadní části počítače barevně odlišeny – klávesnice se zapojuje do portu modrofialové barvy a myš do portu **PS/2** zelené barvy. Novější klávesnice a myši používají pro připojení k počítači rozhraní **USB**. Pokud používáte sadu bezdrátové klávesnice a myši, tato zařízení komunikují s počítačem prostřednictvím bezdrátového přijímače, který se zapojuje do rozhraní **USB**.

PS/2

TISKÁRNA A SKENER

Rozhraní **USB** je u počítačů nejčastěji používaným rozhraním pro připojení externích zařízení. Do tohoto portu se zapojují i tiskárny a multifunkční tiskárny. I když je skenovací část součástí multifunkčních tiskáren, když vám záleží na co nejlepší kvalitě skenů, vyplatí se vám používat samostatný skener. Některé skenery jsou navíc vybaveny nástavcem pro skenování vyvolaných 35mm filmů a diapozitivů. Také skenery se k počítači připojují do portu **USB**.

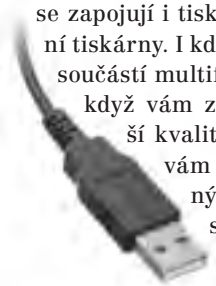

Rozhraní USB

USB FLASH DISK

Pro přenášení dat mezi počítači se dnes nejčastěji používají USB flash disky. Připojují se prostřednictvím rozhraní **USB** a v tomto případě se velmi hodí to, že rozhraní USB umožňuje k počítači připojovat a odpojovat od něj zařízení za jeho chodu.

MP3 PŘEHRÁVAČ

Používáte-li pro poslech hudby nebo pro sledování videa přenosný přehrávač, využijete pro připojení k počítači rozhraní **USB**. Přenosová rychlost rozhraní **USB 2.0** (maximem je 480 Mb/s) je dostatečná nejen pro kopírování hudby, ale i pro kopírování videosouborů.

WWW KAMERA

Dalším zařízením, které se k PC připojuje přes rozhraní **USB**, je webová kamera. Tu využijete při videohovorech přes internet.

REPRODUKTORY

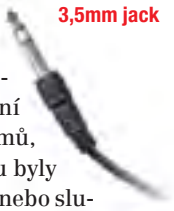

3,5mm jack

Abyste mohli počítač používat pro poslech hudby, pro hraní her či pro sledování filmů, je zapotřebí, aby k němu byly připojeny reproduktory nebo sluchátka. Některé reproduktory a sluchátka používají rozhraní **USB**, jiné se k počítači připojují prostřednictvím kabelu s **3,5mm konektorem jack**. Kabel vedoucí od sluchátek nebo od stereofonních reproduktorů se zapojuje do zelené zdířky v počítači. Pokud vlastníte reproduktorovou soustavu s digitálním dekodérem, pak využijete digitální zvukový výstup **SPDIF**, a to koaxiální nebo optický. Pomocí jednoho kabelu můžete tímto způsobem vést zvuk do vícereproduktorové zvukové aparatury.

Optický SPDIF

PŘENOSNÝ PEVNÝ DISK

Přenosné pevné disky využívají pro připojení k počítači nejčastěji rozhraní **USB**, ale pokud při kopírování většího objemu dat požadujete vyšší rychlost, je vhodnější volbou externí disk s rozhraním **eSATA** – jeho maximální přenosová rychlost je 3 Gb/s.

TELEVIZOR

Mnohé grafické karty nabízejí kromě výstupů **D-Sub** a **DVI** také videovýstup **HDMI**, který je určen pro připojení televizoru. Prostřednictvím kabelu **HDMI** se do televizoru kromě obrazu přenáší i zvuk.

HDMI

Martin Semrád

PS/2
PS/2
USB
USB
USB
3,5mm jack
DVI
D-Sub
HDMI

Jak často se mají Windows ptát?

INFO
WINDOWS 7
• **jazyk:** čeština
• **info:** www.microsoft.cz
• **stupeň obtížnosti:** obtížnější

Windows Vista velmi často zobrazují dotaz, zda opravdu chcete, aby byla daná akce provedena. „Sedmičky“ nabízejí uživateli možnost, aby si sám nastavil, ve kterých případech mají Windows vyžádat souhlas a kdy mohou akci sama povolit.

NÁSTROJ ŘÍZENÍ UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ

Tento nástroj nastavuje úrovně oprávnění uživatelského účtu. O co se jedná? Windows některé úlohy povolují jen uživatelům s oprávněním správce. Jedná se o úlohy, které zasahují do systému – například o instalaci nového hardwaru, instalaci programu, změnu nastavení uživatelského účtu apod.

Jestliže se některý program pokouší provést takovou úlohu, kterou smí provádět pouze uživatel s oprávněním správce, zobrazí Windows zprávu a vyžádají si souhlas uživatele. Jste-li přihlášeni jako uživatelé s právy správce, stačí odkliknout souhlas. Jste-li přihlášeni jako uživatelé s právy standardního uživatele, pak je třeba, aby souhlas potvrdil uživatel, který má práva správce (musí zadat své uživatelské jméno a heslo).

Toto řízení uživatelských účtů pomáhá zvýšení bezpečnosti: Windows vás upozorní na to, že některý program chce vykonat závažnou operaci, která zasahuje do nastavení operačního systému.

V následujících krocích si ukážeme, jak nastavit citlivost řízení uživatelských účtů, tedy to, které operace mohou Windows udělat bez souhlasu správce a pro které operace si musí vyžádat souhlas. Pro zvýšení bezpečnosti je doporučeno, aby uživatel měl připraveny dva účty: Pro běžnou práci používejte účet s oprávněním standardního uživatele. Váš druhý účet má oprávnění správce a využijete ho v případech, kdy si Windows vyžádají souhlas správce.

1. KDE SE NASTAVENÍ PROVÁDÍ?

I když postup nastavení je velmi jednoduchý, měl by se do jeho změn pustit jen zkušený uživatel, proto jsme článek zařadili do skupiny „Obtížnější“.

Klikněte na tlačítko **Start** a z jeho nabídky vyberte položku **Ovládací panely**. V okně **Ovládací panely** klikněte na položku **Uživatelské účty**.

V okně **Uživatelské účty** klikněte znovu na položku **Uživatelské účty**. V nově otevřeném okně s nadpisem **Provést změny uživatelského účtu** klikněte na položku **Změnit nastavení nástroje Řízení uživatelských účtů.**

V dalších krocích popíšeme jednotlivé stupně nastavení.

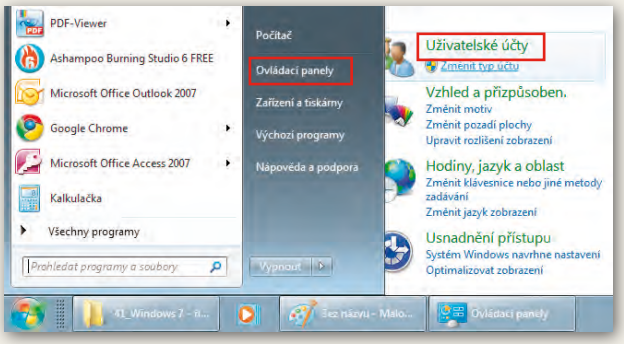

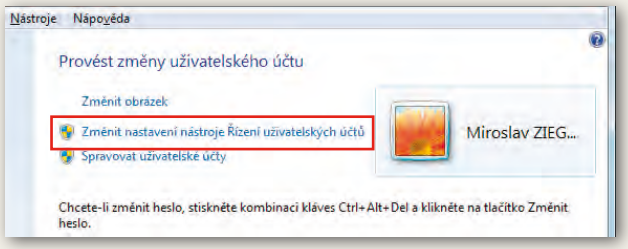

2. ČTVRTÝ STUPEŇ OCHRANY

Vždy mě upozornit v těchto případech: Nyní je na obrazovce okno s nadpisem **Nastavit upozorňování na změny v počítači.** Na levé straně je svislý posuvník, na kterém jsou označeny čtyři stupně. Napravo od posuvníku je rámec s informacemi o právě nastavené možnosti. Jednotlivé možnosti budeme popisovat od nejvyšší k nejnižší.

Kliknete-li na nejvyšší položku posuvníku, zvolíte nejvyšší úroveň zabezpečení počítače. Tato možnost je shodná s nastavením ve Windows Vista. Windows vás upozorní předtím, než program provede změnu v nastavení počítače nebo operačního systému. Po dobu zobrazení dotazu je pracovní plocha tmavá – tento režim se nazývá **zabezpečená plocha** a nedovolí spouštět jiné programy. Proto chcete-li pokračovat v práci, musíte dotaz počítače buď potvrdit, nebo zamítnout. Toto nastavení je doporučeno pro ty, kteří rádi navštěvují neznámé webové stránky, jež zahrnují i nevhodný obsah, nebo pro ty, kteří často instalují neznámé programy.

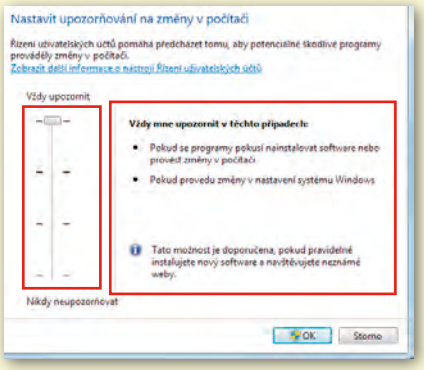

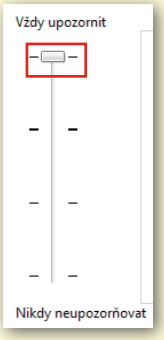

INFO

• PRÁVA SPRÁVCE A STANDARDNÍHO UŽIVATELE
Správce má přístup k systémovým oblastem a smí do nich zapisovat, uživateli se standardním oprávněním to umožněno není. Spuštěné programy mají stejné možnosti, které má právě přihlášený uživatel. Aby Windows omezila důsledky napadení počítače škodlivým kódem, přiřazují správci (pro běžnou práci) práva standardního uživatele a pouze na nutnou dobu je změní na práva správce.
V případě, že použijete poslední z uvedených nastavení (Nikdy mě neupozorňovat...), bude mít uživatel s právy správce po celou dobu přihlášení přidělena práva správce, což je v případě napadení počítače velmi nebezpečné.

3. TŘETÍ STUPEŇ OCHRANY

Výchozí – pouze pokud se programy pokusí provést změny v počítači: Druhá položka shora je ta, kterou mají Windows 7 nastavenu od výrobce jako výchozí. V tomto případě Windows upozorní uživatele předtím, než program provede změnu v počítači, na kterou má právo pouze správce, a dále tehdy, když se uživatel nebo program pokouší provést takovou změnu v nastavení Windows, kterou smí provést pouze správce.

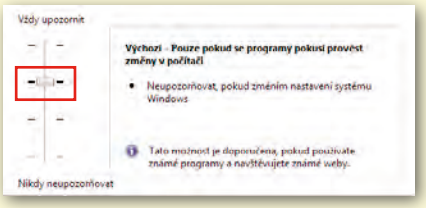

4. DRUHÝ STUPEŇ OCHRANY

Pouze pokud se programy pokusí provést změny v počítači (nestmívat plochu): Toto nastavení je shodné s předchozím, kromě toho, že při zobrazeném upozornění nebude použita zabezpečená plocha. V praxi to znamená, že okno s upozorněním mohou překrýt jiné programy.
V době čekání na to, jak se uživatel rozhodne, není zajištěno, že nedojde ke spuštění jiných programů.

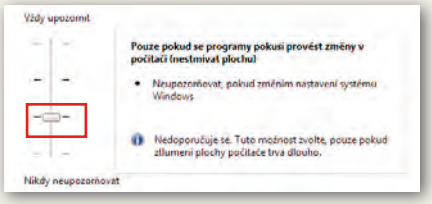

5. PRVNÍ STUPEŇ OCHRANY

Nikdy mě neupozorňovat v těchto případech: Nebudete upozorněni před provedením žádných změn v počítači. Pokud jste přihlášeni jako správci, mohou programy provádět změny v nastavení počítače nebo operačního systému bez vašeho vědomí. Je-li váš počítač nakažen škodlivým kódem, je kombinace této volby (**Nikdy mě neupozorňovat**...) s přihlášením uživatele, jenž má oprávnění správce, velmi nebezpečná.
Pokud jste přihlášeni jako standardní uživatelé, pak všechny úlohy, které požadují oprávnění správce, budou automaticky zamítnuty.

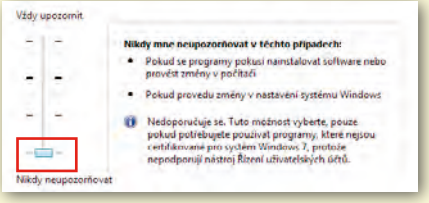

Miroslav Ziegler

INZERCE

(Ne)bezpečné internetové bankovnictví

Je, či není internetové bankovnictví bezpečné? A co z toho pro nás a pro naše chování plyne?

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jaké jsou hlavní výhody internetového bankovnictví
- jak může výhod internetu využít podvodník
- jak se vyvarovat bezpečnostních chyb

V případě vstupu bankovnictví do prostředí internetu je vidět řada výhod sítě sítí. Ke svému účtu a peněžním prostředkům na něm (eventuálně k dalším službám) získáte přístup on-line, což znamená pohodlí, svobodu a rychlost.

Jinými slovy: Nejste odkázáni na nedostupnost kamenné pobočky banky, tedy ani na její otevírací dobu (včetně poledních přestávek), na fronty u pokladen ani na osoby neschopné si přečíst nápis „diskrétní zóna – nevstupujte“. Můžete ovlivňovat věci, které byste normálně ovlivnit nemohli. A můžete také průběžně sledovat čerpání (v lepším případě nabývání) finančních prostředků na účtu. Z toho plynou desítky dalších výhod, takže jen namátkou jmenujme včasné odhalení případných podvodů nebo monitorování stavu, kdy je potřeba „brzdit“, protože jste se daný měsíc na nákupech a v restauracích už dost rozšoupli.

Řadu výhod může jmenovat i banka. Internetové bankovnictví spočívá také v úspoře nákladů, protože práce strojů vyjde levněji než udržovat síť poboček, zajišťovat jejich bezpečnost, školit pracovníky apod. Znamená to také, že lidé využívají více bankovních služeb – cestu do pobočky by si v mnoha případech rozmysleli, kdežto internetová aplikace je jen „one-click-away“ (česky „vzdálena na jediné kliknutí [myší]“). Znamená to také zvýšení bezpečnosti, alespoň té fyzické. Ostraha poboček i kontrola vlastních pracovníků jsou vždy složitější a nákladnější než zajistit několik málo datových center. Dále jsou všechny úkony snadno dohledatelné a prokazatelné. Na to navazuje výhoda spočívající v odbourání administrativní práce (a chyb z ní plynoucích), jakou je třeba ruční přepisování příkazů k úhradě.

> „Z výhod internetu nemusí těžit pouze klient a bankovní dům, ale také případný útočník.“

Jenomže pozor! Z výhod internetu nemusí těžit pouze klient a bankovní dům, ale také případný útočník! Z pohodlí svého doupěte může zkoušet oslovovat uživatele počítačů po celé planetě, a i kdyby mu jich na vějičku sedlo zanedbatelné procento, pořád bude mít mnohem vyšší úspěšnost než při osobním obcházení „klientů“. Klesá riziko

PO RYBÁŘÍCH PŘICHÁZEJÍ „VELRYBÁŘI“

Slovo „phishing“ je vlastně zkomoleninou z anglického „fishing“, což znamená „rybařit, rybaření“. To poměrně přesně vystihuje jeho obsah: Cílem phishingu je „ulovit“ informace.

Pomocí takto získaných informací hackeři provádějí kybernetické krádeže, při kterých vznikají velmi vysoké škody. „Lovené“ informace mají totiž podobu přihlašovacích jmen a hesel k různým aplikacím (jde o elektronické bankovnictví, internetové obchody, platební systémy apod.).

Phishing se děje prostřednictvím podvržených e-mailových zpráv nebo WWW stránek. V praxi to vypadá tak, že útočníci rozešlou do světa zprávy elektronické pošty. Ty se tváří např. jako zpráva od nějaké významné (nejlépe nadnárodní) finanční instituce. E-mailovou adresu odesílatele není problém zfalšovat a nahradit libovolnou jinou. Navíc se ani nepředpokládá komunikace mezi útočníkem a obětí, takže je zcela jedno, kam tato adresa bude směřovat. A vytvořit vlastní e-mailovou zprávu, která vypadá důvěryhodně, je dílem krátkého okamžiku. Zpravidla stačí dodat logo příslušné finanční instituce.

V poslední době nenápadně nahrazuje phishing jiná technika: whaling, velrybaření. Útočníci se v tomto případě zaměřují jen na velké ryby, obrazně řečeno: na velryby. Malé podvůdky se jim zkrátka nevyplatí, když mohou při vynaložení stejného úsilí získat o několik řádů více. Zaměřují se tedy jen na několik vybraných cílů, zato důkladně.

Tento postup má pro útočníky ještě jednu velkou výhodu: Tím, že cílů jsou jednotky, nikoliv statisíce či miliony, jsou takové případy považovány za ojedinělé. A to jak médii (ta nespustí obvyklou vlnu varování), tak bezpečnostními firmami (pro ně je počet ohrožených velmi podstatným kritériem) nebo třeba i orgány činnými v trestním řízení (na jednotlivé pokusy o podvod nahlížejí jinak než na zločin organizovaný).

jeho dopadení, protože jen trochu zkušený agresor dokáže zahladit většinu stop nebo využít toho, že je třeba na druhém konci planety. Pro orgány činné v trestním řízení je shromažďování stop a důkazů mnohem složitější, než když někoho chytnou za límec přímo při činu („jak dokážete, že jsem v dotyčnou chvíli u svého počítače seděl právě já?“). Útočníkům nahrává také určité právní vakuum v důsledku „internetu bez hranic“. A takto bychom mohli pokračovat.

Poučení? Z výhod internetu těžíme všichni, ať jsme vedeni jakýmikoliv úmysly a motivy.

NEOPAKUJTE CHYBY DRUHÝCH

Chybovat je lidské, opakovat chyby nelidské. Pojďme se nyní podívat na to, jaké chyby se v elektronickém bankovnictví nejčastěji vyskytují. Častým omylem je podcenění problému. „Mně se nemůže nic stát“, „já to risknu“ nebo „co by u mě hacker hledal“ jsou věty, které slýcháme ze všech stran až nepříjemně často. Je ovšem zapotřebí si uvědomit, že devět z deseti počítačů na světě je infikováno nějakou formou spywaru (sledovacího softwaru). A nejsou to právě počítače těch uživatelů, kteří bezpečností pohrdají?

Spyware velmi často do počítače instalují různé reklamní agentury, ale často i hackeři, kteří se chtějí dostat k citlivým informacím. Spyware obsahuje třeba tzv. keyloggery, snímače (stisknutých) kláves. Ty zaznamenávají veškerou aktivitu na klávesnici, která bývá zdrojem hesel, přihlašovacích jmen a dalších informací. Nejnovější verze spywaru dokážou odlišit hesla a loginy od ostatního marastu (z hlediska útočníka) a při zadávání hesla uloží obrázek aktuální WWW stránky. Útočník tak získává jasnou představu, ke které aplikaci dotyčné heslo patří.

Další chybou je přihlašovat se k elektronickému bankovnictví na nezabezpečených počítačích nebo na počítačích veřejně přístupných. Například využívat těchto služeb v internetové kavárně je vyloženě adrenalinovým sportem. Nikdy nevíte, kdo (a s jakým úmyslem) usedl k počítači před vámi a kdo k němu přijde po vás. Z tohoto hlediska se jako nejlepší volba jeví dostatečně zabezpečený a spravovaný počítač, nad nímž máte plnou kontrolu.

Další chybou je spoléhat se na stoprocentní bezpečnost WWW aplikací. Bankovní aplikace budou tak bezpečné, jak bezpečné si je uděláte, tedy jak zajistíte proti útoku celý počítač. Sebebezpečněji vytvořená aplikace na prachbídně zabezpečeném počítači není k ničemu. Proto počítač pravidelně aktualizujte, používejte personální firewall, antivirový program a filtr spamu.

SOFTWARE A HARDWARE NEJSOU VŠECHNO

Založit bezpečnost jen na softwarových či hardwarových bezpečnostních řešeních by ale bylo přinejmenším krátkozraké. Můžete mít sebelepší systém, ale když jej pak někdo obejde nebo uživatel prostě vyzradí ve slabé chvilce heslo, jsou veškeré investice do technického zabezpečení počítače zbytečné. Je zapotřebí také vzdělávat se a být neustále opatrný.

Staré dobré pravidlo informační bezpečnosti praví: Každý systém je tak silný, jak silný je jeho nejslabší článek. Udělejme tedy všechno pro to, abychom se tímto nejslabším článkem nestali právě my.

Tomáš Přibyl

INZERCE

Foto: Fotolia

Ukradli mi moje já!

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- co znamená krádež identity
- jak vám může ublížit, když se někdo úspěšně vydává za vás
- zásady bezpečného používání internetového bankovnictví

Krádež identity (anglicky identity theft) může mít různou podobu a různé následky, ty jsou ale vždy nepříjemné. Stejně tak příčiny odcizení identity mohou být různé.

V případě odcizení identity jde o to, že se někdo vydává za někoho jiného, než kým ve skutečnosti je, přičemž jeho nová identita má reálně existující základ (to, že jde o úkon bez vědomí této reálné osoby, jistě netřeba zdůrazňovat). Jinými slovy: Pokud budu na internetovém chatu vystupovat pod přezdívkou, vytvořil jsem identitu novou. Pokud budu vystupovat pod jménem neexistující osoby, opět jsem identitu jen vytvořil, nikoliv odcizil. Pokud se ale budu vydávat za skutečně existujícího člověka (s úmyslem zvýšit svoji důvěryhodnost, poškodit ho apod.), popř. pokud budu toto tvrzení dokládat skutečnými údaji (nicméně majícími vztah k této osobě, a nikoliv k uživateli těchto informací), pak už jde o odcizení identity.

HLÍDAT SI OBČANKU NESTAČÍ

Odcizení či zneužití identity přitom nejčastěji spojujeme se ztrátou nebo odcizením osobních identifikačních dokladů (občanský průkaz, pas, řidičský průkaz, rodný list apod.). To je sice správná představa a zahrnuje tu nejnebezpečnější oblast odcizení identity, ale v žádném případě není úplná. Nebezpečí související s odcizením

ZLATÁ PRAVIDLA BEZPEČNÉHO INTERNETOVÉHO BANKOVNICTVÍ

Na počátku vztahu s bankou nebo jiným subjektem si nastavíte pravidla. Domluvíte se, jak se budete přihlašovat, jaké rozhraní vám bude banka nabízet a kde bude toto rozhraní umístěno. Pokud se někdo pokusí přesvědčit vás, abyste se přihlásili na jiné stránce, nedělejte to! Porušili byste tím nejen dohodu, ale i všechna bezpečnostní pravidla.

Nedejte se tlačit do kouta tím, že se vás někdo pod nějakou záminkou (časová tíseň, pocit ohrožení, lákavá nabídka, flirtování) bude snažit přimět tato pravidla porušit! Prostě se nedejte „ukecat“, abyste hráli podle jeho pravidel. Informace si zjišťujte sami (prostřednictvím vlastních kontaktů na banku), ne u někoho neznámého. Podvodník podvodníkem zůstane, i kdyby trakaře padaly...

Neklikejte na odkazy umístěné v e-mailech! Útočníci je umí připravit tak, aby to vypadalo, že směřují na určitou stránku – ale ve skutečnosti směřují jinam... Zdání klame!

Všechno si pokud možno ověřujte. Jste si jisti tím, s kým komunikujete? Je tato zpráva opravdu od vaší banky, nebo nese nějaké známky podvodu?

V žádném případě neposílejte své přihlašovací údaje (heslo, login) e-mailem! Ani bance, ani nikomu jinému (ani osobám, kterým stoprocentně důvěřujete)! E-mail není bezpečné médium: Nikdy mu nesvěřujte více, než byste svěřili pohlednici.

Pokud už musíte nějaké údaje sdělit, položte si základní otázku: K čemu je tazatel potřebuje znát? Vyplnění soutěžního dotazníku na internetu, kdy jsou po vás vyžadovány i informace týkající se vašeho bankovního spojení, je přinejmenším zvláštní.

Používejte bezpečné (dostatečně dlouhé a neodhadnutelné) heslo. Často ho měňte a důkladně chraňte.

Nereagujte na žádné žádosti o vyplnění formulářů na Internetu nebo v e-mailu. Nesdělujte ani své další osobní údaje, které považujete za „bezproblémové“. Nikdy nevíte, co všechno lze z těchto dat vyčíst.

Používejte pouze legální software – s nelegálním mohou být problémy (např. s instalací oprav), což se může negativně promítnout v celé oblasti bezpečnosti.

Nikdy nezadávejte své osobní (a v podstatě žádné) informace do vyskakovacího okna. Zpravidla se jedná o podvodný software, který se z vás snaží tímto způsobem „vylákat“ nějaká data a následně je dále předat hackerům. Tato vyskakovací okna se přitom mohou objevovat i při návštěvách seriózních a solidních webů. Třeba proto, že máte škodlivý program přímo nainstalován ve svém počítači, takže jeho projevy jsou na serióznosti provozovatelů webu nezávislé.

Používejte bezpečný počítač. Tedy chráněný počítač (antivirový program, osobní firewall...) s nainstalovanými aktuálními, u něhož máte kontrolu nad tím, kdo k němu usedá.

Často kontrolujte disponibilní zůstatek na účtu, abyste případné problémy zaznamenali co nejdříve. Čím dříve na ně zareagujete, tím vyšší je pravděpodobnost, že je úspěšně vyřešíte.

Vybírejte si internetové bankovnictví podle následujících kritérií: Jak se příslušný finanční ústav staví k jeho zabezpečení, jakou má historii „incidentů“, co dělá pro to, aby jim aktivně předcházel, jaké (zda vůbec) poskytuje rady ohledně bezpečnosti…

Pamatujte si, že bezpečnost je kontinuální, nikdy nekončící proces. Nikdy si nebudete moci říci „zabezpečeno jest“, buďte stále ve střehu.

Všímejte si drobností: I maličkost vám může prozradit velké věci…

identity na nás totiž číhají na každém kroku. Naše identita totiž není spojena pouze s doklady, na jejichž základě vznikla. V mnoha případech je tato identita prezentována jinými – zástupnými – objekty, a to třeba z důvodů právních, technických, organizačních apod.

Tato krkolomná slova si můžeme vysvětlit na několika příkladech. Když používáte služeb internetového bankovnictví, neidentifikujete sebe a svůj účet pomocí občanského průkazu nebo cestovního pasu, ale pomocí přihlašovacího jména a hesla (resp. jiného mechanismu). Ty vám ale byly přiděleny na základě prokázání vaší identity. Stejně tak do videopůjčovny nebo knihovny chodíme na základě příslušného průkazu, který byl vystaven při jednorázovém prvotním prokázání totožnosti. V hotelu také předkládáte pas pouze při přihlášení k pobytu, později už nikoliv. A takto bychom mohli pokračovat.

Cílem předchozích řádků je připomenout, že existuje mnoho objektů, které slouží v různých situacích k prokázání naší identity, a že jejich zneužití nemusí být vůbec složité, protože je nestřežíme tak, jak bychom měli. Zkrátka si neuvědomujeme jejich důležitost.

Situace v kybernetickém světě je přitom horší než ve světě reálném. Příčin je několik. V internetu neexistují hranice – každý může komunikovat s každým – a právě absence geografických hranic a právní vakuum nahrávají mnohým nekalým činnostem. Dalším aspektem je nesmírně jednoduché kopírování elektronických dat – je rychlé a především není možné rozpoznat kopii (první nebo tisící) od originálu. A uživatelé si neuvědomují, co všechno jim může způsobit potíže, takže se pohříchu nechrání.

> „Vydávat se za někoho jiného je v elektronickém světě snazší než při osobním kontaktu.“

POUŽÍVANÉ ZPŮSOBY PŘIHLÁŠENÍ K BANKOVNÍM APLIKACÍM

JMÉNO A HESLO: Nejjednodušší, ale také nejnebezpečnější způsob. Jméno i heslo se posílají internetem, byť zabezpečeně. Heslo byste měli používat co nejbezpečnější (složité a neuhodnutelné) a často je měnit.

CERTIFIKÁT NA ČIPOVÉ KARTĚ: Přihlašování pomocí podpisového certifikátu (elektronického podpisu) uloženého na čipové kartě a chráněného kódem PIN. V současnosti jde zřejmě o nejrozšířenější a nejbezpečnější způsob. Případný útočník se tak k certifikátu dostane asi nejobtížněji. Nevýhodou je nutnost mít čtečku čipových karet a také nainstalovaný příslušný program. K účtu se tak dostanete jen z některých počítačů.

CERTIFIKÁT NA FLASH PAMĚTI: Podobná metoda jako v případě čipové karty, ale certifikát je uložen na USB flash disku. Odpadá nutnost mít čtečku a často i software. Soubor je ale zranitelnější – flash disk může být napaden viry.

SMS AUTORIZACE: Pohodlný a bezpečný způsob. Každá operace (přihlášení nebo potvrzení platby) musí být autorizována jedinečným kódem, který vám banka pošle prostřednictvím SMS. Někdy je třeba bance poslat SMS ve speciálním tvaru. Výhodou je možnost obsluhy z libovolného počítače a vysoká bezpečnost (jednorázové kódy se neopakují). Nevýhodou jsou náklady na SMS.

AUTENTIZAČNÍ KALKULÁTOR: Dnes už trochu zastaralá metoda, kterou vytlačují SMS. Speciální zařízení podobné kalkulačce generuje jedinečné kódy, které slouží k autorizaci transakce nebo k přihlášení. Tento velmi bezpečný způsob je možné použít na každém počítači, ale trochu nepohodlné je opisování kódů z kalkulátoru do počítače.

CO NÁM VLASTNĚ HROZÍ

Abychom věděli, co nás ohrožuje, na co si dát pozor a jak se chránit, zkusme se na celou věc podívat z opačné strany: očima útočníka, který má zájem získat naši identitu. (Ve skutečnosti má zpravidla zájem získat identitu kohokoliv, a proto v úvahu připadá i ta naše.)

Odcizení identity se nejčastěji používá k získání přístupu ke kreditním kartám nebo k nákupu zboží/služeb. Tady dochází „jen“ k ekonomické škodě (byť z pohledu jednotlivce rozhodně nezanedbatelné). Mnohem horší jsou případy, kdy dochází k odcizení identity pro jiné účely, třeba pro páchání kriminální činnosti.

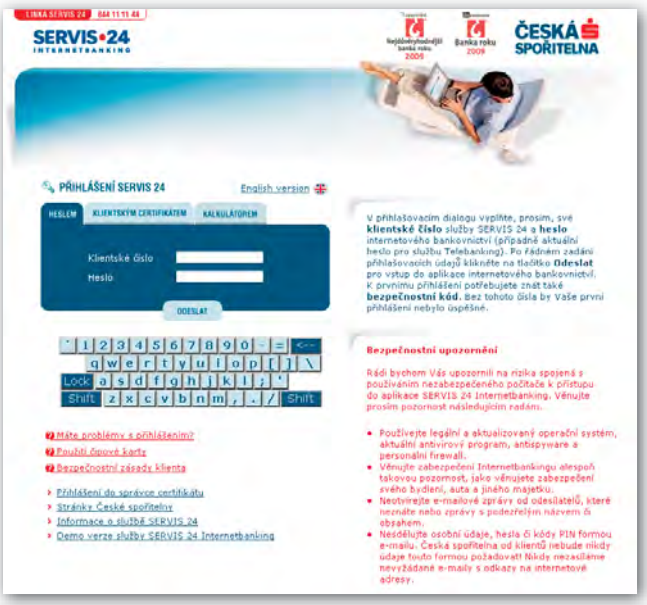

Při přihlašování k bankovnímu účtu nepředkládáte osobní doklady. Vaše přihlašovací údaje může použít kdokoli, kdo vám je odcizí nebo komu je neopatrně prozradíte.

CENNÉ ÚDAJE V ODPADKOVÉM KOŠI

Zatím jsme se bavili jen o elektronických možnostech, jak informace odcizit. Ale je zde ještě jedno velmi nebezpečné místo, které si málokdo chrání – mnoho důležitých informací je totiž vytištěno nebo napsáno na papíře. Ostatně, mnozí hackeři, chtějí-li provést cílený útok, začínají svůj průzkum velmi neromanticky – v popelnicích. Možná to zní zvláštně, ale tzv. trashing opravdu přináší ovoce. Do košů totiž putují špatně vytištěné stránky, které mohou obsahovat citlivé informace (třeba cestu k adresáři, v němž je uložen tištěný dokument). Dále jde o různé poznámkové papírky a spoustu dalších „bezcenností“ – z nich ovšem lze v konečném důsledku seskládat nesmírně cennou mozaiku.

Ostatně, zkuste se někdy porozhlédnout v bance u stolků vyčleněných k vyplňování platebních příkazů. Spěchající klienti zde často nechávají ležet napůl vyplněné formuláře, které se jim nepovedly, nebo v samopropisovacích blocích vytvoří o jednu kopii navíc. Ani se nenamáhají tyto drahocennosti alespoň zmačkat a hodit do koše. Případnému útočníkovi pak stačí na víceméně předvyplněný formulář s podpisem dopsat číslo svého bankovního účtu.

Je ještě zapotřebí něco dodávat?

Tomáš Přibyl

KŘÍŽOVKA ▶ VYHRAJTE SET-TOP BOX

Digitální televize

VAŠE VÝHRA
Naše vydavatelství věnuje pěti výhercům **set-top box GOGEN DVB137TU.**

Jednotunerový přijímač digitální televize s manuálním i automatickým vyhledáváním. Zařízení umí nahrávat televizní vysílání na externí pevný disk nebo flash disk (k set-top boxu disk připojíte prostřednictvím rozhraní USB), přičemž takto zaznamenané nahrávky umí samozřejmě i přehrát. Přehrává i hudbu a filmy uložené na připojeném disku v různých formátech – MPEG1 a MPEG2, MP3, AVI, MPG, DivX (4.x, 5.x, 6.x) a XviD. Prohlížet můžete i fotografie ve formátu JPG. Nahrávání lze spustit přímo stiskem tlačítka, nastavit na konkrétní čas nebo aktivovat pomocí elektronického programového průvodce (EPG). Set-top box má i funkci Time Shift – lze tedy „pozastavit" televizní vysílání a sledovat je s časovým posunem.

www.gogen.cz

SOUTĚŽNÍ OTÁZKA

Dne 30. června 2010 skončí analogové vysílání TV programu ČT1 v další oblasti. Která oblast to bude?
a) České Budějovice, b) Brno, c) Trutnov.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 28. června 2010** na korespondenčním lístku označeném heslem **Křížovka** na adresu Burda Praha, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu krizovka13@ppk.cz. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v PPK č. 16/2010.

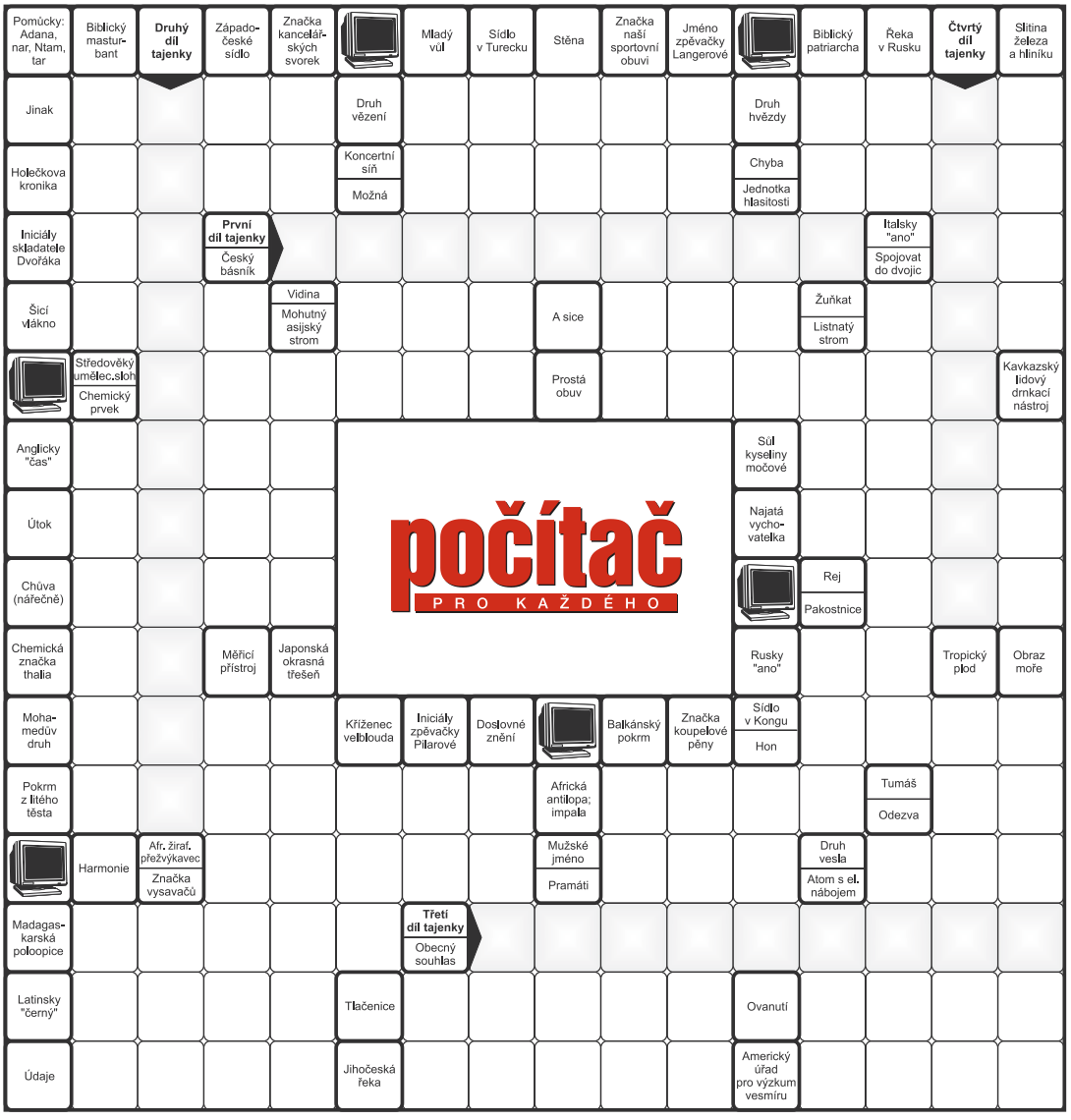

Tajenka křížovky z PPK 10/2010 zní: Nokia nabízí ve vybraných telefonech **doživotně mapy a hlasovou navigaci zdarma**.

Správná odpověď na soutěžní otázku: V telefonu Nokia 5230 je obsažena navigační aplikace Ovi Mapy 3.0 (odpověď c).

Mobilní telefon od společnosti Nokia dostanou tito výherci: M. Suková z Hořepníku (Nokia 5230), T. Strumínská z Orlové (Nokia 3710) a P. Schück z Jirkova (Nokia 7230). Gratulujeme!

LISTÁRNA

dotazy zasílejte na e-mailovou adresu redakce@ppk.cz

Za redakci odpovídal **ALEŠ HAVLAS**

Otázka čísla

Z internetu jsem stáhl nějaká videa s příponou .flv. Jak mohu tato videa přehrát nebo převést do nějakého použitelného formátu (např. do AVI)?

Videa ve formátu FLV dokáže přehrávat například program **VLC media player** (*http://odkaz.ppk.cz/VLCplayer*). Výhodou tohoto přehrávače je mimo jiné to, že používá vlastní kodeky, takže není problém ho používat současně s jiným přehrávačem a jiným balíkem kodeků.
Převádět videa ve formátu FLV do běžnějších formátů umí například program **Any Video Converter Free** (*http://odkaz.ppk.cz/AnyVideoConverter*), který jsme popisovali v PPK 22/2009 (článek je k dispozici na našich webových stránkách, viz *http://odkaz.ppk.cz/AVC-navod*). Oba zmíněné programy jsou k dispozici zdarma a komunikují s uživatelem česky.

K počítači s Windows XP mám přes USB připojen externí pevný disk. Když počítač zapnu, zasekne se na první obrazovce a systém se nespustí. Musím nejprve odpojit externí disk, poté počítač „natvrdo" restartovat, nechat spustit Windows a poté teprve znovu externí disk připojit. Mohu problém vyřešit tak, abych disk nemusel odpojovat?

Problém bude pravděpodobně v tom, že se počítač pokouší načíst systém z externího disku. V některých případech pomůže připojení externího disku k jinému portu, ale s největší pravděpodobností budete muset v BIOS změnit pořadí zařízení, z nichž se načítá operační systém. K ruce si můžete vzít náš návod „Jak spustit počítač z CD/DVD" na PPK 23/2009 (je dostupný zdarma na našich webových stránkách, viz *http://odkaz.ppk.cz/PoradiBootovani*). Oproti návodu však cílem vašeho snažení nebude to, aby se nejprve načítal systém z CD/DVD, ale aby pevný disk v počítači byl v seznamu zařízení před všemi možnostmi s USB (ideálně aby byl úplně první).

Jak bude v Excelu vypadat vzorec, když mám v buňce A1 datum narození a v jiné buňce bych chtěl zobrazit počet roků od tohoto data k dnešnímu dni? V jakém formátu musí být datum narození v buňce A1?

V tomto případě musí být datum v buňce A1 ve kterémkoli formátu kalendářního data. (Když například do buňky zapíšete hodnotu 25.5.1972, Excel sám pozná, že jde o datum, a příslušný formát nastaví.)
Úloha by se dala vyřešit například takto (obr. 1): K výpočtu použijte funkci **DNES()** a počet dnů v jednom roce **(365,242)**. Vzorec **=DNES()-A1** (buňka B1 na obrázku) by zobrazil počet dnů, které od zadaného data do dneška uplynuly. Můžete zadat vzorec **=(DNES()-A1)/365,242** (buňka B2 na obrázku), který spočítá počet roků včetně desetinných míst. Chcete-li zobrazit počet let jako celé číslo (tak jak se věk běžně uvádí – ještě den před 29. narozeninami je mi 28 let, nikoli 28,997 roku), přidejte do vzorce ještě funkci **CELÁ.ČÁST**, tedy **=CELÁ.ČÁST((DNES()-A1)/365,242)** (buňka B3 na obrázku). Dbejte na to, aby buňka s výsledkem naopak neměla formát kalendářního data, ta musí mít formát čísla. Upravte také požadovaný počet zobrazovaných desetinných míst.

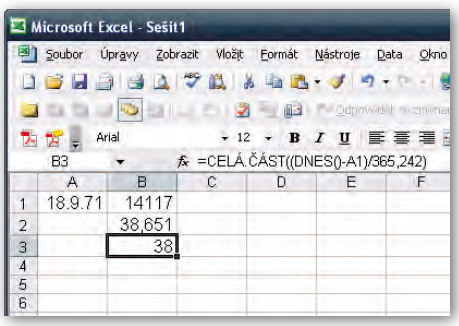

OBR. 1

Ivan Heisler

INZERCE

V prohlížeči Firefox se mi „podařilo“ deaktivovat všechny panely v horní části okna, a nemohu tedy s prohlížečem pracovat – nemám k dispozici žádné příkazy, nemám kam zadávat adresy stránek atd. Jak to vrátit zpátky?

Stačí použít klávesovou zkratku **(levý) Alt+Z**, kterou otevřete menu **Zobrazení** (a to i v případě, že lišta s nabídkou není zobrazena). V tomto menu pak použijte příkaz **Nástrojové lišty / Hlavní nabídka**, čímž opět zobrazíte základní příkazy. Posléze můžete v menu **Zobrazení / Nástrojové lišty** aktivovat i ostatní panely.

Přestal mi fungovat USB port v přední části počítače. Dost mě to štve, musím teď flash disk složitě zapojovat zezadu.

Pokud USB port opravdu nefunguje (tj. pokud se problém projevuje u více různých USB zařízení, a to tak, že po připojení systém „ani nehlesne“), je problém asi v propojení uvnitř počítače. Buď je poškozen port, nebo propojovací kabel, anebo se uvolnil kabel konektoru vedoucí do základní desky. Obojí lze vyřešit relativně snadno a levně, ale pokud nemáte žádné zkušenosti se „zásahy uvnitř počítače“, doporučil bych obrátit se na odborný servis.

Koupil jsem si externí pevný disk naformátovaný v souborovém systému FAT32. Rád bych disk přeformátoval do souborového systému NTFS, ale nevím, jakou hodnotu mám nastavit v menu „Velikost alokační jednotky“.

V tomto menu ponechte tu hodnotu, kterou automaticky vybere operační systém.

Lze nějak zobrazit obrázky pozadí plochy Windows 7 na počítači s Windows XP?

Určitě ano. Je třeba si uvědomit, že standardní pozadí plochy ve Windows nejsou žádné speciální soubory, ale obrázky/fotografie jako každé jiné. Je tedy třeba jen překopírovat tato pozadí z počítače s Windows 7 do počítače s Windows XP.

Ve Windows 7 naleznete pozadí plochy v adresáři **C:\Windows\Web\Wallpaper** (obr. 2). Obsažené složky odpovídající jednotlivým motivům zkopírujte například na flash disk a přeneste je do počítače s Windows XP. Zde je uložte do libovolné složky na pevném disku. Poté klikněte pravým tlačítkem myši na libovolné volné místo na ploše a ze zobrazené nabídky vyberte možnost **Vlastnosti**.

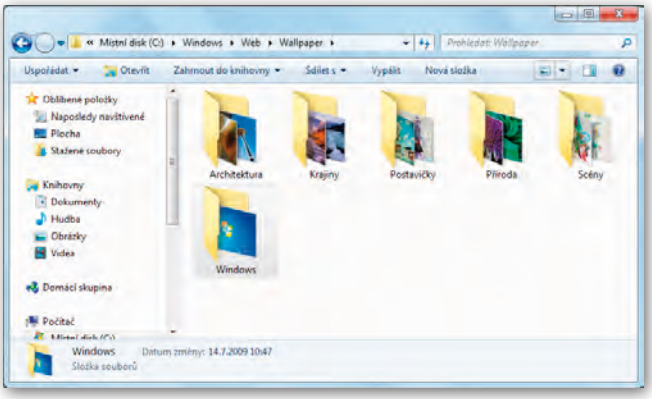

OBR. 2

Objeví se okno **Zobrazení – vlastnosti** a v něm přepněte na záložku **Plocha** (obr. 3). Klikněte na tlačítko **Procházet** a na disku vyhledejte tapetu zkopírovanou z Windows 7. Nakonec upravte **pozici** tapety a svoji volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

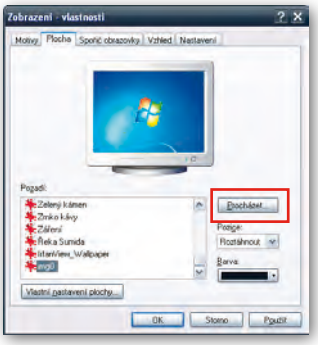

OBR. 3

Nejde mi přenést fotografie z pevného disku na flash disk. Ať se je pokusím přenést jakýmkoli způsobem, počítač mi hlásí chybu „Adresář je porušen nebo soubor není čitelný“. Přitom ale fotografie jsou na disku v pořádku, normálně si je mohu prohlížet i třeba je přesouvat do jiného adresáře.

Problém je zřejmě v poškozeném flash disku, respektive v poškozeném prostoru pro ukládání dat. Mělo by pomoci flash disk naformátovat. Otevřete okno **Tento počítač**, klikněte na ikonu flash disku pravým tlačítkem myši a vyberte možnost **Naformátovat** (obr. 4). V zobrazeném okně klikněte na tlačítko **Spustit** a poté potvrďte své rozhodnutí kliknutím na tlačítko **OK**.

Pozor! Během formátování budou smazána všechna data uložená na flash disku. Máte-li na něm uloženo něco důležitého, zkopírujte si to nejprve na pevný disk počítače.

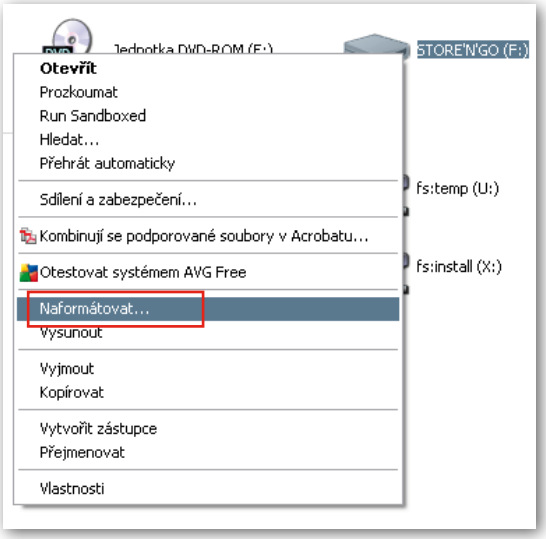

OBR. 4

Zpožďují se mi hodiny v počítači, a to opravdu rychlým tempem. Za odpoledne provozu se čas zpozdí zhruba o 30 až 45 minut. Když čas srovnám, začne se zpožďovat znovu. Co s tím?

Bude potřeba vyměnit baterii na základní desce. Pokud nemáte žádné zkušenosti s prací uvnitř počítače nebo máte notebook, svěřte tuto výměnu někomu zkušenějšímu nebo odbornému servisu. Příslušnou baterii lze koupit v libovolné elektroprodejně či v hodinářství.

Při prohlížení nabídek počítačů a jejich komponent jsem u procesoru AMD Athlon II X3 425 narazil na funkci AMD CoolCore. K čemu je dobrá?

Jak název technologie napovídá (*cool* je česky *chladný*, *core* znamená *jádro* – dohromady tedy doslova „chladné jádro“), je určena k efektivnějšímu běhu procesoru, resp. ke snížení jeho teploty / ke snížení potřeby procesor chladit (a tedy přeneseně i k menší hlučnosti počítače). Zjednodušeně řečeno, procesor dokáže dočasně vypnout ty své části, které nejsou zrovna potřebné k žádnému výpočtu, a tím snižuje míru svého zahřívání.

Inzerce

PŘÍŠTĚ

▶ 21. ČERVNA 2010

PPK CD 14/10

PLNÁ VERZE

SmartMaps Router Cyklomapa ČR

Na příštím PPK CD najdete jako bonus plnou verzi výborné digitální mapy, která nabízí možnost plánovat nejen cyklotrasy, ale i trasy automobilové. Každý, kdo si dělá před výletem na kole přípravu, ocení možnost programu rozplánovat si celou trasu podle vlastních přání a sil. Program nabízí výlety po silnicích a značených cyklotrasách a u výsledné trasy zobrazuje přehledný výškový profil. Kromě cyklotras obsahuje mapa i turistické značení KČT, vrstevnice a rozsáhlou encyklopedii turistických zajímavostí a umožňuje např. i tvorbu vlastních objektů v mapě. Mapa zahrnuje i příhraničí sousedních států a je doplněna o funkce digitálního průvodce. Dále pro vás připravujeme rubriku Vychytávky pro internet a na cédéčku najdete i pravidelné rubriky Novinky a Zajímavosti ze světa softwaru.

ODOLNÝ KOMPAKT

Samsung WP10

Samsung WP10 doplňuje osm odolných kompaktů, o kterých jsme psali v PPK 12/2010, a nabízí odolnost vůči pádu, vodě i prachu. Kromě odolnosti nabízí i řadu dalších funkcí a vlastností, včetně možnosti natáčet video ve vysokém rozlišení.

JAK NA TO

Více pohledů na jeden dokument

Pokud pracujete v programu MS Word, jistě víte, že dokumenty lze zobrazovat různými způsoby. Každý způsob pohledu můžete využít pro jiný typ práce, většina uživatelů však nejčastěji využívá rozložení při tisku, případně koncept (ve starších verzích normální zobrazení).

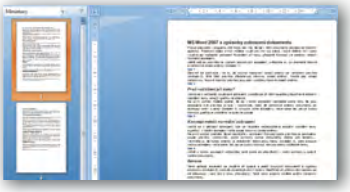

TEST TISKÁREN

Levné barevné laserové tiskárny

Uživatelé, kteří potřebují tisknout rychle, levně, kvalitně a barevně, se mohou při výběru nové tiskárny zaměřit i na barevné laserové modely. Ty jsou v nabídkách obchodů i za ceny nižší než 4 000 Kč. V příštím vydání PPK se na takové levné tiskárny podíváme.

OPERAČNÍ SYSTÉM

Pád systému

Bylo by skvělé, kdyby počítače fungovaly dokonale a bezchybně, realita je bohužel jiná. Mnohý uživatel se jistě už setkal s tím, že operační systém počítače „padl za vlast“ a pro další práci (nebo zábavu) byl nepoužitelný. V příštím vydání PPK se podíváme nejen na to, co v takové svízelné situaci dělat a jak problém nejrychleji vyřešit, ale i na prevenci – tedy jaké zásady byste měli dodržovat, aby podobná situace byla opravdu výjimkou, nikoliv pravidlem.

NEJLEPŠÍ PRODUKTY

Rádce kupujícího

Do příštího vydání PPK připravujeme přehled notebooků s 15,6palcovým displejem, přehled 32palcových LCD televizorů a přehled automobilových navigací a kompaktních fotoaparátů, které nejlépe uspěly v našich testech.

počítač PRO KAŽDÉHO

TOTO ČÍSLO VYŠLO: 7. 6. 2010
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Praha, spol. s r. o.

Managing Director: Petra Fundová
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce@ppk.cz): Aleš Havlas, Jan Jírovec, David Nesiba, Martin Semrád, Miroslav Ziegler
Grafická úprava: DTP Burda Praha
Foto: Martin Tryščuk
Ilustrační foto: Fotolia
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kadlecová, Milan Loucký, Jiří Macich, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Martin Taneček

Osvit a tisk: Česká unigrafie, a. s.

Předplatné: Mediaservis, s. r. o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno
Příjem objednávek: tel.: 840 200 260, 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: ppk@mediaservis.cz
Příjem reklamací: tel.: 800 800 890

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5 tel.: +421 267 201 931 fax: +421 267 201 910 e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3 tel.: +421 244 458 816 fax: +421 244 458 819 e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková tel.: 225 018 762, fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje: V České republice: Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o. Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

© Burda Praha, spol. s r. o.

Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3
tel.: 225 018 566
IČO 15273598

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami. Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě. Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě. Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.